

PRIJEDLOG ZAKONA O HRANI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA O HRANI

Ustavna osnova za donošenje Zakona o hrani sadržana je odredbama članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE MORAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Osiguranje zdravstvene ispravnosti hrane jedna je od temeljnih zadaća svake države, a prvi ključni korak u smanjenju bolesti koje se prenose hranom je uvrštavanje pitanja zdravstvene ispravnosti hrane u nacionalni strateški program.

U proteklom su desetljeću na svakom kontinentu zabilježene ozbiljne epidemije bolesti koje se prenose hranom, što govori o njihovom velikom javnozdravstvenom i društvenom značaju. Pojave ovih bolesti izazivaju sve veću zabrinutost potrošača širom svijeta. Međutim, pojave bolesti su samo najuočljiviji aspekt mnogo šireg i trajnijeg problema.

Bolesti koje se prenose hranom ne samo da utječu na zdravlje i dobrobit ljudi nego imaju i ekonomske posljedice za pojedince, obitelji, zajednice, poduzeća i čitave države.

Nekoliko čimbenika, koji su povezni i s trendovima u proizvodnji, preradi, distribuciji i potrošnji hrane, razlog su što se zdravstvena ispravnost hrane javlja kao pitanje javnog zdravlja:

- hrana se distribuira na mnogo veće udaljenosti nego prije, što stvara pogodne uvjete za širenje bolesti koje se prenose hranom;
- sve veća urbanizacija dovodi do većih zahtjeva u pogledu prijevoza, skladištenja i pripreme hrane;
- ljudi danas traže veći izbor prehrambenih proizvoda nego prije; žele vansezonsku hranu i često je jedu izvan svojih domova;
- prehrana djece u školama i dječjim vrtićima te sve veći broj starijih osoba u bolnicama i domovima za starije i nemoćne ima za posljedicu da hranu namijenjenu većim skupinama priprema mali broj ljudi, pa takva hrana može, stoga, biti izvor velikih epidemija bolesti koje se prenose hranom;
- dulji životni vijek i sve veći broj ljudi s oslabljenim imunitetom znači da postoji velika osjetljiva populacija za koju zdravstveno neispravna hrana predstavlja još ozbiljniju opasnost. Da bi se odgovorilo na izazove do kojih dovode ove promjene, potrebni su zajednički naponi i novi pristup.

Subjekti u poslovanju s hranom i nadležna tijela, s različitim odgovornostima, trebali bi biti potpuno svjesni svoje uloge u sustavu koji se sve više usredotočuje na pristup "od polja do stola" kao učinkoviti način smanjenja opasnosti koje potječu od hrane.

U Republici Hrvatskoj Zakon o hrani donesen je 14. srpnja 2003. godine, a stupio je na snagu 30. srpnja 2003. godine ("Narodne novine" broj 117/03). U „Narodnim novinama“ broj 130/03 objavljen je Ispravak Zakona o hrani kojim je u potpunosti objavljen Dodatak Zakona koji se odnosi na podjelu nadležnosti nadzora sanitarne i veterinarske inspekcije.

Zakonom su uređena sljedeća pitanja:

- opća načela i zahtjevi koji se odnose na higijenu i zdravstvenu ispravnost hrane i hrane za životinje;
- obveze subjekata u poslovanju s hranom i poslovanju s hranom za životinje glede higijene i zdravstvene ispravnosti hrane i hrane za životinje;
- opći zahtjevi koji se odnose na kakvoću hrane;
- opći zahtjevi za ostvarivanje zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla, izvornosti hrane te tradicionalnog ugleda hrane;
- opći zahtjevi koji se odnose na deklariranje ili označavanje hrane i hrane za životinje;
- opći uvjeti stavljanja hrane i hrane za životinje na tržište;
- opći uvjeti za stavljanje na tržište nove hrane;
- opći uvjeti za stavljanje na tržište hrane i hrane za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama;
- sustav službene kontrole hrane i hrane za životinje;
- sustav ovlaštenih ispitnih laboratorija i referentnih laboratorija;
- upravljanje krizom i hitnim slučajevima;
- osnivanje Hrvatske agencije za hranu; te
- ovlasti i odgovornosti nadležnih tijela glede hrane i hrane za životinje proizvedene u Republici Hrvatskoj ili uvezene te stavljene na tržište Republike Hrvatske.

Temelj za izradu Zakona o hrani predstavljala je *Uredba (EC) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. godine o općim načelima i uvjetima propisa o hrani, osnivanju Europske uprave za zdravstvenu ispravnost hrane i postupanju u pitanjima zdravstvene ispravnosti hrane*. U Zakon o hrani također su ugrađene temeljne odredbe drugih relevantnih uredbi i smjernica sa kojima je dodatno usklađivanje slijedilo u provedbenim propisima koji su doneseni na temelju Zakona.

U travnju 2004. godine Hrvatski sabor je donio Zakon o izmjeni Zakona o hrani ("Narodne novine" broj 48/04). Ovom izmjenom Zakona ostvarene su pretpostavke za osnivanje Hrvatske agencije za hranu u Osijeku.

Nakon stupanja na snagu Zakona o hrani u srpnju 2003. godine nadležna ministarstva donijela su sljedeće provedbene propise (neki od njih doneseni su na temelju Zakona o hrani i drugih propisa poput Zakona o stočarstvu i Zakona o veterinarstvu):

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva

- Pravilnik o kakvoći goveđih trupova i polovica na liniji klanja (NN 20/04, 10/05)
- Pravilnik o kakvoći svinjskih trupova i polovica na liniji klanja (NN 85/05, 13/06)
- Pravilnik o kakvoći jaja (NN 115/06)
- Pravilnik o općem deklariranju ili označavanju hrane (NN 114/04, 128/04, 34/05)
- Pravilnik o navođenju hranjivih vrijednosti hrane (NN 153/04, 159/04, 9/05, 82/05)
- Pravilnik o kavi, kavovinama te proizvodima od kave i kavovina (NN 172/04)
- Pravilnik o jakim alkoholnim i alkoholnim pićima (NN 172/04)
- Pravilnik o šećeru i ostalim saharidima, njihovim otopinama te škrobu i škrobnim sirupima (NN 174/04, 90/05)
- Pravilnik o prirodnim mineralnim, prirodnim izvorskim i stolnim vodama (NN 2/05, 79/05, 107/05)
- Pravilnik o pivu i pivu s dodacima (NN 42/05, 57/05)
- Pravilnik o proizvodima sličnim čokoladi, krem-proizvodima i bombonskim proizvodima (NN 73/05)

- Pravilnik o keksima i keksima srodnim proizvodima (NN 73/05)
- Pravilnik o kakau i čokoladnim proizvodima (NN 73/05)
- Pravilnik o žitaricama, mlinskim i pekarskim proizvodima, tjestenini, tijestu i proizvodima od tijesta (NN 78/05)
- Pravilnik o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla hrane (NN 80/05)
- Pravilnik o priznavanju posebnih svojstava hrane i dodjeli oznake „tradicionalni ugled“ (NN 127/05)
- Pravilnik o analitičkim metodama za jaka alkoholna pića (NN 138/05)
- Pravilnik o voćnim sokovima i nektarima te njima srodnim proizvodima (NN 152/05)
- Pravilnik o prestanku važenja Pravilnika o kvaliteti octene i razblažene octene kiseline (NN 54/06)
- Pravilnik o uljima od ploda i komine maslina (NN 63/06)
- Pravilnik o voćnim džemovima, želeima, marmeladama, pekmezu te zaslađenom kesten pireu (NN 76/06)
- Pravilnik o ovlaštenim ispitnim laboratorijima za kontrolu kakvoće hrane (NN 92/06)
- Pravilnik o načinu utovara, pretovara, istovara i veterinarsko-zdravstvenog pregleda pošiljaka životinja, proizvoda i otpadaka životinjskog podrijetla i higijensko-tehničkim uvjetima kojima moraju udovoljavati prijevozna sredstva i pošiljke u unutarnjem i međunarodnom prometu (NN 13/05)
- Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati objekti i subjekti u poslovanju s hranom za životinje (NN 96/05)
- Pravilnik o uvjetima u poslovanju s hranom za životinje (NN 84/06)

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

- Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti predmeta koji dolaze u neposredan dodir s hranom (NN 46/04)
- Pravilnik o hrani za posebne prehrambene potrebe (NN 81/04)
- Pravilnik o provođenju monitoringa hrane radi utvrđivanja razina nutrijenata, kontaminanata, aditiva, drugih sastojaka i tvari (NN 135/04)
- Pravilnik o prehrambenim aditivima (NN 173/04)
- Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće (NN 182/04)
- Pravilnik o toksinima, metalima, metaloidima te drugim štetnim tvarima koje se mogu nalaziti u hrani (NN 16/05).

Većina ovih propisa predstavlja usklađivanje s relevantnim propisima Europske unije, a samo nekoliko njih su propisi na nacionalnoj razini kojima se ne usklađujemo s EU propisima.

Kako je u međuvremenu došlo do početka pregovora s Europskom unijom (screening) za područja poljoprivrede i sigurnosti hrane nameće se potreba za daljnjim usklađivanjem Zakona o hrani kako bi se omogućila harmonizacija s EU propisima kojima se uređuju: područje sigurnosti hrane i hrane za životinje posebice higijena hrane i hrane za životinje, službena kontrola, genetski modificirana hrana i hrana za životinje, označavanje hrane i politika kvalitete u EU.

Važećim zakonskim odredbama službena kontrola hrane i hrane za životinje uređena je na način kojim nije moguće usvojiti Uredbe tzv. "higijenskog paketa" koje uvode jedinstveni horizontalni pristup u kontroli hrane, odgovornost za sigurnost hrane i hrane za životinje prenose na subjekte u poslovanju s hranom te naglasak stavljaju na samokontrole, pa shodno tome i na drugačiji način uređuju pitanje službenih kontrola, posebno vodeći računa o izbjegavanju sukoba interesa.

Uredbe EU-a o zdravstvenoj ispravnosti i službenim kontrolama hrane (tzv. "paket mjera o higijeni hrane") uvode sljedeća nova načela:

- Primarnu odgovornost za osiguranje zdravstvene ispravnosti hrane ima subjekt u poslovanju s hranom;
- Provedba postupaka temeljenih na načelima HACCP-a, zajedno s primjenom dobre higijenske prakse, trebali bi još više povećati odgovornost subjekata u poslovanju s hranom;
- Kako bi se osigurala zdravstvena ispravnost hrane, sve aspekte proizvodnje hrane treba smatrati dijelom neprekinutog lanca koji se proteže od same primarne proizvodnje i proizvodnje hrane za životinje do prodaje ili dostave hrane potrošaču, jer svaki element može utjecati na zdravstvenu ispravnost hrane;
- Sustav kontrole koji se temelji isključivo na kontroli konačnog proizvoda ne može učinkovito jamčiti zdravstvenu ispravnost hrane. Međutim, Uredbom (EZ) br. 2073/2005 EU je definirala mikrobiološke kriterije prema kojima se određuje jesu li, s obzirom na određene opasnosti, neki prehrambeni proizvodi prihvatljivi za stavljanje na tržište. Iako su ovi mikrobiološki kriteriji uglavnom namijenjeni za primjenu od strane subjekata u poslovanju s hranom u kontekstu njihove dobre higijenske prakse i postupaka u okviru HACCP-a, oni se primjenjuju i na uzorke uzete za službene kontrole kojima se provjerava ispunjavanje tih kriterija;
- Zdravstvena ispravnost hrane rezultat je nekoliko čimbenika: zakonodavstvom bi se trebali utvrditi minimalni higijenski zahtjevi; trebale bi postojati službene kontrole kojima bi se provjeravalo ispunjavaju li subjekti u poslovanju s hranom propisane zahtjeve, i subjekti u poslovanju s hranom trebali bi uspostaviti i primjenjivati programe za osiguranje zdravstvene ispravnosti hrane i postupke temeljene na načelima HACCP-a;
- Zakoni i propisi o hrani utvrđuju konkretne ciljeve i propisuju da su subjekti u poslovanju s hranom obvezni postići te ciljeve i odabrati načine za njihovo ostvarenje;
- Mjere koje donose tijela nadležna u području hrane i hrane za životinje trebale bi se općenito temeljiti na procjeni rizika;
- Prikupljanje podataka i njihova analiza ključni su elementi, koji su naročito važni za identifikaciju opasnosti i procjenu rizika;
- U području zdravstvene ispravnosti hrane ne postoji nulti rizik. Nadležna tijela trebaju rizike održavati na najmanjoj mogućoj razini uz pomoć suvremenih prehrambenih i higijenskih normi sastavljenih na temelju najnovijih znanstvenih spoznaja;
- Mora se usvojiti pristup temeljen na procjeni rizika, u kojemu će se na uravnotežen način primjenjivati najprikladnija i najučinkovitija sredstva za suzbijanje opasnosti vezanih uz bolesti koje se prenose hranom;
- Proces procjene rizika mora biti odvojen od procesa upravljanja rizikom.

Novi sustav sigurnosti hrane treba, stoga, slijediti integrirani pristup prema kojemu bi, istodobno, između službenih kontrola i subjekata u poslovanju s hranom trebala postojati jasna podjela odgovornosti glede osiguranja zdravstvene ispravnosti hrane. I službene kontrole kao i kontrole od strane proizvođača moraju se smatrati zajedničkim djelovanjem u cilju osiguranja zaštite potrošača. Rezultate kontrola od strane proizvođača treba uzeti u obzir pri utvrđivanju planova i protokola službenih kontrola. Kontrole koje provode proizvođači moraju, stoga, biti u cijelosti transparentne za tijelo nadležno za službenu kontrolu, koje bi, sa svoje strane, trebalo neprestano pratiti i provjeravati te rezultate.

Buduća preraspodjela odgovornosti izazvat će značajnu promjenu uloge sustava službenih kontrola koje će se primjenjivati kako bi se provjerili sustavi koje primjenjuju subjekti u poslovanju s hranom.

Radi potpunog usklađivanja s Uredbom 178/2002 i uredbama iz „higijenskog paketa“ nameće se potreba definiranja nadležnog tijela za upravljanje rizicima (donošenje propisa, inspekcije, laboratoriji) na području sigurnosti hrane. Dobro zakonodavstvo i politike o zdravstvenoj ispravnosti hrane nemaju smisla ako se učinkovito ne provode. Primjena i provedba Zakona o

hrani zahtijeva kvalificiranu, osposobljenu i učinkovitu službu inspekcije hrane. Inspektori za hranu glavni su čimbenici koji su u svakodnevnom kontaktu s prehrambenom industrijom, trgovinom, a često i s javnošću. Reputacija i integritet sustava kontrole hrane u velikoj mjeri ovise o njihovom integritetu i vještinama. Laboratoriji su ključne sastavnice učinkovitog sustava kontrole hrane. Laboratoriji – i oni za kontrolu koju provode proizvođači kao i oni za kontrolu koju provode nadležna tijela – trebaju raditi u skladu s međunarodno priznatim normama osiguranja kvalitete jer će neodgovarajući rad laboratorija nenadoknadivo ugroziti cijeli sustav kontrole hrane. Laboratoriji bi naročito trebali imati odgovarajuće kvalificirano osoblje osposobljeno za primjenu dijagnostičkih i analitičkih aparata, metoda i postupaka za posebna područja koja su u njihovoj nadležnosti. Pravilna izobrazba inspektora za hranu i laboratorijskog osoblja preduvjet je za učinkovito djelovanje sustava kontrole hrane.

Inspektori moraju dobro poznavati odgovarajuće zakone i propise o hrani, svoja ovlaštenja prema tim zakonima kao i obveze koje ti zakoni nameću prehrambenom sektoru. Potrebno je trajno osposobljavanje i usavršavanje vještina postojeće inspeksijske službe i laboratorijskog osoblja kao što je potrebno da se politika razvoja ljudskih resursa na odgovarajući način definira i provodi. Kako bi se postigao opći cilj, a to je visoka razina zaštite zdravlja i života ljudi, mjere kojima se uređuje područje hrane i hrane za životinje trebale bi se općenito temeljiti na procjeni rizika. Za procjenu rizika zadužena je Hrvatska agencija za hranu te treba pojačati njezinu ulogu tako što će se povećati njene nadležnosti u ovom važnom području. Za sustav kontrole hrane sve veću važnost dobiva informiranje, obrazovanje i savjetovanje svih zainteresiranih strana u neprekinutom lancu od polja do stola. Općenito, javnost mora imati pristup informacijama o kontrolama koje provode nadležna tijela i o njihovoj učinkovitosti. Osim toga, javnost mora biti obaviještena ako postoje opravdani razlozi za sumnju da hrana ili hrana za životinje mogu predstavljati opasnost za zdravlje ljudi ili životinja.

Kako bi se u Hrvatskoj usvojili propisi EU-a o zdravstvenoj ispravnosti hrane (“Paket mjera o higijeni hrane”), treba donijeti plan za poboljšanje objekata koji proizvode hranu životinjskog i neživotinjskog podrijetla kako bi oni odgovarali standardima EU-a. Prema rezultatima inspekcija, terenskom obilasku provedenom u okviru projekta financiranom od strane EU-a te izvješću misije Ureda za hranu i veterinarstvo, veliki broj objekata nije u skladu sa standardima EU-a. Treba predvidjeti odgovarajući rok za provedbu novog zakonodavstva kako bi se mogli ispuniti zahtjevi i kako bi se izbjeglo da usklađivanje s novim standardima bude nerealno i da ne ugrozi gospodarsku djelatnost.

Prema zakonodavstvu EU-a, ‘sljedivost’ znači da subjekti u poslovanju s hranom i hranom za životinje — bez obzira jesu li proizvođači, prerađivači ili uvoznici — moraju osigurati da se svi prehrambeni proizvodi, životinje od kojih se dobiva hrana, hrana za životinje i sastojci hrane za životinje mogu slijediti kroz cijeli prehrambeni lanac, od polja do stola. Svaki poslovni subjekt mora biti u stanju identificirati svog dobavljača kao i subjekt kojega je on sam opskrbio. Ovaj je pristup poznat pod nazivom ‘korak natrag, korak naprijed’.

Životinje iz uzgoja moraju se označiti kako bi se osigurala njihova sljedivost. Moraju biti upisane u upisnik, označene markicom ili ih mora pratiti putovnica — ovisno o vrsti životinje. Mora se pomno paziti što ulazi u našu hranu tijekom njenog uzgoja ili proizvodnje i prerade. To započinje sa hranom za životinje, tj. čime se hrane životinje iz uzgoja od kojih se dobiva (ili koje postaju) naša hrana. Zdravstvene afere vezane uz hranu do kojih je dolazilo u proteklom desetljeću ukazale su na rizike od kontaminacije uzrokovane određenim vrstama hrane za životinje. Stoga je EU usvojila strategiju koja se temelji na načelu da osiguranje zdravstvene ispravnosti hrane počinje na farmi te su doneseni posebni propisi o zdravstvenoj ispravnosti hrane za životinje.

Da bi hrana bila zdravstveno ispravna, životinje od kojih se ona dobiva moraju biti zdrave. Važno je održavati životinje u dobrom zdravstvenom stanju putem dobre veterinarske prakse i sprečavati izbijanja zaraznih bolesti životinja, kao što su slinavka i šap, svinjska kuga ili ptičja gripa. Ako dođe do izbijanja bolesti, ona se mora pažljivo pratiti i moraju se poduzeti mjere kako bi se spriječilo njezino širenje.

Životinje se ne bi smjele podvrgavati nepotrebnoj boli i patnji. Istraživanja pokazuju da su životinje iz uzgoja zdravije i da proizvode bolju hranu ako se s njima dobro postupa i ako im se omogući prirodno ponašanje. Fizički i psihički stresovi (npr. loši uvjeti držanja, prijevoza ili klanja) mogu negativno utjecati ne samo na zdravlje životinja nego i na kakvoću mesa.

Osiguranje zdravstvene ispravnosti hrane počinje na farmi bez obzira odakle hrana potječe. Farme i proizvođači hrane iz drugih zemalja koji izvoze u Hrvatsku moraju poštivati ista načela zdravstvene ispravnosti hrane kao što su ona koja se primjenjuju u Hrvatskoj. Kako bi se spriječilo da nezdrave životinje i zdravstveno neispravna hrana uđu u Hrvatsku, kontrole koje se provode na graničnim inspeksijskim postajama moraju biti učinkovite i razmjerne riziku.

Glavni razlozi za donošenje novog Zakona o hrani

Djelomična usklađenost s Uredbom 178/2002

Hrvatski Zakon o hrani sveobuhvatan je zakon koji se bavi svim glavnim pitanjima vezanim uz zdravstvenu ispravnost hrane i hrane za životinje i uz kakvoću hrane te je djelomično usklađen s EU-ovom Uredbom 178/2002. Sljedeće nije u skladu s EU-ovim načelima o sigurnosti hrane koja su obuhvaćena Uredbom 178/02:

- nedostaje jasan navod o cilju i području primjene Zakona;
- kontrola hrane temelji se uglavnom na kontroli konačnog proizvoda;
- u definicijama nije pravilno primijenjeno načelo predostrožnosti;
- pretjerana važnost daje se analitičkoj kontroli;
- u politici kontrole hrane za ljude i hrane za životinje općenito nedostaje cjelovitost i pristup "od polja do stola".

Zakon o hrani iz 2003. predviđa osnivanje Hrvatske agencije za hranu. Ona je uglavnom zadužena za procjenu rizika i obavještanje o riziku, ali Zakon o hrani također predviđa i njezinu ulogu u koordinaciji aktivnosti vezanih uz upravljanje rizikom. Nadalje, Zakon o hrani svrstava Hrvatsku agenciju za hranu među "nadležna tijela" odgovorna za upravljanje rizikom. To je u suprotnosti s općom odredbom Uredbe (EZ) br. 178/2002, koja jasno kaže da procjena rizika, temeljena na dostupnim znanstvenim dokazima, mora biti odvojena od djelatnosti upravljanja rizikom, kako bi se osiguralo da procjena rizika bude obavljena na nezavisan, objektivan i transparentan način. Upravljanje rizikom obuhvaća proces političkog odlučivanja i posredovanje između različitih, a ponekad i suprotnih, interesa. Hrvatska agencija za hranu (HAH) trebala bi obavljati procjenu rizika i na temelju rezultata procjene mogla bi političkim tijelima zaduženim za upravljanje rizikom predložiti različite mogućnosti upravljanja rizikom.

Određivanje jednog tijela nadležnog za sigurnost hrane radi učinkovite provedbe „higijenskog paketa uredbi EU“

Prema definicijama iz Uredbe 882/04 o službenim kontrolama koje se provode radi provjere poštivanja propisa o hrani i hrani za životinje te propisa o zdravlju i zaštiti životinja, "nadležno tijelo" je središnje tijelo države članice koje je nadležno za organizaciju službenih kontrola ili drugo tijelo na koje je prenesena ta ovlast.

Nadležno bi tijelo trebalo osiguravati da u slučaju kad su u obavljanje službenih kontrola uključene različite kontrolne jedinice postoje i da se učinkovito provode odgovarajući postupci koordinacije.

Nadležno tijelo mora osigurati da žive životinje, hrana za životinje i hrana za ljude u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije, kao i uporaba hrane za životinje, podliježu učinkovitim i odgovarajućim službenim kontrolama.

Postoje različite opcije koje mogu osigurati ujednačeni pristup pri službenim kontrolama koje se obavljaju u svrhu provjere poštivanja propisa o hrani i hrani za životinje te propisa o zdravlju i zaštiti životinja. Uzimajući u obzir iskustva do kojih se došlo u nekoliko država članica, dodjeljivanje odgovornosti za pitanja vezana uz sigurnost hrane jednom tijelu jamči ujednačenost službenih kontrola. Jedinствeno nadležno tijelo bit će institucionalno tijelo zaduženo za razvoj i provedbu nacionalne politike sigurnosti hrane.

Nadalje, nadležno tijelo zaduženo je da:

- slijedi proces usklađivanja sa zakonodavstvom EU-a;
- koordinira sve aktivnosti vezano za provedbu službene kontrole od polja do stola;
- osigura ujednačenost aktivnosti što ih provode lokalna tijela koja obavljaju službene kontrole;
- utvrđuje prioritete;
- uspostavi suradnju s međunarodnim institucijama za sigurnost hrane u području aktivnosti upravljanja rizikom;
- osigura intenzivnu komunikaciju s potrošačima.

Uredba 882/04 o službenim kontrolama koje se provode radi provjere poštivanja propisa o hrani i hrani za životinje te propisa o zdravlju i zaštiti životinja obuhvaća i službene kontrole koje se provode radi udovoljavanja zahtjevima označavanja (deklariranja) hrane i hrane za životinje te i kontrole radi provjere zahtjeva o kakvoći i sastavu hrane i hrane za životinje. Stoga je i po ovim pitanjima nužno osigurati cjelovitost i pristup od „polja do stola“ u službenoj kontroli.

Usklađivanje s uredbama o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje

Prilikom izrade Zakona o hrani iz 2003. godine u obzir su bili uzeti sljedeći EU propisi za ovo područje:

- Uredba (EZ) br. 258/97 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. siječnja 1997. o novoj hrani i sastojcima nove hrane;
- Smjernica 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. ožujka 2001. o namjernom puštanju u okoliš genetski modificiranih organizama.

Budući da su nakon stupanja na snagu Zakona o hrani u EU stupile na snagu nove uredbe koje reguliraju genetski modificiranu hranu i hranu za životinje te su ovo područje izdvojile iz područja „nove hrane“ (novel food), nužno je usklađivanje Zakona o hrani s novim propisima.

Usklađivanje s novim uredbama EU koje reguliraju „politiku kvalitete“

Zbog velikog broja uredbi i smjernica koje su, nakon donošenja temeljnih uredbi iz 1992. godine u Europskoj uniji regulirale politiku kvalitete odnosno zaštitu zemljopisnih oznaka, oznaka izvornosti i oznake tradicionalnog ugleda hrane, EU je u ožujku 2006. godine donijela dvije nove uredbe koje su zamijenile do tada postojeće propise za ovo područje. To su *Uredba Vijeća (EZ-a) br. 510/2006 od 20. ožujka 2006. o zaštiti zemljopisnih oznaka i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda* i *Uredba Vijeća (EZ) br. 509/2006 od 20. ožujka 2006. o poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima kao garantirano*

tradicionalnim specijalitetima. Budući da je tijekom 2003. godine Zakon o hrani usklađivan s uredbama iz 1992. godine koje sada više nisu na snazi nužno je daljnje usklađivanje ovoga dijela Zakona s novim uredbama iz 2006. godine.

Pregled zakonodavstva država članica Europske unije s kojim se Zakon o hrani usklađuje

- Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. godine o općim načelima i uvjetima propisa o hrani, osnivanju Europske uprave za zdravstvenu ispravnost hrane i postupanju u pitanjima zdravstvene ispravnosti hrane;
- Uredba (EZ) br. 852/2004 Europskog Parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o higijeni hrane;
- Uredba (EZ) br. 853/2004 Europskog Parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. kojom se utvrđuju posebna pravila higijene hrane životinjskog podrijetla;
- Uredba (EZ) br. 882/2004 Europskog Parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije poštovanja zakona o hrani za životinje i hrani, te propisa o zdravlju i zaštiti životinja;
- Uredba (EZ) br. 854/2004 Europskog Parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. kojom se utvrđuju posebna pravila organizacije službenih kontrola proizvoda životinjskog podrijetla koji su namijenjeni prehrani ljudi;
- Uredba (EZ) br. 183/2005 Europskog Parlamenta i Vijeća od 12. siječnja 2005. kojom se utvrđuju zahtjevi za higijenu hrane za životinje;
- Uredba (EZ) br. 258/97 Europskog Parlamenta i Vijeća od 27. siječnja 1997. o novoj hrani i sastojcima nove hrane;
- Uredba (EZ) br. 1829/2003 Europskog Parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje;
- Uredba (EZ) br. 1830/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. koja se odnosi na sljedivost i označavanje genetski modificiranih organizama i sljedivost hrane i hrane za životinje proizvedene od genetski modificiranih organizama i koja mijenja Direktivu 2001/18/EZ;
- Uredba Vijeća (EZ) br. 510/2006 od 20. ožujka 2006. o zaštiti zemljopisnih oznaka i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda;
- Uredba Vijeća (EZ) br. 509/2006 od 20. ožujka 2006. o poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima kao garantirano tradicionalnim specijalitetima;
- Uredba Vijeća (EEC) br. 1576/89 od 29. svibnja 1989. koja utvrđuje opća pravila za definiranje, opis i prezentaciju jakih alkoholnih pića;
- Uredba Komisije (EC) broj 1019/2002 od 13. srpnja 2002. o tržišnim standardima za maslinovo ulje;
- Uredba Komisije (EEC) broj 2568/91 od 11. srpnja 1991. o svojstvima maslinovog ulja i ulja komine maslina i relevantnim analitičkim metodama;
- Direktiva Vijeća (EEC) br. 80/777 od 15. srpnja 1980. o usklađivanju zakona država članica koji se odnose na iskorištavanje i prodaju prirodnih mineralnih voda;
- Direktiva 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o usklađivanju propisa država članica koji se odnose na označavanje, prezentaciju i reklamiranje prehrambenih proizvoda.

2. Osnovna pitanja koja se predloženim Zakonom uređuju

Zakonom se uređuju sljedeća pitanja:

- područje primjene i definicije,
- opće odredbe propisa o hrani,

- Hrvatska agencija za hranu,
- sustav brzog uzbunjivanja, upravljanje krizom i hitni slučajevi,
- higijena hrane,
- higijena hrane za životinje,
- službena kontrola,
- nova hrana, genetski modificirana hrana i genetski modificirana hrana za životinje,
- kakvoća hrane i hrane za životinje,
- oznake tradicionalnog ugleda hrane, izvornosti i zemljopisnog podrijetla hrane
- ovlasti i odgovornosti nadležnog tijela.

3. Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Predloženim odredbama dodatno će se uskladiti odredbe ovoga Zakona s odredbama koje su propisane u Europskoj uniji i dio su pregovora u poglavlju 12. sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika te u poglavlju 11. poljoprivreda i ruralni razvitak te će se na taj način osigurati nesmetani pregovori u navedenim područjima.

Novi sustav sigurnosti hrane (tzv. "higijenski paket"), koji se u državama članicama Europske unije počeo primjenjivati od 01. siječnja 2006. godine, u središte odgovornosti za sigurnost hrane i hrane za životinje postavlja prije svega subjekte u poslovanju s hranom odnosno hranom za životinje i posjednike životinja. Uvode se sustavi samokontrole te se u skladu s procjenom rizika određuju i načini i frekvencije kontrola. Stvaraju se pretpostavke da se službene kontrole obavljaju na učinkoviti i racionalniji način te da se sustavno riješi problem sukoba interesa u obavljanju kontrola. Ustanovljavanjem jednog nadležnog tijela za sigurnost hrane osigurat će se preduvjeti za poboljšanje strateškog upravljanja sigurnošću to jest zdravstvenom ispravnošću hrane. Isto tako, novi pristup rezultirat će efikasnijim iskorištavanjem sredstava za kontrolu hrane, unaprijedit će informiranje o rizicima hrane te smanjiti razlike u inspekcijskim standardima.

Jasnijim definiranjem zadaća Agencije za hranu koja će imati funkciju procjene rizika i obavještavanja javnosti o rezultatima procjene rizika odvojit će se proces procjene rizika od upravljanja rizikom sukladno pravilima EU.

Kakvoća hrane općenito neće biti predmet propisa već će se zaštita potrošača osigurati propisima koji se odnose na deklariranje, prezentaciju i reklamiranje proizvoda. Iznimke će predstavljati slučajevi gdje postoji jasno opravdanje za djelovanje u smislu:

- zaštite potrošača od očite prevare
- regulacije tržišta pojedinih prehrambenih proizvoda
- promocije unutarnjeg ili vanjskog tržišta za posebne proizvode (ekološki proizvedena hrana, zemljopisno podrijetlo ili izvornost hrane, tradicionalni ugled)
- usklađivanje sa vertikalnim propisima za prehrambene proizvode koji su na snazi u EU, a koji postavljaju standarde kakvoće za hranu.

Postojeći pravilnici koji reguliraju temeljne zahtjeve kakvoće (kvalitete) gotovo svih prehrambenih proizvoda će se u dogovoru s prehrambenom industrijom stavljati izvan snage u okviru Projekta Vlade Republike Hrvatske HITROREZ.

Također, dodatno će se uskladiti zaštita oznaka zemljopisnog podrijetla, oznaka izvornosti i oznake tradicionalnog ugleda hrane sa relevantnim uredbama EU i stvoriti institucionalni okvir za provedbu ovih propisa. Dodatno će se uskladiti područje označavanja odnosno deklariranja hrane te ostvariti pretpostavke za uspješno vođenje pregovora za to područje koje je dio pregovora vezanih za sigurnost hrane.

Donošenje ovoga Zakona i provedbenih propisa imati će i neizravan utjecaj na poticanje pravičnije tržišne utakmice kao i suzbijanje sive ekonomije.

III. OCJENA POTREBITIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Provođenje Zakona o hrani neće imati dodatni izravan utjecaj na rashode Državnog proračuna Republike Hrvatske. Sredstva za provedbu Zakona osigurana su u okviru proračunskih stavki Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva odnosno Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Središnjeg državnog ureda za upravu (plaće sanitarnih inspektora u Uredima državne uprave u županijama i Gradu Zagrebu), Državnog inspektorata i Hrvatske agencije za hranu.

U proračunu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, uključujući i Hrvatsku agenciju za hranu, osigurana su sredstva u ukupnom iznosu za:

- 2007. godinu 101.980.826,00 kuna
- 2008. godinu 102.463.000,00 kuna
- 2009. godinu 95.367.632, 00 kuna.

Jačanje kapaciteta nadležnog tijela za sigurnost hrane odnosno Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva provodi se u okviru projekta Svjetske banke „*Projekt usklađivanja poljoprivrede s pravnom stečevinom EU*“ komponente *Osiguranje zdravstvene ispravnosti hrane i sanitarnih i fitosanitarnih uvjeta*. Predviđena sredstva u projektu u ukupnom iznosu od 48.985.450 kuna osigurana su u okviru proračunske stavke Ministarstva i u dijelu ove komponente namijenjena su: jačanju kapaciteta Hrvatske agencije za hranu, jačanju inspeksijskih veterinarskih, fitosanitarnih i poljoprivrednih inspeksijskih službi, jačanju kapaciteta i opremanju nacionalnih referentnih veterinarskih laboratorija i laboratorija za zdravlje bilja i GMO i pomoć industriji hrane u zadovoljavanju strožih sanitarnih zahtjeva.

Nadalje, jačanje administrativnih i inspeksijskih kapaciteta Ministarstva također se odvija kroz projekte CARDS 2004 u ukupnom iznosu od 15.466.000 kn, PHARE 2005 Usklađivanje s radom inspekcija u području poljoprivrede s EU u iznosu od 900.000 kn.

U proračunu Državnog inspektorata osigurana su sredstva u ukupnom iznosu za:

- 2007. godinu 7.705.000,00 kuna
- 2008. godinu 8.261.200,00 kuna
- 2009. godinu 8.890.792,00 kuna.

U proračunu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi uključujući i plaće sanitarnih inspektora u Uredima državne uprave u županijama i Gradu Zagrebu planirana su potrebna sredstva u ukupnom iznosu:

- 2007. godinu 23.000.000,00 kuna. Sredstva u iznosu od 4.070.000,00 kuna osigurana su u proračunu MZSS. Razlika od 18.930.000,00 kuna osigurati će se preraspodjelom sredstava s pozicije A760003 obavljanje poslova u uredima državne uprave u županijama Središnjeg državnog ureda za upravu;
- 2008. godinu 28.800.000,00 kuna.
- 2009. godinu 33.600.000,00 kuna.

IV. RAZLOZI DONOŠENJA ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Odbredbama članaka 159. i 161. Poslovnika Hrvatskog sabora («Narodne novine» broj 6/02, 41/02, 91/03 i 58/94) predviđena je mogućnost da zakon može biti donesen po hitnom postupku ako to, između ostalog, zahtijevaju osobito opravdani državni razlozi.

Vlada Republike Hrvatske je dopisom od 26. svibnja 2003. godine, Klasa: 011-01/03-02/02, Ur. broj: 5030102-03-2, obavijestila ovo Ministarstvo da će se, u skladu s postignutim dogovorom s predstavnicima Hrvatskog sabora, svi zakonski prijedlozi koji se predlažu Hrvatskom saboru nakon 1. lipnja 2003. godine, a koji predstavljaju usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije i utvrđeni su kao prioritete Vlade Republike Hrvatske do kraja mandata, upućivati u proceduru po hitnom postupku.

Prema NPPEU za 2007. godinu predviđeno je donošenje novog Zakona o hrani u I. kvartalu 2007. godine.

Imajući u vidu da ovaj prijedlog zakona usklađuje zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te da je njegovo donošenje predviđeno Nacionalnim programom za pridruživanje Europskoj uniji za 2006. godinu predlaže se donošenje po hitnom postupku.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O HRANI

GLAVA I. PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Cilj i područje primjene

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje temelj za osiguranje visoke razine zaštite zdravlja ljudi i interesa potrošača u vezi s hranom, uzimajući u obzir posebice razlike u opskrbi hranom, uključujući tradicionalne proizvode, pritom osiguravajući učinkovito funkcioniranje tržišta. Ovaj Zakon utvrđuje osnovna načela i odgovornosti, utvrđuje znanstvenu osnovu, učinkovite organizacijske strukture i postupke koji podupiru donošenje odluka u vezi sa zdravstvenom ispravnošću hrane i hrane za životinje.

(2) U svrhu postizanja cilja iz stavka 1. ovoga članka ovim se Zakonom uređuje:

- područje primjene i definicije,
- opće odredbe propisa o hrani,
- Hrvatska agencija za hranu,
- sustav brzog uzbunjivanja, hitne mjere i upravljanje krizom,
- higijena hrane,
- higijena hrane za životinje,
- službena kontrola,
- nova hrana, genetski modificirana hrana i genetski modificirana hrana za životinje,
- kakvoća hrane i hrane za životinje,
- oznake tradicionalnog ugleda hrane, izvornosti i zemljopisnog podrijetla hrane
- ovlasti i odgovornosti nadležnog tijela.

(3) Ovaj Zakon primjenjuje se na sve faze proizvodnje, prerade i distribucije hrane i hrane za životinje, osim na primarnu proizvodnju namijenjenu za osobnu uporabu u domaćinstvu ili pripremu, rukovanje i skladištenje hrane u domaćinstvu namijenjene za osobnu potrošnju u domaćinstvu.

Definicija hrane

Članak 2.

(1) U smislu ovoga Zakona hrana je svaka tvar ili proizvod prerađen, djelomično prerađen ili neprerađen, a namijenjen je konzumaciji ili se može opravdano očekivati da će ga ljudi konzumirati.

(2) Pojam hrane uključuje i piće, žvakaću gumu, i bilo koju drugu tvar, uključujući vodu, koja se namjerno ugrađuje u hranu tijekom njezine proizvodnje, pripreme ili obrade.

(3) Pojam hrane uključuje vodu:

- koja služi za javnu opskrbu pučanstva kao voda za piće,
- koja se upotrebljava i/ili ugrađuje u hranu tijekom njezine proizvodnje, pripreme ili obrade,
- pakiranu u originalno pakiranje kao stolna voda, mineralna voda i izvorska voda.

(4) Pojam hrane ne uključuje:

- hranu za životinje,
- žive životinje, osim ako su pripremljene za stavljanje na tržište kao hrana,
- biljke prije žetve, berbe ili pobiranja plodova,
- lijekove i medicinske proizvode definirane posebnim propisom,

- kozmetiku definiranu posebnim propisom,
- duhan i duhanske proizvode definirane posebnim propisom,
- narkotike ili psihotropne tvari unutar značenja iz Jedinствене konvencije Ujedinjenih naroda o narkoticima, 1961., i Konvencije Ujedinjenih naroda o psihotropnim tvarima, 1971.,
- rezidue i kontaminante.

Ostale definicije

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. *"propisi o hrani"* – jesu ovaj Zakon, provedbeni propisi doneseni na temelju ovoga Zakona te drugi posebni propisi (zakoni i podzakonski propisi) koji se odnose na hranu, osobito na higijenu i zdravstvenu ispravnost hrane, a obuhvaćaju sve faze proizvodnje, prerade i distribucije hrane, kao i hrane za životinje koja se proizvodi ili kojom se hrane životinje koje se koriste za proizvodnju hrane,

2. *"poslovanje s hranom"* – jest poslovni postupak, bez obzira na to je li poduzet zbog ostvarivanja dobiti ili ne, javni ili privatni, u sklopu kojeg se izvršavaju poslovi vezani za bilo koju fazu proizvodnje, prerade ili distribucije hrane,

3. *"subjekt u poslovanju s hranom"* – jest fizička ili pravna osoba odgovorna da osigura nesmetanu provedbu odredbi propisa o hrani unutar poslovanja kojim upravlja,

4. *"hrana za životinje"* – jest svaka tvar ili proizvod, uključujući i dodatke hrani za životinje, prerađen, djelomično prerađen ili neprerađen, a namijenjen je hranidbi životinja,

5. *"poslovanje s hranom za životinje"* – jest poslovni postupak, bez obzira na to je li poduzet zbog ostvarivanja dobiti ili ne, javni ili privatni, u sklopu kojeg se izvršavaju poslovi proizvodnje, izrade, prerade, skladištenja, prijevoza ili distribucije hrane za životinje, uključujući i svakog proizvođača koji proizvodi, prerađuje ili skladišti hranu za životinje namijenjenu hranidbi životinja na vlastitom gospodarstvu,

6. *"subjekt u poslovanju s hranom za životinje"* – jest fizička ili pravna osoba, odgovorna da osigura nesmetanu provedbu odredbi propisa o hrani unutar poslovanja kojim upravlja,

7. *"maloprodaja"* – jest rukovanje hranom i/ili obrada, priprema i skladištenje hrane na mjestu prodaje ili isporuke krajnjem potrošaču, a uključuje distribucijske terminale, djelatnosti opskrbe pripremljenom hranom, tvorničke kantine, opskrbe institucija pripremljenom hranom, restorane i druge slične djelatnosti snabdijevanja hranom, prodavaonice, distributivne centre u supermarketima i veleprodajna mjesta,

8. *"stavljanje na tržište"* – jest držanje hrane ili hrane za životinje u svrhu prodaje, uključujući ponudu za prodaju ili svaki drugi oblik prijenosa, bez obzira na to je li besplatan ili nije, te prodaju, distribuciju i druge oblike prijenosa kao takve,

9. *"rizik"* – jest funkcija vjerojatnosti štetnog učinka na zdravlje i težine tog učinka, koji proizlazi iz opasnosti,

10. *"analiza rizika"* – jest proces koji se sastoji od tri međusobno povezane komponente: procjene rizika, upravljanja rizikom i obavještanja o riziku,

11. *"procjena rizika"* – jest znanstveno utemeljen proces koji se sastoji od četiri koraka: identifikacije opasnosti, karakterizacije opasnosti, procjene izloženosti i karakterizacije rizika,

12. *"upravljanje rizikom"* – jest proces, odvojen od procjene rizika, kojim se uspoređuju različite mogućnosti postupanja nadležnog tijela u svezi s rizikom, u suradnji sa zainteresiranim sudionicima, uzimajući u obzir procjenu rizika i druge pravovaljane čimbenike, a ako je potrebno i proces odabiranja odgovarajućih preventivnih i kontrolnih mjera,

13. "*obavještanje o riziku*" – je interaktivna razmjena informacija i mišljenja za vrijeme procesa analize rizika, a u vezi s opasnostima i rizicima, s rizikom povezanim čimbenicima i predodžbama o riziku, između procjenitelja rizika, nadležnog tijela, potrošača, subjekata u poslovanju s hranom i hranom za životinje, akademske zajednice i drugih zainteresiranih strana, uključujući objašnjenje nalaza pri procjeni rizika, te osnove za donošenje odluka pri upravljanju rizikom,

14. "*opasnost*" – jest biološki, kemijski ili fizikalni čimbenik u hrani i hrani za životinje ili stanje hrane i hrane za životinje, s mogućnošću uzrokovanja štetnog djelovanja na zdravlje,

15. "*sljedivost*" – jest mogućnost ulaženja u trag hrani, hrani za životinje, životinjama koje se koriste za proizvodnju hrane ili tvari koja je namijenjena ugrađivanju ili se očekuje da će biti ugrađena u hranu ili hranu za životinje, kroz sve faze proizvodnje, prerade i distribucije,

16. "*faze proizvodnje, prerade i distribucije*" – jest bilo koja faza, uključujući uvoz, primarnu proizvodnju te skladištenje, prijevoz, prodaju ili opskrbu krajnjeg potrošača hranom, i gdje je to primjenjivo, uvoz, proizvodnju, izradu, skladištenje, prijevoz, distribuciju, prodaju te opskrbu hranom za životinje,

17. "*primarna proizvodnja*" – jest proizvodnja i uzgoj primarnih poljoprivrednih proizvoda u bilinogojstvu, stočarstvu i ribarstvu, uključujući žetvu i pobiranje plodova, mužnju i uzgoj životinja prije klanja, lov i ribolov, te sakupljanje samoniklih plodova i biljaka,

18. "*primarni proizvodi*" - jesu proizvodi primarne proizvodnje, uključujući proizvode bilinogojstva, stočarstva, ribolova i lova,

19. "*krajnji potrošač*" – jest fizička osoba koja nabavlja hranu za udovoljavanje vlastitih potreba, a ne koristi je niti u jednoj fazi poslovanja s hranom,

20. "*higijena hrane*" - podrazumijeva mjere i uvjete potrebne za kontrolu opasnosti i osiguranje prikladnosti hrane za prehranu ljudi u skladu s njezinom namjenom,

21. "*higijena hrane za životinje*" - podrazumijeva mjere, postupke i uvjete potrebne za kontrolu opasnosti i osiguranje prikladnosti hrane za životinje u skladu s njezinom namjenom,

22. "*objekt*" - jest jedinica subjekta u poslovanju s hranom,

23. "*kontaminacija*" - je prisutnost ili unošenje opasnosti,

24. "*prerada*" - je svako djelovanje koje bitno mijenja početni proizvod, uključujući zagrijavanje, dimljenje, soljenje, dozrijevanje, sušenje, mariniranje, ekstrahiranje, prešanje ili kombinacija ovih procesa,

25. "*službena kontrola*" - znači svaki oblik kontrole koju nadležno tijelo odnosno tijela nadležna za provođenje inspekcije provode nad provedbom propisa o hrani i hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

26. "*verifikacija*" - znači provjeravanje, putem pregleda i razmatranja objektivnih dokaza, jesu li zadovoljeni utvrđeni uvjeti,

27. "*propisi o hrani za životinje*" - jesu propisi kojima se općenito regulira područje hrane za životinje i posebno zdravstvena ispravnost hrane za životinje, njima su obuhvaćene sve faze proizvodnje, prerade i distribucije hrane za životinje kao i uporaba hrane za životinje,

28. "*kontrolno tijelo*" - znači neovisnu treću stranu na koju je nadležno tijelo prenijelo određene kontrolne zadaće,

29. "*revizija*" (*engl. audit*) - znači sustavno i neovisno preispitivanje kojim se treba ustanoviti je li djelovanje i uz to povezani rezultati u skladu s planovima, provode li se ti planovi učinkovito i jesu li prikladni za postizanje ciljeva,

30. "*inspekcija*" - znači kontrolu hrane i hrane za životinje, zdravlja i dobrobiti životinja, kako bi se verificiralo da su zadovoljeni uvjeti propisa o hrani i hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

31. *"monitoring"* - znači sustavno provođenje niza planiranih promatranja ili mjerenja kako bi se dobio opći pregled stanja provedbi propisa o hrani i hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

32. *"nadziranje"* - znači sustavno promatranje jednog ili više subjekata u poslovanju s hranom ili hranom za životinje, ili njihovih aktivnosti,

33. *"nesukladnost"* - znači ne udovoljavanje propisima o hrani i hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

34. *"uzimanje uzoraka za analizu"* - znači uzimanje hrane ili hrane za životinje ili bilo kojih drugih tvari, uključujući onih iz okoliša, koji su važni za proizvodnju, preradu i distribuciju hrane ili hrane za životinje ili za zdravlje životinja, kako bi se putem analize verificirala provedba propisa o hrani i hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja,

35. *"certificiranje"* - znači postupak utvrđivanja propisanih uvjeta kojima nadležno tijelo ili kontrolno tijelo, ovlašteno za postupanje, izdaje certifikat u pisanoj, elektroničkoj ili drugoj jednakovrijednoj formi,

36. *"plan (program) kontrole"* - znači plan koji je izradilo nadležno tijelo, a koji sadrži opće informacije o ustrojstvu i organizaciji službenih sustava kontrole,

37. *"nova hrana"* - jest hrana i sastojci hrane koji se do sada još nisu upotrebljavali u većem opsegu za prehranu ljudi, koja nije rezultat genetske modifikacije, a koja svojim sastavom, svojstvima i učinkom može utjecati na odabir prehrane i/ili zdravlje ljudi,

38. *"genetski modificirani organizam"* (u daljnjem tekstu: GMO) - jest organizam, uz izuzetak ljudskih bića, u kojem je genetski materijal izmijenjen na način koji se ne pojavljuje prirodnim putem parenjem i/ili prirodnom rekombinacijom,

39. *"genetski modificirana hrana"* (u daljnjem tekstu: GM hrana) - je hrana koja sadrži ili se sastoji ili je proizvedena od GMO-a,

40. *"genetski modificirana hrana za životinje"* (u daljnjem tekstu: GM hrana za životinje) - jest hrana za životinje koja sadrži ili se sastoji ili je proizvedena od GMO-a,

41. *"unošenje"* - fizičko unošenje pošiljaka na područje Republike Hrvatske s namjenom uvoza, provoza ili skladištenja u slobodnim carinskim zonama, slobodnim skladištima, carinskim skladištima i kod registriranih opskrbljivača brodova,

42. *"nadležno tijelo"* – je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva koje je središnje tijelo državne uprave odgovorno za zdravstvenu ispravnost, higijenu i kakvoću hrane i hrane za životinje i organizaciju službenih kontrola i predstavlja kontakt točku prema Europskoj komisiji,

43. *„čelnik nadležnog tijela“* – je ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva,

44. *„tijela nadležna za provođenje inspekcije“* – jesu Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, ministarstvo nadležno za zdravstvo i Državni inspektorat.

GLAVA II.

OPĆE ODREDBE PROPISA O HRANI

Područje primjene

Članak 4.

(1) Ova glava Zakona odnosi se na sve faze proizvodnje, prerade i distribucije hrane i hrane za životinje koja se proizvodi ili kojom se hrane životinje koje se koriste za proizvodnju hrane.

(2) Načela utvrđena u člancima od 5. do 10. ovoga Zakona čine opći horizontalni okvir koji će se primjenjivati kod poduzimanja mjera.

POGLAVLJE 1.

OPĆA NAČELA PROPISA O HRANI**Opći ciljevi**

Članak 5.

(1) Propisi o hrani moraju ispunjavati jedan ili više općih ciljeva visoke razine zaštite života i zdravlja ljudi i zaštite interesa potrošača, uključujući pravednu praksu u trgovini hranom, uzimajući u obzir, gdje je primjenjivo, zaštitu zdravlja i dobrobit životinja, zdravlje bilja i okoliš.

(2) Propisi o hrani imaju za cilj postići slobodno kretanje hrane i hrane za životinje koja je proizvedena ili stavljena na tržište u skladu s općim načelima i zahtjevima iz Glave II. ovoga Zakona.

(3) Prilikom izrade i primjene propisa o hrani moraju se uzeti u obzir postojeći međunarodni standardi ili oni koji su u pripremi, osim u slučaju da takvi standardi ili njihovi dijelovi budu neučinkoviti ili neprikladni za ispunjavanje ciljeva utvrđenih propisima o hrani, ili kada je to znanstveno opravdano, ili kada bi doveli do različitih razina zaštite od one koja je određena propisima o hrani.

Analiza rizika

Članak 6.

(1) Radi postizanja općeg cilja visoke razine zaštite zdravlja i života ljudi, propisi o hrani moraju se temeljiti na analizi rizika, osim kada to nije primjereno okolnostima ili naravi same mjere.

(2) Procjena rizika temelji se na dostupnim znanstvenim dokazima i obavlja se na nezavisan, objektivan i transparentan način.

(3) Kod upravljanja rizikom moraju se uzeti u obzir rezultati procjene rizika, a osobito mišljenja Hrvatske agencije za hranu (u daljnjem tekstu: Agencija), drugi propisani čimbenici značajni za određeni slučaj te načelo predostrožnosti ako su primjenjivi uvjeti utvrđeni člankom 7. stavkom 1. ovoga Zakona, kako bi se postigli opći ciljevi propisa o hrani iz članka 5. ovoga Zakona.

Načelo predostrožnosti

Članak 7.

(1) U posebnim okolnostima, kad je nakon procjene dostupnih informacija identificirana mogućnost štetnog djelovanja na zdravlje ali postoje znanstvene nedoumice, mogu se poduzeti privremene nužne mjere upravljanja rizikom prijeko potrebne za osiguranje najviše moguće razine zaštite zdravlja do pribavljanja daljnjih znanstvenih informacija potrebnih za sveobuhvatnu procjenu rizika.

(2) Mjere poduzete na temelju stavka 1. ovoga članka moraju biti primjerene i ne ograničavati trgovinu više nego što je potrebno da bi se postigla visoka razina zaštite zdravlja, vodeći pri tom računa o njihovoj tehničkoj i ekonomskoj izvedivosti te drugim propisanim čimbenicima značajnim za određeni slučaj. Poduzete mjere moraju se ponovno razmotriti u primjerenom roku, ovisno o naravi identificiranog rizika za život i zdravlje te o tipu znanstvenih informacija potrebnih za razjašnjavanje znanstvenih nedoumica kao i za provođenje sveobuhvatne procjene rizika.

Zaštita interesa potrošača

Članak 8.

(1) Propisi o hrani moraju imati za cilj zaštitu interesa potrošača i dati osnovu na temelju koje će potrošači biti potpuno informirani o hrani koju konzumiraju te im na taj način omogućiti izbor hrane.

(2) Cilj propisa o hrani je sprečavanje:

(a) prijevara,

(b) patvorenja hrane, i

(c) svih drugih postupaka koji mogu dovesti potrošača u zabludu

POGLAVLJE 2.

NAČELA TRANSPARENTNOSTI

Javne rasprave

Članak 9.

Tijekom pripreme, ocjene i promjene propisa o hrani moraju se provoditi otvorene i transparentne javne rasprave, neposredno ili preko predstavničkih tijela, osim kada to hitnost određenog slučaja ne dopušta.

Obavješćavanje javnosti

Članak 10.

(1) Kada postoji opravdana sumnja da hrana ili hrana za životinje može predstavljati rizik za zdravlje ljudi ili životinja, ne dovodeći u pitanje odredbe posebnog propisa o pravu na pristup informacijama, tada će nadležno tijelo ovisno o prirodi, ozbiljnosti i opsegu tog rizika, poduzeti odgovarajuće radnje radi obavješćavanja javnosti o prirodi rizika za zdravlje, identificirajući u najvećoj mogućoj mjeri hranu ili hranu za životinje ili vrstu hrane ili hrane za životinje, rizik koji može predstavljati i mjere koje se poduzimaju ili će se poduzeti za sprječavanje, smanjivanje ili uklanjanje tog rizika.

(2) Radi izvršavanja radnji iz stavka 1. ovoga članka, osobe ovlaštene za obavljanje službene kontrole, kontrolna tijela i Agencija dužne su, u okviru svoje nadležnosti, obavijestiti nadležno tijelo o pojavi rizika.

POGLAVLJE 3.

OPĆE OBVEZE PRI TRGOVINI HRANOM

Uvoz hrane i hrane za životinje

Članak 11.

Hrana i hrana za životinje koja se uvozi u Republiku Hrvatsku radi stavljanja na tržište mora udovoljavati odredbama propisa o hrani ili uvjetima koje je Republika Hrvatska priznala kao istovjetne njima ili ako postoji poseban međunarodni ugovor između Republike Hrvatske i zemlje izvoznice s uvjetima sadržanim u međunarodnom ugovoru.

Izvoz hrane i hrane za životinje

Članak 12.

(1) Hrana i hrana za životinje koja se izvozi ili se uvozi radi izvoza iz Republike Hrvatske mora udovoljavati odredbama propisa o hrani, osim ako drugačije ne zatraže nadležna tijela države uvoznice ili ukoliko se drugačije utvrdi propisima, standardima, kodeksom prakse i drugim pravnim i upravnim postupcima koji su na snazi u državi uvoznici.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, osim u slučaju kada je hrana štetna za zdravlje ili kada je hrana za životinje zdravstveno neispravna, hrana i hrana za životinje može se izvoziti ili uvoziti radi izvoza, ako su nadležna tijela države odredišta s tim izričito suglasna, nakon što su u potpunosti obaviještena o razlozima zbog kojih i okolnostima u kojima se hrana ili hrana za životinje ne smije stavljati na tržište Republike Hrvatske.

(3) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, ako se primjenjuju odredbe međunarodnog ugovora između Republike Hrvatske i zemlje uvoznice, hrana i hrana za životinje koja se izvozi iz Republike Hrvatske u tu zemlju mora udovoljavati uvjetima sadržanim u međunarodnom ugovoru.

Međunarodni standardi

Članak 13.

Ne dovodeći u pitanje svoja prava i obaveze Republika Hrvatska mora:

- (a) doprinositi razvoju međunarodnih tehničkih standarda za hranu i hranu za životinje te sanitarnih i fitosanitarnih standarda,
- (b) promicati koordinaciju rada na standardima za hranu i hranu za životinje koje obavljaju međunarodne vladine i nevladine organizacije,
- (c) doprinositi, gdje je to primjenjivo i prikladno, izradi sporazuma o priznavanju jednakosti pojedinih mjera vezanih uz hranu i hranu za životinje,
- (d) posvetiti posebnu pažnju posebnim razvojnim, financijskim i trgovačkim potrebama država u razvoju s ciljem osiguranja da međunarodni standardi ne stvaraju nepotrebne zapreke izvozu iz država u razvoju,
- (e) promicati sukladnost između međunarodnih tehničkih standarda i propisa o hrani, uz osiguranje da se visoka razina zaštite usvojene u Republici Hrvatskoj ne smanjuje.

POGLAVLJE 4.

OPĆI ZAHTJEVI PROPISA O HRANI

Zahtjevi vezani za zdravstvenu ispravnost hrane

Članak 14.

(1) Nije dopušteno stavljati na tržište zdravstveno neispravnu hranu.

(2) Hrana je zdravstveno neispravna ako se smatra:

- (a) štetnom za zdravlje,
- (b) neprikladnom za prehranu ljudi.

(3) Pri odlučivanju je li neka hrana zdravstveno neispravna, uzimaju se u obzir:

(a) uobičajeni uvjeti uporabe hrane od strane potrošača i u svakoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije, te

(b) informacije koje su dane potrošaču, uključujući podatke na deklaraciji i informacije koje su općenito dostupne potrošaču u vezi s izbjegavanjem specifičnih štetnih djelovanja na zdravlje neke određene hrane ili kategorije hrane.

(4) Pri odlučivanju je li neka hrana štetna za zdravlje ljudi, uzima se u obzir:

(a) ne samo mogući izravni i/ili kratkoročni i/ili dugoročni štetni učinci te hrane na zdravlje osobe koja je konzumira, nego i učinci na buduće generacije,

(b) moguće kumulativno toksično djelovanje,

(c) posebna zdravstvena osjetljivost specifične kategorije potrošača kada je hrana namijenjena toj kategoriji potrošača.

(5) Pri odlučivanju je li neka hrana neprikladna za prehranu ljudi, treba uzeti u obzir je li ta hrana neprihvatljiva za uporabu kojoj je namijenjena zbog njezine kontaminacije vanjskim uzročnikom ili na neki drugi način, zbog truljenja, kvarenja ili raspadanja.

(6) Kada je hrana, za koju je utvrđeno da je zdravstveno neispravna, dio jedne proizvodne šarže, serije ili pošiljke istovrsne hrane po kategoriji i opisu, drži se da je sva hrana u toj proizvodnoj šarži, seriji ili pošiljci zdravstveno neispravna, osim ako se nakon detaljne procjene utvrdi da nema nikakvih dokaza o zdravstvenoj neispravnosti ostatka šarže, serije ili pošiljke.

(7) Hrana koja je u skladu sa specifičnim odredbama propisa o zdravstvenoj ispravnosti hrane smatra se zdravstveno ispravnom sve dok udovoljava tim odredbama.

(8) Sukladnost hrane sa specifičnim odredbama koje se na nju primjenjuju ne sprječava nadležno tijelo u poduzimanju odgovarajućih mjera ograničavanja njezinog stavljanja na tržište ili traženja povlačenja iste sa tržišta, ako postoje razlozi za sumnju u zdravstvenu ispravnost te hrane, bez obzira na tu sukladnost.

(9) Ako nema specifičnih odredaba, hrana se smatra zdravstveno ispravnom ako je u skladu s propisima o hrani.

Ovlast za donošenje provedbenih propisa o hrani

Članak 15.

(1) Čelnik nadležnog tijela provedbenim propisima uređuje:

- prirodne mineralne, prirodne izvorske i stolne vode,
- vrste i količine ostataka veterinarskih lijekova i veterinarsko-medicinskih proizvoda i ostalih štetnih tvari koji se mogu nalaziti u hrani,
- provođenje monitoringa ostataka pesticida u hrani i hrani za životinje.

(2) Ministar nadležan za zdravstvo, uz suglasnost čelnika nadležnog tijela, provedbenim propisima uređuje:

- zdravstvenu ispravnost predmeta i materijala koji dolaze u neposredan dodir s hranom,
- zdravstvenu ispravnost vode za piće,
- kontaminante u hrani, osim pesticida,
- prehrambene aditive,
- arome,
- pomoćne tvari u procesu proizvodnje (uključujući i otapala),
- enzime,
- dodatke prehrani,
- hranu za posebne prehrambene potrebe,
- hranu za dojenčad i malu djecu,
- prerađenu hranu na bazi žitarica za dojenčad i malu djecu,
- hranu namijenjenu smanjenju tjelesne mase,
- hranu za posebne medicinske potrebe,
- hranu bez glutena,
- hranu obogaćenu nutrijentima (dodavanje vitamina, minerala i drugih tvari hrani),
- brzo smrznutu hranu,
- hranu podvrgnutu ionizirajućem zračenju,

- provođenje monitoringa hrane radi utvrđivanja razine nutrijenata, kontaminanata osim pesticida, aditiva i drugih sastojaka i tvari,
- prehrambene i zdravstvene tvrdnje koje se navode na deklaraciji hrane.

Zahtjevi vezani za zdravstvenu ispravnost hrane za životinje

Članak 16.

(1) Nije dopušteno stavljati na tržište zdravstveno neispravnu hranu za životinje niti je takvom hranom dozvoljena hranidba bilo koje životinje koja se koristi za proizvodnju hrane.

(2) Hrana za životinje je zdravstveno neispravna za uporabu kojoj je namijenjena ako se smatra da:

- ima negativni učinak na zdravlje ljudi ili životinja;
- čini hranu dobivenu od životinja koje se koriste za proizvodnju hrane zdravstveno neispravnom za prehranu ljudi.

(3) Kada je hrana za životinje, za koju je utvrđeno da ne udovoljava propisanim zahtjevima zdravstvene ispravnosti hrane za životinje, dio jedne proizvodne šarže, serije ili pošiljke istovrsne hrane za životinje po kategoriji i opisu, drži se da je sva hrana za životinje u toj proizvodnoj šarži, seriji ili pošiljci zdravstveno neispravna, osim ako se nakon detaljne procjene utvrdi da nema nikakvih dokaza da ostatak šarže, serije ili pošiljke ne udovoljava propisanim zahtjevima zdravstvene ispravnosti hrane za životinje.

(4) Hrana za životinje koja je u skladu sa specifičnim odredbama propisa o zdravstvenoj ispravnosti hrane za životinje smatra se zdravstveno ispravnom sve dok udovoljava tim odredbama.

(5) Sukladnost hrane za životinje sa specifičnim odredbama koje se na nju primjenjuju ne sprječava nadležno tijelo u poduzimanju odgovarajućih mjera ograničavanja njezinog stavljanja na tržište ili traženja povlačenja iste sa tržišta, ako postoje razlozi za sumnju u zdravstvenu ispravnost te hrane za životinje, bez obzira na tu sukladnost.

(6) Ako nema specifičnih odredaba, hrana za životinje se smatra zdravstveno ispravnom ako je u skladu s propisima o zdravstvenoj ispravnosti hrane za životinje.

Prezentiranje hrane i hrane za životinje

Članak 17.

(1) Hrana i hrana za životinje koja je stavljena na tržište Republike Hrvatske mora biti označena, reklamirana i prezentirana sukladno provedbenim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona i drugih propisa o hrani.

(2) Označavanje, reklamiranje i prezentiranje hrane ili hrane za životinje uključujući njezin oblik, izgled ili pakiranje, korištene materijale za pakiranje, način na koji je dizajnirana ili okruženje u kojem je izložena te informacije koje su o njoj dostupne putem bilo kojeg medija, ne smiju potrošače dovoditi u zabludu.

(3) Čelnik nadležnog tijela donosi provedbene propise kojima propisuje označavanje, reklamiranje i prezentiranje hrane i navođenje hranjivih vrijednosti hrane.

(4) Čelnik nadležnog tijela donosi provedbene propise kojima uređuje označavanje, reklamiranje i prezentiranje hrane za životinje.

Reklamiranje alkoholnih pića

Članak 18.

(1) Zabranjeno je reklamiranje alkoholnih pića putem tiska, sredstava javnog priopćavanja, Interneta i svih oblika reklame na javnim mjestima, objektima i prijevoznim sredstvima, preko knjiga, časopisa, kalendara i odjevnih predmeta te preko naljepnica, plakata i letaka ako su te naljepnice, plakati i letci odvojeni od ambalaže alkoholnih pića.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka dopušteno je reklamiranje vina i voćnih vina sukladno posebnim propisima.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka dopušteno je reklamiranje piva sukladno provedbenom propisu kojeg donosi ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost čelnika nadležnog tijela.

(4) Reklamiranjem iz stavka 1. ovoga članka drže se svi oblici izravnog i neizravnog reklamiranja, uključujući i isticanje naziva proizvođača alkoholnih pića u reklamne svrhe, kao i dijeljenje alkoholnih pića u reklamne svrhe.

(5) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na stručne knjige, časopise i druge stručne publikacije u kojima se objavljuju informacije o svojstvima alkoholnih pića, ako su te stručne publikacije namijenjene isključivo proizvođačima ili trgovcima tih proizvoda.

(6) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na informiranje potrošača o svojstvima alkoholnih pića u objektima u kojima se ti proizvodi prodaju.

(7) Ministar nadležan za zdravstvo, uz suglasnost čelnika nadležnog tijela, donosi provedbeni propis kojim uređuje uvjete i način obavješćivanja potrošača o svojstvima alkoholnih pića koje se ne drži reklamiranjem u smislu stavka 1. ovoga članka.

Odgovornosti

Članak 19.

(1) Subjekti u poslovanju s hranom i hranom za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije, koje su pod njihovom kontrolom, moraju osigurati da hrana ili hrana za životinje udovoljava propisima o hrani koji su od važnosti za njihovo poslovanje i moraju dokazati da je udovoljeno propisanim zahtjevima.

(2) Nadležno tijelo, ministarstvo nadležno za zdravstvo i Državni inspektorat provode propise o hrani te nadziru i potvrđuju da su svi zahtjevi propisani propisima o hrani ispunjeni od strane subjekata u poslovanju s hranom i hranom za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije. U tu svrhu uspostavlja se sustav službenih kontrola i drugih odgovarajućih aktivnosti u danim okolnostima, uključujući obavješćivanje javnosti o zdravstvenoj ispravnosti hrane i hrane za životinje i rizicima, nadzoru zdravstvene ispravnosti hrane i hrane za životinje, te drugim aktivnostima monitoringa koje obuhvaćaju sve faze proizvodnje, prerade i distribucije. Propisima o hrani utvrđuju se mjere i prekršaji te kazne za kršenje njihovih odredaba koje moraju biti učinkovite, primjerene te imati preventivni učinak.

Sljedivost

Članak 20.

(1) Sljedivost mora biti uspostavljena u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije hrane, hrane za životinje, životinja koje se koriste za proizvodnju hrane kao i bilo koje druge stvari koja je namijenjena ugradnji ili se može očekivati da će biti ugrađena u hranu ili hranu za životinje.

(2) Subjekti u poslovanju s hranom i hranom za životinje moraju biti u mogućnosti identificirati svaku pravnu ili fizičku osobu koja ih je opskrbljivala hranom, hranom za životinje, životinjama koje se koriste za proizvodnju hrane ili bilo kojom drugom stvari koja je namijenjena ugradnji ili se može očekivati da će se ugraditi u hranu ili hranu za životinje. U tom cilju subjekti moraju uvesti sustave i postupke koji omogućavaju da takva informacija bude dostupna nadležnom tijelu na njegov zahtjev.

(3) Subjekti u poslovanju s hranom i hranom za životinje moraju uvesti sustave i postupke za identifikaciju drugih subjekata kojima su isporučivali svoje proizvode. Ova informacija mora biti dostupna nadležnom tijelu na njegov zahtjev.

(4) Hrana ili hrana za životinje koja se stavlja na tržište ili je vjerojatno da će biti stavljena na tržište, mora biti odgovarajuće označena ili na drugi način identificirana, da bi se omogućila njezina sljedivost putem odgovarajuće propisane dokumentacije ili informacija u skladu s propisanim zahtjevima ili drugim specifičnim odredbama.

(5) Čelnik nadležnog tijela provedbenim propisom propisuje zahtjeve za osiguranje sljedivosti iz ovoga članka.

Odgovornosti za hranu: subjekti u poslovanju s hranom

Članak 21.

(1) Ako subjekt u poslovanju s hranom smatra ili opravdano sumnja da hrana koju je uvezao, proizveo, preradio, izradio ili distribuirao ne udovoljava zahtjevima zdravstvene ispravnosti hrane, mora odmah pokrenuti postupak povlačenja te hrane s tržišta u slučajevima kada ta hrana više nije pod njegovom neposrednom kontrolom te o tome obavijestiti nadležno tijelo. Ako je hrana već stigla do potrošača, subjekt u poslovanju s hranom mora učinkovito i točno obavijestiti potrošače o razlogu njezinog povlačenja i ako je potrebno, od potrošača zatražiti povrat hrane kojom su već opskrbljeni, kada ostale mjere nisu dovoljne za postizanje visoke razine zaštite zdravlja.

(2) Subjekt u poslovanju s hranom u maloprodaji ili distribuciji, koji nema izravnog utjecaja na ambalažu, označavanje, zdravstvenu ispravnost ili na cjelovitost hrane mora, u okvirima svoje djelatnosti, pokrenuti postupak povlačenja s tržišta proizvoda koji ne udovoljavaju zahtjevima zdravstvene ispravnosti hrane i mora sudjelovati u osiguranju zdravstvene ispravnosti hrane, dajući odgovarajuće informacije neophodne za sljedivost hrane, surađujući u radnjama koje poduzimaju proizvođači, prerađivači, izrađivači hrane i/ili nadležno tijelo.

(3) Subjekt u poslovanju s hranom mora bez odgode obavijestiti nadležno tijelo ako smatra ili opravdano sumnja da hrana koju je stavio na tržište može biti štetna za zdravlje ljudi. Subjekt u poslovanju s hranom mora obavijestiti nadležno tijelo o poduzetim mjerama za sprječavanje rizika za krajnjeg potrošača i ne smije sprječavati ili odgovarati drugu osobu da surađuje, u skladu s propisima o hrani i pravnom praksom, s nadležnim tijelom, kada to može spriječiti, smanjiti ili ukloniti rizik koji proizlazi iz hrane.

(4) Subjekti u poslovanju s hranom surađuju s nadležnim tijelom u poduzimanju mjera u srhu izbjegavanja ili smanjivanja rizika koji potječe od hrane kojom oni opskrbljuju ili su opskrbljivali tržište.

Odgovornosti za hranu za životinje: subjekti u poslovanju s hranom za životinje

Članak 22.

(1) Ako subjekt u poslovanju s hranom za životinje smatra ili opravdano sumnja da hrana za životinje koju je uvezao, proizveo, preradio, izradio ili distribuirao, ne udovoljava zahtjevima zdravstvene ispravnosti hrane za životinje, mora odmah pokrenuti postupak povlačenja te hrane za životinje s tržišta te o tome obavijestiti nadležno tijelo. U ovim slučajevima ili u slučaju iz članka 16. stavka 3. ovoga Zakona kada proizvodna šarža, serija ili pošiljka ne udovoljava zahtjevima zdravstvene ispravnosti hrane za životinje, ta hrana za životinje će biti uništena, osim ako nadležno tijelo ne odluči drugačije. Kada ostale mjere nisu dovoljne za postizanje visoke razine zaštite zdravlja životinja subjekt u poslovanju s hranom za životinje mora učinkovito i točno obavijestiti vlasnike i/ili posjednike životinja koji koriste hranu za životinje odnosno druge subjekte u poslovanju s hranom za životinje o razlogu njezinog povlačenja i ako je potrebno, zatražiti od njih povrat već isporučenih proizvoda.

(2) Subjekt u poslovanju s hranom za životinje u maloprodaji ili distribuciji, koji nema izravnog utjecaja na ambalažu, označavanje, zdravstvenu ispravnost ili na cjelovitost hrane za životinje mora, u okvirima svoje djelatnosti, pokrenuti postupak povlačenja s tržišta proizvoda koji ne udovoljavaju zahtjevima zdravstvene ispravnosti hrane za životinje i mora sudjelovati u osiguranju zdravstvene ispravnosti hrane dajući odgovarajuće informacije neophodne za sljedivost hrane za životinje, surađujući u radnjama koje poduzimaju proizvođači, prerađivači, izrađivači hrane za životinje i/ili nadležno tijelo.

(3) Subjekt u poslovanju s hranom za životinje mora bez odgode obavijestiti nadležno tijelo ako smatra ili opravdano sumnja da hrana za životinje koju je stavio na tržište ne udovoljava zahtjevima zdravstvene ispravnosti hrane za životinje. Subjekt u poslovanju s hranom za životinje mora obavijestiti nadležno tijelo o poduzetim mjerama za sprječavanje rizika koji proizlazi od korištenja takve hrane za životinje i ne smije sprječavati ili odgovarati drugu osobu da surađuje, u skladu s propisima o hrani i pravnom praksom, s nadležnim tijelom, kada to može spriječiti, smanjiti ili ukloniti rizik koji proizlazi iz hrane za životinje.

(4) Subjekti u poslovanju s hranom za životinje surađuju s nadležnim tijelom u poduzimanju mjera u svrhu izbjegavanja ili smanjivanja rizika koji potječe od hrane za životinje kojom oni opskrbljuju ili su opskrbljivali tržište.

Odgovornost za štetu

Članak 23.

Odredbe Glave II. ovoga Zakona ne dovode u pitanje odredbe posebnih propisa o odgovornosti za štetu nastalu neispravnim proizvodima.

GLAVA III.

HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

POGLAVLJE 1.

OPĆE ODREDBE

Pravni status

Članak 24.

(1) Agencija obavlja znanstvene i stručne poslove procjene rizika i obavještanja o rezultatima procjene rizika, u smislu ovoga Zakona, vezano uz zdravstvenu ispravnost i higijenu hrane i hrane za životinje.

(2) Agencija ima svojstvo pravne osobe s pravima i obvezama propisanim ovim Zakonom i Statutom Agencije.

(3) Sjedište Agencije je u Osijeku.

(4) Agencija se upisuje u sudski registar.

(5) Upravno vijeće Agencije donosi Statut uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

(6) Agencija za svoj rad odgovara Vladi Republike Hrvatske koja ostvaruje prava i obveze Republike Hrvatske kao njezin osnivač.

(7) Agencija može, uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela, pravnim osobama s javnim ovlastima povjeriti obavljanje pojedinih stručnih poslova iz svoje djelatnosti.

(8) Agencija je proračunski korisnik državnog proračuna i sredstva za rad Agencije osiguravaju se u Državnom proračunu Republike Hrvatske u okviru nadležnog tijela.

(9) Agencija može, osim prihoda iz stavka 8. ovoga članka, ostvarivati i druge prihode od drugih aktivnosti koje organizira i provodi unutar djelatnosti.

(10) Za pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuje se Zakon o ustanovama i Zakon o proračunu.

POGLAVLJE 2.

DJELATNOST I ZADAĆE

Djelatnost Agencije

Članak 25.

(1) Djelatnost Agencije obuhvaća davanje znanstvenih savjeta i znanstvenu i tehničku potporu zakonodavstvu i svim pitanjima iz područja koja imaju izravan ili neizravan utjecaj na zdravstvenu ispravnost hrane i hrane za životinje. Agencija pruža neovisnu informaciju o svim pitanjima u okviru ovih područja i obavještava o rizicima.

(2) Agencija obavljanjem svoje djelatnosti doprinosi visokoj razini zaštite života i zdravlja ljudi, uzimajući u obzir zdravlje i dobrobit životinja, zdravlje bilja, okoliš i funkcioniranje tržišta.

(3) Agencija prikuplja i analizira podatke radi karakteriziranja i praćenja rizika, koji imaju izravan ili neizravan utjecaj na zdravstvenu ispravnost hrane i hrane za životinje.

(4) Djelatnost Agencije uključuje i davanje:

(a) znanstvenih savjeta te znanstvene i tehničke potpore u pitanjima prehrane ljudi u vezi sa zakonodavstvom Republike Hrvatske i na zahtjev nadležnog tijela, pomoć u obavještavanju u pitanjima prehrane u okviru zdravstvenog programa Republike Hrvatske,

(b) znanstvenih mišljenja o drugim pitanjima povezanim sa zdravljem i dobrobiti životinja i zdravljem bilja,

(c) znanstvenih mišljenja o proizvodima koji nisu hrana i hrana za životinje, u vezi s genetski modificiranim organizmima, ne dovodeći u pitanje postupak utvrđen posebnim propisima.

(5) Agencija, u okviru svoje djelatnosti, daje znanstvena mišljenja koja služe kao znanstvena osnova za pripremanje i usvajanje mjera Republike Hrvatske prema odredbama ovoga Zakona.

(6) Agencija provodi svoje zadaće neovisno, transparentno i ažurno, osiguravajući znanstvenu i tehničku kvalitetu izdanih mišljenja i informacija, što osigurava da bude referentna točka za procjenu rizika i obavještavanje o rezultatima procjene rizika. Agencija surađuje s institutima, zavodima, akademskom zajednicom, laboratorijima i drugim pravnim osobama uključenim u sustav zdravstvene ispravnosti hrane i hrane za životinje u Republici Hrvatskoj, koje imaju slične zadaće kao i Agencija.

(7) Agencija i nadležno tijelo surađuju u promicanju učinkovite povezanosti funkcija procjene rizika, upravljanja rizikom i obavještavanja o riziku.

(8) Institucije iz stavka 6. ovoga članka surađuju s Agencijom da bi osigurale ostvarenje njezine djelatnosti.

(9) Agencija surađuje s međunarodnim institucijama i organizacijama iz okvira svoje djelatnosti.

Zadaće Agencije

Članak 26.

Zadaće Agencije su:

(a) pružati nadležnom tijelu najbolja moguća znanstvena mišljenja u svim slučajevima kada je to propisano ovim Zakonom,

(b) promicati i koordinirati razvoj jedinstvene metodologije procjene rizika u okviru djelatnosti,

(c) pružati znanstvenu i tehničku potporu nadležnom tijelu iz svoje djelatnosti i kad se to od nje traži, u interpretaciji i razmatranju mišljenja procjene rizika,

(d) osigurati izradu znanstvenih studija u okviru djelatnosti,

(e) tražiti, prikupljati, uspoređivati, analizirati i rezimirati znanstvene i tehničke podatke iz svoje djelatnosti,

(f) poduzimati radnje za identifikaciju i karakterizaciju rizika iz svoje djelatnosti,

(g) uspostaviti sustav mreža institucija iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona i snositi odgovornost za djelovanje mreža,

(h) omogućiti znanstvenu i tehničku pomoć, kada to od nje zatraži nadležno tijelo, u postupcima upravljanja krizom koje provodi nadležno tijelo, u području zdravstvene ispravnosti hrane i hrane za životinje,

(i) omogućiti znanstvenu i tehničku pomoć iz svoje djelatnosti, kada to od nje zatraži nadležno tijelo, s ciljem unapređivanja suradnje između Republike Hrvatske i Europske unije, međunarodnih organizacija i drugih zemalja,

(j) osigurati da javnost i zainteresirane strane dobiju brzu, pouzdanu, objektivnu i razumljivu informaciju iz njezine djelatnosti,

(k) izvoditi neovisne zaključke i izražavati stavove u pitanjima iz svoje djelatnosti,

(l) izvršiti svaku drugu zadaću iz svoje djelatnosti koju joj dodijeli nadležno tijelo.

POGLAVLJE 3.

ORGANIZACIJA

Tijela Agencije

Članak 27.

Tijela Agencije jesu:

(a) Upravno vijeće,

(b) ravnatelj,

(c) Savjetodavno vijeće,

(d) Znanstveno vijeće i znanstveni odbori.

Upravno vijeće

Članak 28.

(1) Upravno vijeće Agencije se sastoji od devet članova koje imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog čelnika nadležnog tijela.

(2) Upravno vijeće čine tri predstavnika nadležnog tijela, jedan predstavnik ministarstva nadležnog za zdravstvo, dva predstavnika institucija iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona i tri predstavnika udruga potrošača i drugih zainteresiranih strana u lancu prehrane.

(3) Članovi Upravnog vijeća se imenuju po kriteriju stručnosti i odgovarajućeg iskustva, širokog raspona relevantnog znanja i u skladu s tim najšire moguće teritorijalne zastupljenosti.

(4) Članovi Upravnog vijeća se imenuju na mandat od četiri godine, koji se može jedanput obnoviti.

(5) Predsjednika Upravnog vijeća biraju članovi Upravnog vijeća iz svojih redova na vrijeme od dvije godine i mandat mu se može jedanput obnoviti.

Zadaće i način rada Upravnog vijeća

Članak 29.

(1) Upravno vijeće Agencije odobrava odnosno usvaja opće akte Agencije, na prijedlog ravnatelja, koji moraju biti dostupni javnosti.

(2) Upravno vijeće usvaja Poslovnik o radu. Upravno vijeće donosi odluke većinom glasova svojih članova, osim ako Poslovnikom o radu ne utvrdi drugačije.

(3) Upravno se vijeće sastaje na poziv predsjednika ili na zahtjev najmanje četiri svoja člana.

(4) Upravno vijeće osigurava da Agencija obavlja svoje funkcije i izvršava zadaće koje su joj dodijeljene ovim Zakonom.

(5) Do 31. siječnja svake godine, Upravno vijeće usvaja program rada Agencije za narednu godinu. Upravno vijeće usvaja višegodišnji program rada najduže za razdoblje od četiri godine, koji je podložan promjeni. Upravno vijeće osigurava sukladnost navedenih programa s prioritetima zakonodavstva i politike na području zdravstvene ispravnosti hrane Republike Hrvatske. Do 30. ožujka svake godine, Upravno vijeće usvaja opći izvještaj o radu Agencije u protekloj godini.

(6) Upravno vijeće usvaja financijske propise Agencije koji utvrđuju postupak povlačenja sredstava i izvršavanja financijskog proračuna Agencije iz Državnog proračuna, u skladu sa Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske.

(7) Ravnatelj sudjeluje na sjednicama Upravnog vijeća, bez prava odlučivanja i osigurava tehničku i stručnu potporu njegovom radu. Upravno vijeće može pozvati predsjednika Znanstvenog vijeća na svoje sjednice bez prava odlučivanja.

Ravnatelj

Članak 30.

(1) Ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije imenuje Vlada Republike Hrvatske između kandidata koje predloži čelnik nadležnog tijela, nakon provedenog javnog natječaja.

(2) Mandat ravnatelja i zamjenika ravnatelja je pet godina, koji se može obnoviti.

(3) Ravnatelj rukovodi radom Agencije, predstavlja i zastupa Agenciju, odgovoran je za rad i zakonitost rada Agencije, podnosi prijedloge općih akata Agencije Upravnom vijeću radi njihova donošenja, izvršava odluke Upravnog vijeća te obavlja druge poslove koji su mu Zakonom, Statutom i drugim općim aktima Agencije stavljeni u nadležnost.

Savjetodavno vijeće

Članak 31.

(1) Savjetodavno vijeće savjetuje ravnatelja u izvršavanju zadaća Agencije, propisanih ovim Zakonom, a posebice u sastavljanju prijedloga za program rada Agencije.

(2) Savjetodavno vijeće ima trinaest članova i to: tri predstavnika nadležnog tijela, jednog predstavnika ministarstva nadležnog za zdravstvo, jednog predstavnika ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša i jednog predstavnika ministarstva nadležnog za zaštitu prirode te šest članova iz institucija iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona i jednog predstavnika iz udruga potrošača.

(3) Članove Savjetodavnog vijeća iz nadležnog tijela te ministarstava iz stavka 2. ovoga članka imenuje Upravno vijeće na prijedlog čelnika nadležnog tijela, a ostale članove na temelju javnog poziva.

(4) Članovi Savjetodavnog vijeća ne mogu biti članovi Upravnog vijeća, Znanstvenog vijeća i znanstvenih odbora.

(5) Savjetodavnim vijećem predsjedava ravnatelj Agencije te osigurava tehničku i stručnu potporu njegovom radu.

(6) Zadaće i način rada Savjetodavnog vijeća utvrđuju se Statutom i drugim općim aktima Agencije.

Znanstveno vijeće i znanstveni odbori

Članak 32.

(1) Agencija ima Znanstveno vijeće i stalne znanstvene odbore kao stručna tijela za utvrđivanje znanstvenih mišljenja u okviru djelatnosti Agencije.

(2) Znanstveno vijeće je odgovorno za opću koordinaciju potrebnu za osiguranje dosljednosti postupka donošenja znanstvenog mišljenja, posebice u pogledu usvajanja postupaka rada i usklađivanja metodologije rada. Znanstveno vijeće daje mišljenja o interdisciplinarnim pitanjima, koja spadaju u nadležnost više znanstvenih odbora i o pitanjima koja ne spadaju u nadležnost niti jednog znanstvenog odbora. Ako je potrebno, posebice u slučaju pitanja koja ne spadaju u nadležnost niti jednog znanstvenog odbora, Znanstveno vijeće će osnovati radnu grupu.

(3) Znanstveno vijeće se sastoji od predsjednika znanstvenih odbora i četiri neovisna stručnjaka koji ne pripadaju niti jednom znanstvenom odboru.

(4) Članove Znanstvenog vijeća i znanstvenih odbora imenuje Upravno vijeće na prijedlog ravnatelja Agencije na mandat od tri godine, koji se može obnoviti.

(5) Postupak i način rada Znanstvenog vijeća i znanstvenih odbora, njihov djelokrug rada, broj znanstvenih odbora s brojem članova i postupak donošenja znanstvenih mišljenja utvrđuje se Statutom i drugim općim aktima Agencije.

POGLAVLJE 4

NAČIN RADA

Znanstveno mišljenje

Članak 33.

(1) Agencija daje znanstveno mišljenje:

(a) na zahtjev nadležnog tijela, u vezi s pitanjima iz svoje djelatnosti i u svim slučajevima kada je to ovim Zakonom propisano,

(b) na vlastitu inicijativu u pitanjima iz svoje djelatnosti.

(2) Zahtjevi navedeni u stavku 1. ovoga članka moraju biti popraćeni informacijama koje objašnjavaju o kojem znanstvenom pitanju se radi.

(3) Ako općim aktima Agencije nije propisan rok za izdavanje znanstvenog mišljenja, Agencija izdaje znanstveno mišljenje u roku određenom u zahtjevu za mišljenje, osim ako objektivne okolnosti to onemogućavaju.

(4) Ako zahtjev nije u skladu sa stavkom 2. ovoga članka ili ako je nejasan, Agencija može zahtjev odbiti ili predložiti da se zahtjev za mišljenje izmjeni i dopuni u dogovoru s tijelom koje je uputilo zahtjev. Odbijanje zahtjeva za mišljenje mora se obrazložiti.

(5) Ako je Agencija već izdala znanstveno mišljenje o nekom određenom pitanju iz zahtjeva, ona može odbiti zahtjev ako zaključi da nema novih znanstvenih informacija koje bi trebalo razmatrati. Odbijanje zahtjeva za mišljenje mora se obrazložiti.

(6) Općim aktima Agencije uređuju se sadržaj, obrazloženje i objava znanstvenog mišljenja.

Neslaganje znanstvenih mišljenja

Članak 34.

(1) Agencija mora nastojati u ranoj fazi identificirati potencijalne izvore različitosti vlastitog znanstvenog mišljenja sa znanstvenim mišljenjem koje izdaje institucija iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona.

(2) Ako Agencija uoči mogućí izvor različitosti mišljenja, dužna je kontaktirati nadležnu instituciju, kako bi osigurala da su sve odgovarajuće znanstvene informacije dostupne objema stranama u svrhu utvrđivanja mogućih spornih znanstvenih pitanja.

Znanstvena i tehnička pomoć

Članak 35.

(1) Nadležno tijelo može zatražiti od Agencije, u okviru njezine djelatnosti, znanstvenu ili tehničku pomoć. Zadaća pružanja znanstvene i tehničke pomoći sastoji se od znanstvenog i tehničkog rada, koji uključuje primjenu dokazanih znanstvenih ili tehničkih načela, koji ne zahtijevaju znanstveno vrednovanje Znanstvenog vijeća ili znanstvenih odbora. Te zadaće mogu uključiti posebice pomoć nadležnom tijelu u uspostavljanju ili vrednovanju tehničkih kriterija i tehničkih smjernica.

(2) Kada nadležno tijelo postavi zahtjev Agenciji za znanstvenu i tehničku pomoć, u dogovoru s Agencijom, odredit će vremenski rok u kojem se ta zadaća mora obaviti.

Znanstvene studije

Članak 36.

(1) Koristeći najbolje neovisne znanstvene izvore koji su joj dostupni, Agencija naručuje znanstvene studije potrebne za obavljanje svoje zadaće. Ove studije se naručuju u skladu s posebnim propisima o javnoj nabavi. Agencija će nastojati izbjeći narudžbu istovjetnih istraživačkih programa s programima institucija iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona i odgovarajućom koordinacijom će poticati suradnju.

(2) O rezultatima svojih znanstvenih studija, Agencija obavještava nadležno tijelo, ministarstvo nadležno za zdravstvo i institucije iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona.

Prikupljanje podataka

Članak 37.

(1) Agencija traži, prikuplja, uspoređuje, analizira i rezimira odgovarajuće znanstvene i tehničke podatke u okviru svoje djelatnosti. Ovo uključuje posebice prikupljanje podataka o:

- (a) potrošnji hrane i izloženosti ljudi rizicima koji se odnose na potrošnju hrane,
- (b) učestalosti i prevladavanju bioloških rizika,
- (c) kontaminantima u hrani i hrani za životinje,
- (d) reziduama.

(2) U smislu stavka 1. ovoga članka, Agencija surađuje s institucijama iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona koje rade na prikupljanju podataka.

(3) Institucije iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona obvezne su dostavljati Agenciji podatke iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Agencija dostavlja nadležnom tijelu, ministarstvu nadležnom za zdravstvo i institucijama iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona odgovarajuće preporuke koje mogu unaprijediti tehničku usporedivost podataka koje primaju i analiziraju, kako bi olakšala ujednačenost na nacionalnoj i međunarodnoj razini, na način da olakša njihovu učinkovitost.

(5) Nadležno tijelo objavljuje izvješće koje sadrži popis sustava prikupljanja podataka koji se provode u Republici Hrvatskoj u okviru djelatnosti Agencije. Izvješće, može, po potrebi, biti popraćeno prijedlozima vezanim za:

(a) svaki sustav, ulogu koja se dodjeljuje Agenciji i sve izmjene i poboljšanja koja se traže da bi Agencija ispunjavala svoju zadaću u suradnji s institucijama iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona,

(b) nedostatke koje treba ukloniti da bi Agencija mogla prikupljati i rezimirati odgovarajuće znanstvene i tehničke podatke u okviru svoje djelatnosti.

(6) Agencija rezultate svojega rada na području prikupljanja podataka dostavlja nadležnom tijelu, ministarstvu nadležnom za zdravstvo i institucijama iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona.

Identifikacija rizika u nastajanju

Članak 38.

(1) Agencija utvrđuje postupke praćenja za sustavno traženje, prikupljanje, uspoređivanje i analiziranje informacija i podataka sa svrhom identifikacije rizika u nastajanju u okviru svoje djelatnosti.

(2) Ako Agencija raspolaže informacijom koja upućuje na sumnju o ozbiljnom riziku u nastajanju, zatražit će dodatne informacije od nadležnog tijela, ministarstva nadležnog za zdravstvo i institucija iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona, međunarodnih institucija, agencija i nadležnih tijela zemalja članica Europske unije.

(3) Agencija koristi informacije koje primi u svrhu obavljanja svojih zadaća u okviru djelatnosti u identificiranju rizika u nastajanju.

(4) Agencija dostavlja nadležnom tijelu, ministarstvu nadležnom za zdravstvo i institucijama iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona ocjenu i informacije prikupljene o rizicima u nastajanju.

Sustav brzog uzbunjivanja

Članak 39.

Radi učinkovite provedbe monitoringa zdravstvenih i prehrambenih rizika hrane Agencija prima sve obavijesti putem sustava brzog uzbunjivanja i analizira sadržaj tih obavijesti kako bi nadležnom tijelu mogla pružiti sve informacije u svrhu analize rizika.

Nacionalna mreža institucija

Članak 40.

(1) Agencija uspostavlja i koordinira nacionalnu mrežu institucija iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona. Cilj ove mreže je stvoriti okvir unutar kojeg se odvija znanstvena suradnja koordinacijom aktivnosti, razmjenom informacija, razvojem i provedbom zajedničkih projekata, razmjenom iskustava i najbolje prakse u okviru djelatnosti Agencije.

(2) Upravno vijeće, na prijedlog ravnatelja, usvaja i donosi popis institucija iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona, koji objavljuje, a koje mogu pomagati Agenciji, samostalno ili unutar mreže, u obavljanju njezinih zadaća. Agencija može povjeriti ovim institucijama određene zadatke, posebice pripremne radnje za znanstvena mišljenja, znanstvenu i tehničku pomoć, prikupljanje podataka i identifikaciju rizika u nastajanju. Agencija mora planirati financijska sredstva za ovu namjenu.

(3) Pravila uspostave nacionalne mreže, uvjete i kriterije za uvrštavanje na popis institucija i pravila financiranja iz stavka 1. i 2. ovoga članka, provedbenim propisom propisuje čelnik nadležnog tijela.

POGLAVLJE 5.

NEOVISNOST, TRANSPARENTNOST, POVJERLJIVOST I KOMUNIKACIJA

Neovisnost

Članak 41.

(1) Članovi Upravnog vijeća i Savjetodavnog vijeća te ravnatelj obavezuju se u javnom interesu djelovati neovisno. U ovu svrhu, potpisuju izjavu o prihvaćanju dužnosti i izjavu o nepostojanju interesa koji bi mogao utjecati na njihovu neovisnost ili svakog drugog izravnog ili neizravnog interesa. Ove izjave potpisuju svake godine.

(2) Članovi Znanstvenog vijeća i znanstvenih odbora obavezuju se djelovati neovisno o svakom drugom vanjskom utjecaju. U ovu svrhu, potpisuju izjavu o prihvaćanju dužnosti i izjavu o nepostojanju interesa koji bi mogao utjecati na njihovu neovisnost ili svakog drugog izravnog ili neizravnog interesa. Ove izjave potpisuju svake godine.

(3) Članovi Upravnog vijeća, ravnatelj, članovi Savjetodavnog vijeća, članovi Znanstvenog vijeća i znanstvenih odbora, kao i vanjski stručnjaci koji sudjeluju u njihovom radu na svakoj sjednici prijavljuju svaki interes koji bi mogao utjecati na njihovu neovisnost, a vezano za točke dnevnog reda.

Transparentnost

Članak 42.

(1) Agencija osigurava obavljanje svoje zadaće uz visoku razinu transparentnosti. Posebice je dužna obavijestiti javnost bez odgode o:

- (a) dnevnom redu i zapisniku sjednica Znanstvenog vijeća i znanstvenih odbora,
- (b) mišljenjima Znanstvenog vijeća i znanstvenih odbora odmah po usvajanju, s tim da se moraju navesti i mišljenja manjine,
- (c) podacima na kojima se temelje mišljenja, ne dovodeći u pitanje članke 43. i 45. ovoga Zakona,
- (d) godišnjim izjavama o sukobu interesa članova Upravnog vijeća, ravnatelja, članova Savjetodavnog vijeća i članova Znanstvenog vijeća i znanstvenih odbora, kao i izjavama o nepostojanju sukoba interesa vezano za točke dnevnog reda,
- (e) rezultatima njenih znanstvenih studija,
- (f) općem izvještaju o radu Agencije za svaku godinu,
- (g) zahtjevima nadležnog tijela za znanstvenim mišljenjima koji su odbijeni ili je zatražena njihova dopuna i obrazloženje odbijanja ili dopune.

(2) Sjednice Upravnog vijeća su javne, osim ako se ne odluči drugačije radi određenih specifičnih točaka dnevnog reda.

(3) Agencija u svojim općim aktima utvrđuje postupke za provedbu pravila transparentnosti iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

Povjerljivost

Članak 43.

(1) Iznimno od odredbi članka 42. ovoga Zakona, Agencija neće objaviti povjerljive informacije koje zaprimi, za koje je zatražen i opravdan status povjerljivosti, osim informacija koje se moraju iznijeti u javnost ako tako zahtijevaju okolnosti, radi zaštite zdravlja ljudi.

(2) Članovi Upravnog vijeća, ravnatelj, članovi Znanstvenog vijeća i znanstvenih odbora, kao i vanjski stručnjaci koji sudjeluju u radu radnih grupa, članovi Savjetodavnog vijeća i osoblje Agencije, čak i nakon prestanka njihovih dužnosti, moraju se držati obveze čuvanja povjerljivosti informacija, sukladno općim aktima Agencije.

(3) Zaključci znanstvenih mišljenja Agencije, koji se odnose na predviđeni učinak na zdravlje ne smiju se smatrati povjerljivima.

(4) Agencija utvrđuje u svojim općim aktima postupke za provedbu pravila povjerljivosti iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

Obavještavanje o rezultatima procjene rizika

Članak 44.

(1) Agencija je dužna na vlastitu inicijativu obavještavati o pitanjima u okviru svoje djelatnosti, ne dovodeći u pitanje djelokrug nadležnog tijela da obavještava o svojim odlukama upravljanja rizikom.

(2) Agencija osigurava javnosti i svakoj zainteresiranoj strani, bez odgode, dobivanje objektivne, pouzdane i lako dostupne informacije, posebice vezano na rezultate njezinoga rada. Radi postizanja ovog cilja, Agencija je dužna sastaviti i distribuirati informacijske materijale za široku javnost.

(3) Agencija surađuje s nadležnim tijelom na promicanju potrebne povezanosti u procesu obavještanja o riziku. Agencija objavljuje sva mišljenja u skladu s člankom 42. ovoga Zakona.

(4) Agencija osigurava odgovarajuću suradnju sa institucijama iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona i ostalim zainteresiranim stranama u vezi javnih informativnih kampanja.

Pristup dokumentima

Članak 45.

(1) Agencija osigurava pristup dokumentima kojima raspolaže.

(2) Upravno vijeće, na prijedlog ravnatelja, usvaja odredbe koje se primjenjuju na pristup dokumentima iz stavka 1. ovoga članka, sukladno odredbama posebnog propisa o pravu na pristup informacijama.

Potrošači, proizvođači i druge zainteresirane strane

Članak 46.

Agencija uspostavlja učinkovite kontakte s predstavnicima potrošača, predstavnicima proizvođača, prerađivača i svim drugim zainteresiranim stranama.

GLAVA IV.

SUSTAV BRZOG UZBUNJIVANJA, HITNE MJERE I UPRAVLJANJE KRIZOM

Sustav brzog uzbunjivanja

Članak 47.

(1) Ovim se Zakonom uspostavlja sustav brzog uzbunjivanja kao mreža za izvještanje o izravnom ili neizravnom riziku za zdravlje ljudi nastalom od hrane ili hrane za životinje. U njemu sudjeluje nadležno tijelo, osobe ovlaštene za obavljanje službene kontrole, kontrolna tijela i Agencija. Svako tijelo dužno je imenovati kontakt točku koja je dio mreže.

(2) Nadležno tijelo je odgovorno za upravljanje mrežom i predstavlja kontakt točku prema Europskoj komisiji.

(3) Čelnik nadležnog tijela provedbenim propisom propisuje način uspostave i organizaciju sustava brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje.

Hitne mjere

Članak 48.

(1) Kada nadležno tijelo utvrdi da hrana ili hrana za životinje, domaćeg podrijetla ili iz uvoza, može predstavljati ozbiljan rizik za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš, te da taj rizik ne može na zadovoljavajući način biti uklonjen, čelnik nadležnog tijela može narediti, ovisno o težini situacije, jednu ili više mjera iz stavka 3. i 4. ovoga članka.

(2) Osobe ovlaštene za obavljanje službene kontrole i kontrolna tijela dužni su u okviru svojih nadležnosti obavijestiti nadležno tijelo o pojavi rizika.

(3) Ako je hrana ili hrana za životinje domaćeg podrijetla, mjere iz stavka 1. ovoga članka mogu biti:

- privremena zabrana stavljanja na tržište ili uporabe hrane ili hrane za životinje,
- određivanje posebnih uvjeta za navedenu hranu ili hranu za životinje,
- druge odgovarajuće privremene mjere.

(4) Ako je hrana ili hrana za životinje podrijetlom iz uvoza, mjere iz stavka 1. ovoga članka mogu biti:

- privremena zabrana uvoza hrane ili hrane za životinje iz zemlje ili dijela zemlje izvoznice ili zemlje provoza,
- određivanje posebnih mjera za navedenu hranu ili hranu za životinje iz zemlje ili dijela zemlje izvoznice ili zemlje provoza,
- druge odgovarajuće privremene mjere.

(5) Kada se na temelju analize rizika potvrdi ozbiljnost rizika iz stavka 1. ovoga članka, čelnik nadležnog tijela naredit će trajnu mjeru zabrane stavljanja na tržište hrane ili hrane za životinje.

Upravljanje krizom

Članak 49.

(1) Nadležno tijelo u suradnji s ministarstvom nadležnim za zdravstvo i Agencijom, mora izraditi krizne planove na području zdravstvene ispravnosti hrane i hrane za životinje.

(2) Planove iz stavka 1. ovoga članka donosi čelnik nadležnog tijela, kojima će predvidjeti mjere koje se moraju provesti bez odlaganja, kad se utvrdi da hrana ili hrana za životinje predstavlja ozbiljnu opasnost za ljude ili životinje bilo izravno ili putem okoliša.

(3) Nadležno tijelo će revidirati krizne planove prema potrebi, posebice kao posljedicu promjena ustrojstva nadležnog tijela i na temelju stečenih iskustava, uključujući iskustva stečena na provedenim vježbama simulacije.

(4) Za provođenje planova iz stavka 1. ovoga članka nadležno tijelo osniva krizne stožere.

GLAVA V.

HIGIJENA HRANE

Obveze subjekata u poslovanju s hranom

Članak 50.

(1) Subjekti u poslovanju s hranom moraju osigurati da sve faze proizvodnje, prerade i distribucije hrane, koje su pod njihovom kontrolom, udovoljavaju zahtjevima vezanim za higijenu propisanim u glavi V. ovoga Zakona i provedbnim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, odredbe glave V. ovoga Zakona ne primjenjuju se na:

- (a) primarnu proizvodnju hrane namijenjene za osobnu uporabu u domaćinstvu,
- (b) pripremu rukovanje i skladištenje hrane u domaćinstvu namijenjene za osobnu potrošnju,
- (c) izravnu opskrbu malim količinama primarnih proizvoda kojima proizvođač opskrbljuje krajnjeg potrošača ili lokalni objekt u maloprodaji koji izravno opskrbljuje krajnjeg potrošača,
- (d) sabirne centre i štavionice kože koji spadaju pod definiciju poslovanja s hranom jedino zato što rukuju sirovinama za proizvodnju želatine ili kolagena.

(3) Čelnik nadležnog tijela provedbenim propisom propisuje pravila koja uređuju djelatnosti iz stavka 2. podstavka (c) ovoga članka.

(4) Subjekti u poslovanju s hranom koji obavljaju primarnu proizvodnju i pripadajuće djelatnosti moraju udovoljavati općim odredbama higijene i posebnim zahtjevima higijene hrane životinjskog podrijetla propisanim u provedbenim propisima iz članka 56. ovoga Zakona.

(5) Subjekti u poslovanju s hranom koji obavljaju bilo koju fazu proizvodnje, prerade i distribucije hrane, nakon faza na koje se primjenjuje stavak 4. ovoga članka, moraju udovoljavati općim zahtjevima higijene hrane kao i svim posebnim zahtjevima higijene hrane životinjskog podrijetla propisanim u provedbenima propisima iz članka 56. ovoga Zakona.

(6) Subjekti u poslovanju s hranom moraju, kada je to potrebno, primjenjivati sljedeće posebne higijenske mjere:

- udovoljavanje mikrobiološkim kriterijima za hranu,
- postupke koji su potrebni za postizanje ciljeva ovoga Zakona,
- udovoljavanje zahtjevima kontrole temperature za hranu,
- održavanje hladnog lanca,
- uzorkovanje i analize.

Članak 51.

(1) Subjekti u poslovanju s hranom moraju uspostaviti i provoditi redovite kontrole higijenskih uvjeta u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije hrane, osim na razini primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti, u svakom objektu pod njihovom kontrolom, provedbom preventivnog postupka samokontrole, razvijenog u skladu s načelima sustava HACCP-a.

(2) Detaljna pravila za provedbu sustava samokontrole razvijenog u skladu s načelima HACCP-a propisuje provedbenim propisom čelnik nadležnog tijela.

Registracija ili odobravanje objekata

Članak 52.

(1) Subjekti u poslovanju s hranom moraju podnijeti zahtjev nadležnom tijelu odnosno ministarstvu nadležnom za zdravstvo sukladno podijeli nadležnosti iz članka 86. stavka 1. podstavka (a), (b) i (c) ovoga Zakona, na propisani način, za svaki objekt koji je pod njihovom kontrolom, u kojem obavljaju djelatnost u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije hrane, kako bi se objekt registrirao ili odobrio.

(2) Subjekti u poslovanju s hranom moraju dostavljati nadležnom tijelu odnosno ministarstvu nadležnom za zdravstvo najnovije podatke o objektima, uključujući podatke o svakoj značajnoj promjeni djelatnosti i svakom zatvaranju registriranog ili odobrenog objekta.

(3) Objekti koji podliježu odobravanju utvrđuju se provedbenim propisom koji donosi čelnik nadležnog tijela.

(4) Subjekti u poslovanju s hranom moraju osigurati da objekti iz stavka 3. ovoga članka, budu odobreni od strane nadležnog tijela odnosno ministarstva nadležnog za zdravstvo, nakon najmanje jednog pregleda objekta na licu mjesta, i ne mogu započeti obavljanje djelatnosti ako nadležno tijelo:

- nije izdalo odobrenje za rad nakon obavljenog pregleda objekta; ili
- nije objektu izdalo uvjetno odobrenje za rad.

Upisnik registriranih objekata

Članak 53.

(1) Objekti koji ne podliježu odobravanju upisuju se na temelju rješenja o registraciji objekta, koje donosi nadležno tijelo odnosno ministarstvo nadležno za zdravstvo u Upisnik registriranih objekata koji vodi nadležno tijelo odnosno ministarstvo nadležno za zdravstvo.

(2) Središnju evidenciju registriranih objekata iz stavka 1. ovoga članka vodi nadležno tijelo. Ministarstvo nadležno za zdravstvo dužno je nadležnom tijelu dostavljati podatke o registriranim objektima iz njegove nadležnosti sukladno ovome Zakonu.

(3) Objekti iz stavka 1. ovoga članka rješenjem će se brisati iz Upisnika registriranih objekata u slučajevima:

- podnesenog zahtjeva ovlaštene osobe subjekta u poslovanju s hranom,
- nakon utvrđenih nedostataka u inspekcijskom nadzoru objekta.

(4) Oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika registriranih objekata iz stavka 1. ovoga članka i središnje evidencije iz stavka 2. ovoga članka te postupak registracije objekata propisuje provedbenim propisom čelnik nadležnog tijela.

Upisnik odobrenih objekata

Članak 54.

(1) Objekti koji podliježu odobravanju upisuju se na temelju rješenja o odobravanju koje donosi nadležno tijelo u Upisnik odobrenih objekata koji vodi nadležno tijelo.

(2) Objekti iz stavka 1. ovoga članka rješenjem će se brisati iz Upisnika odobrenih objekata u slučajevima:

- podnesenog zahtjeva ovlaštene osobe subjekta u poslovanju s hranom,
- ukidanja odobrenja nakon utvrđenih nedostataka u inspekcijskom nadzoru objekta,
- proteka roka na koji je izdano odobrenje,
- ukidanja uvjetnog odobrenja.

(3) Oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika odobrenih objekata te postupak odobravanja objekata propisuje provedbenim propisom čelnik nadležnog tijela.

Vodiči

Članak 55.

Subjekti u poslovanju s hranom koriste vodiče za dobru higijensku praksu i primjenu načela HACCP-a, koji se izrađuju, ocjenjuju i distribuiraju u skladu s odredbama propisa o hrani.

Ovlast za donošenje provedbenih propisa

Članak 56.

Čelnik nadležnog tijela provedbenim propisima uređuje:

- opća pravila o higijeni hrane za subjekte u poslovanju s hranom,
- posebna pravila o higijeni hrane životinjskog podrijetla za subjekte u poslovanju s hranom,
- posebna pravila o higijeni hrane životinjskog podrijetla za određene vrste proizvoda,
- posebna pravila o zdravlju životinja i javnom zdravstvu vezana uz promet hrane životinjskog podrijetla,
- posebna pravila o zdravlju životinja za proizvodnju, preradu, distribuciju i unošenje hrane životinjskog podrijetla,
- posebne uvjete za higijenu hrane u odnosu na osoblje, evidencije, prostorije i opremu u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije,
- posebna pravila za stavljanje na tržište hrane životinjskog podrijetla,
- mikrobiološke i druge kriterije za stavljanje hrane na tržište,
- posebna pravila za postupnje s nusproizvodima životinjskog podrijetla.

Nacionalne mjere

Članak 57.

(1) Nadležno tijelo može odobriti odstupanja od propisa iz članka 56. ovoga Zakona, posebno kako bi se malim subjektima u poslovanju s hranom olakšala provedba propisa, uzimajući u obzir bitne čimbenike rizika, ako takva odstupanja ne utječu na ostvarivanje ciljeva određenih propisima o hrani.

(2) Nadležno tijelo može, ne dovodeći u pitanje ostvarivanje ciljeva određenih ovim Zakonom i propisima iz stavka 1. ovoga članka, određivati nacionalne mjere za prilagodbu propisanih općih zahtjeva higijene za subjekte u poslovanju s hranom koji obavljaju bilo koju fazu proizvodnje, prerade i distribucije hrane nakon faze primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti.

(3) Cilj nacionalnih mjera iz stavka 2. ovoga članka je:

- omogućiti nastavak primjene tradicionalnih metoda u svakoj fazi proizvodnje, prerade ili distribucije hrane, ili

- omogućiti rad subjektima u poslovanju s hranom koji se nalaze u regijama u kojima postoje posebna zemljopisna ograničenja.

(4) U drugim slučajevima koji nisu navedeni u stavku 3. ovoga članka, nacionalne mjere se primjenjuju jedino na izgradnju, uređenje i opremanje objekata u poslovanju s hranom.

(5) Nadležno tijelo o određenim nacionalnim mjerama iz ovoga članka obavještava Europsku komisiju i države članice Europske unije.

GLAVA VI. HIGIJENA HRANE ZA ŽIVOTINJE

Obveze subjekata u poslovanju s hranom za životinje

Članak 58.

(1) Subjekti u poslovanju s hranom za životinje moraju osigurati da sve faze proizvodnje, prerade i distribucije hrane za životinje koje su pod njihovom kontrolom udovoljavaju zahtjevima vezanim za higijenu propisanim u glavi VI. ovoga Zakona i provedbnim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona i drugih posebnih propisa o hrani za životinje.

(2) Čelnik nadležnog tijela provedbenim propisom propisuje moguća izuzeća od stavka 1. ovoga članka.

(3) Prilikom hranidbe životinja koje se koriste za proizvodnju hrane, subjekti u poslovanju s hranom za životinje moraju poduzimati mjere i usvajati postupke kako bi sveli rizik od biološkog, kemijskog ili fizičkog onečišćenja hrane za životinje, životinja i proizvoda životinjskog podrijetla na najmanju moguću mjeru.

Članak 59.

(1) Subjekti u poslovanju s hranom za životinje koji obavljaju primarnu proizvodnju i pripadajuće djelatnosti moraju udovoljavati odredbama higijene propisanim u provedbenim propisima iz članka 65. ovoga Zakona.

(2) Subjekti u poslovanju s hranom koji obavljaju bilo koju fazu proizvodnje, prerade i distribucije hrane nakon faza na koje se primjenjuje stavak 1. ovoga članka, moraju udovoljavati zahtjevima higijene hrane za životinje propisanim u provedbenim propisima iz članka 65. ovoga Zakona.

(3) Subjekti u poslovanju s hranom za životinje moraju:

- udovoljavati posebnim mikrobiološkim kriterijima,
- poduzimati mjere i provoditi postupke koji su potrebni za postizanje ciljeva ovoga Zakona.

Članak 60.

(1) Subjekti u poslovanju s hranom za životinje, osim na razini primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti, moraju uspostaviti i provoditi te održavati redovite postupke samokontrole, u skladu s načelima sustava HACCP-a.

(2) Nadležno tijelo može odobriti odstupanja od stavka 1. ovoga članka, posebno kako bi se malim subjektima u poslovanju s hranom za životinje ili subjektima koji se nalaze u regijama u kojima postoje posebna zemljopisna ograničenja olakšala provedba propisa, uzimajući u obzir bitne čimbenike rizika, ako takva odstupanja ne utječu na ostvarivanje ciljeva određenih propisima o hrani za životinje.

(3) Detaljna pravila za provedbu sustava samokontrole razvijenog u skladu s načelima HACCP-a propisuje provedbenim propisom čelnik nadležnog tijela.

Registracija ili odobravanje objekata

Članak 61.

(1) Subjekti u poslovanju s hranom za životinje moraju podnijeti zahtjev nadležnom tijelu, na propisani način, za svaki objekt koji je pod njihovom kontrolom, u kojem obavljaju djelatnost u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije hrane za životinje kako bi se objekt registrirao ili odobrio.

(2) Subjekti u poslovanju s hranom za životinje moraju dostavljati nadležnom tijelu najnovije podatke o objektima, uključujući podatke o svakoj značajnoj promjeni djelatnosti i svakom zatvaranju registriranog ili odobrenog objekta.

(3) Objekti koji podliježu odobravanju utvrđuju se provedbenim propisom koji donosi čelnik nadležnog tijela.

(4) Subjekti u poslovanju s hranom za životinje moraju osigurati da objekti iz stavka 3. ovoga članka, budu odobreni od strane nadležnog tijela, nakon najmanje jednog pregleda objekta na licu mjesta, i ne mogu započeti obavljanje djelatnosti ako nadležno tijelo:

- nije izdalo odobrenje za rad nakon obavljenog pregleda objekta; ili
- nije objektu izdalo uvjetno odobrenje za rad.

Upisnik registriranih objekata

Članak 62.

(1) Objekti koji ne podliježu odobravanju upisuju se na temelju rješenja o registraciji objekta, koje donosi nadležno tijelo u Upisnik registriranih objekata koji vodi nadležno tijelo.

(2) Objekti iz stavka 1. ovoga članka rješenjem će se brisati iz Upisnika registriranih objekata u slučajevima:

- podnesenog zahtjeva ovlaštene osobe subjekta u poslovanju s hranom za životinje,
- nakon utvrđenih nedostataka u inspekcijskom nadzoru objekta.

(3) Oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika registriranih objekata te postupak registracije objekata propisuje provedbenim propisom čelnik nadležnog tijela.

Upisnik odobrenih objekata

Članak 63.

(1) Objekti koji podliježu odobravanju upisuju se na temelju rješenja o odobravanju, koje donosi nadležno tijelo u Upisnik odobrenih objekata koji vodi nadležno tijelo.

(2) Objekti iz stavka 1. ovoga članka rješenjem će se brisati iz Upisnika odobrenih objekata u slučajevima:

- podnesenog zahtjeva ovlaštene osobe subjekta u poslovanju s hranom za životinje i ljekovitom hranom,
- ukidanja odobrenja nakon utvrđenih nedostataka u inspekcijskom nadzoru objekta,
- proteka roka na koji je izdano odobrenje,
- ukidanja uvjetnog odobrenja.

(3) Oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika odobrenih objekata te postupak odobravanja objekata propisuje provedbenim propisom čelnik nadležnog tijela.

Vodiči**Članak 64.**

Subjekti u poslovanju s hranom za životinje koriste vodiče za dobru higijensku praksu i primjenu načela HACCP-a, koji se izrađuju, ocjenjuju i distribuiraju u skladu s odredbama propisa o hrani za životinje.

Ovlast za donošenje provedbenih propisa**Članak 65.**

Čelnik nadležnog tijela provedbenim propisima uređuje:

- pravila o higijeni hrane za životinje za subjekte u poslovanju s hranom za životinje,
- posebna pravila za pakiranje i ambalažiranje hrane za životinje, stavljanje na tržište i nazivlje hrane za životinje,
- posebna pravila o higijeni hrane za životinje za subjekte u poslovanju s hranom za životinje koji koriste proizvode životinjskog podrijetla, proizvode koji potječu iz specifičnog izvora ili su namijenjeni za specifične hranidbene potrebe životinja,
- posebne uvjete za higijenu hrane za životinje u odnosu na osoblje, evidencije, prostorije i opremu u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije,
- posebne uvjete i pravila o higijeni hrane za životinje za određene vrste proizvoda,
- mikrobiološke i druge kriterije hrane za životinje prilikom stavljanje na tržište i hranidbe životinja koje se koriste za proizvodnju hrane,
- dodatne zahtjeve označavanja hrane za životinje,
- način uzorkovanja i analitičke metode analize hrane za životinje.

GLAVA VII.**SLUŽBENE KONTROLE****Opće obveze****Članak 66.**

(1) Nadležno tijelo mora osigurati redovito provođenje službenih kontrola, ovisno o riziku i s odgovarajućom učestalosti kako bi se postigli ciljevi ovoga Zakona.

(2) Službenim kontrolama se provjerava poštivanje propisa o hrani i hrani za životinje koji su posebno usmjereni na:

(a) sprečavanje, uklanjanje ili smanjivanje rizika za zdravlje ljudi i životinja na prihvatljive razine, koji dolaze izravno ili putem okoliša,

(b) osiguranje pravedne prakse u trgovini hrane i hrane za životinje te zaštite interesa potrošača, uključujući označavanje hrane i hrane za životinje i ostale oblike informacija danih potrošačima.

(3) Nadležno tijelo prilikom provođenja službenih kontrola uzima u obzir:

(a) identificirane rizike u vezi sa životinjama, hranom ili hranom za životinje, subjektima u poslovanju sa životinjama, hranom ili hranom za životinje, uporabom hrane ili hrane za životinje ili procesima, materijalima, tvarima, radnjama ili postupcima koji bi mogli utjecati na zdravstvenu ispravnost hrane ili hrane za životinje, na zdravlje i dobrobit životinja,

(b) ranije postupanje subjekata u poslovanju s hranom ili hranom za životinje u vezi s provedbom propisa o hrani ili hrani za životinje te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja,

(c) pouzdanost vlastitih provjera/samokontrola koje su već provedene, i

(d) informacije koje bi mogle ukazivati na postupanje protivno propisima.

(4) Službene kontrole provode se bez prethodne najave, osim u slučajevima kad se provodi revizija.

(5) Službene kontrole provode se u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije hrane ili hrane za životinje, i na životinjama i proizvodima životinjskog podrijetla. Kako bi se postigli ciljevi ovoga Zakona, službene kontrole obuhvaćaju kontrole subjekata u poslovanju s hranom ili hranom za životinje, uporabu hrane ili hrane za životinje, skladištenje hrane ili hrane za životinje, sve procese, materijale, tvari, aktivnosti ili postupke, uključujući i prijevoz koji se odnosi na hranu ili hranu za životinje i na žive životinje.

Obveze nadležnog tijela

Članak 67.

(1) Nadležno tijelo mora osigurati:

(a) učinkovitost i svrsishodnost službenih kontrola živih životinja, hrane i hrane za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije, kao i uporabe hrane za životinje,

(b) da osoblje koje provodi službene kontrole nije u sukobu interesa,

(c) odgovarajuće laboratorije za testiranje i dovoljan broj primjereno stručno osposobljenog i iskusnog osoblja, kako bi se službene kontrole i kontrolne zadaće mogle obavljati učinkovito i djelotvorno,

(d) odgovarajuće, održavane prostore i opremu, kako bi se osiguralo da osoblje može učinkovito i djelotvorno provoditi službene kontrole,

(e) provođenje službenih kontrola i poduzimanje mjera u skladu s ovlastima,

(f) krizne planove, te njihovo provođenje u slučaju iznenadne opasnosti,

(g) da subjekti u poslovanju s hranom ili hranom za životinje u kojima se provodi inspekcija u skladu s odredbama ovoga Zakona surađuju s ovlaštenim osobama nadležnog tijela za provođenje inspekcije.

(2) Tijela nadležna za provođenje inspekcije sukladno ovome Zakonu moraju osigurati uvjete iz stavka 1. podstavka (d) ovoga članka.

(3) Nadležno tijelo treba osigurati učinkovitu i djelotvornu koordinaciju između svih tijela koja sudjeluju u obavljanju službenih kontrola, posebno na regionalnoj ili lokalnoj razini, uključujući prema potrebi i ona na području zaštite okoliša i zdravlja.

(4) Kad su u okviru jednog tijela više od jedne ustrojstvene jedinice nadležne za provođenje službenih kontrola, mora se osigurati učinkovita i djelotvorna koordinacija i suradnja među različitim ustrojstvenim jedinicama.

(5) Nadležno tijelo i tijela iz stavka 3. ovoga članka moraju osigurati nepristranost, kvalitetu i dosljednost službenih kontrola na svim razinama.

(6) Nadležno tijelo provodi unutrašnje revizije samostalno ili može drugome povjeriti obavljanje revizije, te poduzima odgovarajuće mjere s obzirom na rezultate kako bi osiguralo da se njima postižu ciljevi ovoga Zakona. Revizije se moraju obavljati nepristrano i transparentno.

Postupak kontrole i verifikacije

Članak 68.

(1) Službene kontrole provode se u skladu s uputama koje izrađuje nadležno tijelo.

(2) Nadležno tijelo:

(a) verificira učinkovitost službenih kontrola koje provodi, i

(b) poduzima korektivne mjere, kad je to potrebno i prema potrebi prilagođava upute iz stavka 1. ovoga članka.

Kontrolne aktivnosti, metode i tehnike

Članak 69.

(1) Službene kontrole provode se uz korištenje prikladnih kontrolnih metoda i tehnika kao što su monitoring, nadziranje, verifikacija, revizija, inspekcija, uzimanje uzoraka i provođenje analiza.

(2) Službene kontrole hrane i hrane za životinje obuhvaćaju između ostaloga i sljedeće aktivnosti:

(a) ispitivanje kontrolnih sustava, koje su uspostavili subjekti u poslovanju s hranom i hranom za životinje i postignutih rezultata,

(b) inspekciju:

- objekata proizvođača primarnih proizvoda, subjekata u poslovanju s hranom i hranom za životinje uključujući njihovo okruženje, objekte, opremu, postrojenja i strojeve, prijevoz, kao i samu hranu i hranu za životinje,

- sirovina, sastojaka, pomoćnih sredstava u preradi, te ostalih proizvoda koji se koriste u pripremi i proizvodnji hrane i hrane za životinje,

- polupreradenih proizvoda,

- materijala i predmeta koji dolaze u neposredan dodir s hranom,

- proizvoda i postupaka za čišćenje i održavanje, kao i pesticida,

- označavanja, prezentiranja i reklamiranja,

(c) kontrole higijenskih uvjeta u subjektima u poslovanju s hranom i hranom za životinje,

(d) procjene postupaka dobre proizvođačke prakse, dobre higijenske prakse, dobre uzgojne prakse, sustava HACCP-a, pri čemu treba voditi računa o vodičima koji su izrađeni u skladu s propisima o hrani,

(e) pregledavanja dokumentacije i ostalih evidencija koje bi mogle biti od važnosti pri procjeni usklađenosti s propisima o hrani i hrani za životinje,

(f) razgovora sa subjektima u poslovanju s hranom i hranom za životinje i njihovim osobljem,

(g) očitavanja zabilježenih vrijednosti na mjernim instrumentima subjekata u poslovanju s hranom i hranom za životinje,

(h) kontrole koje provodi nadležno tijelo vlastitim instrumentima kako bi verificiralo mjerenja koja su obavili subjekti u poslovanju s hranom i hranom za životinje,

(i) kontrole koje se provode s ciljem utvrđivanja sukladnosti hrane i hrane za životinje s propisanim zahtjevima kakvoće,

(j) kontrole koje se provode s ciljem utvrđivanja sukladnosti hrane s propisanim zahtjevima za hranu sa zaštićenom oznakom tradicionalnog ugleda, izvornosti i zemljopisnog podrijetla,

(k) kontrole koje se provode s ciljem utvrđivanja sukladnosti nove hrane, GM hrane i GM hrane za životinje s propisanim zahtjevima,

(l) bilo koje druge aktivnosti potrebne da se osigura postizanje ciljeva ovoga Zakona.

Opća načela službene kontrole hrane životinjskog podrijetla

Članak 70.

(1) Službene kontrole provode se bez prethodne najave, osim u slučajevima kad se provodi revizija kada je potrebno prethodno obavijestiti subjekt u poslovanju s hranom ili hranom za životinje.

(2) Revizijom dobre higijenske prakse provjerava se da li subjekti u poslovanju s hranom redovito i u skladu s propisima primjenjuju postupke koji se odnose najmanje na sljedeće:

(a) kontrolu podataka o lancu prehrane,

(b) konstrukciju, uređenje i održavanje prostora i opreme,

- (c) higijenu prije, tijekom i poslije obavljanja poslova,
- (d) osobnu higijenu osoblja,
- (e) edukaciju u području higijene i radnih postupaka,
- (f) suzbijanje štetočina,
- (g) kakvoću vode,
- (h) kontrolu temperature, i
- (i) kontrolu hrane koja se doprema i otprema u/iz objekta i kontrolu popratne dokumentacije.

(3) Revizijom postupaka koji se temelje na sustavu analize opasnosti i upravljanja kritičnim kontrolnim točkama (HACCP) provjerava se primjenjuju li subjekti u poslovanju s hranom te postupke redovito i u skladu s propisima, a posebno da proizvodi životinjskog podrijetla:

- (a) zadovoljavaju mikrobiološke kriterije utvrđene u skladu sa propisima o hrani,
 - (b) su u skladu sa propisima koji se odnose na rezidue, kontaminante i zabranjene tvari, i
 - (c) ne sadrže fizičke opasnosti, kao što su strana tijela.
- (4) Ako subjekt u poslovanju s hranom primjenjuje postupke koji su navedeni u vodičima za primjenu načela sustava HACCP-a, revizijom se provjerava pravilna primjena tih vodiča.

Transparentnost i povjerljivost

Članak 71.

(1) Nadležno tijelo mora osigurati da se poslovi službenih kontrola obavljaju s visokom razinom transparentnosti.

(2) Niti jedna informacija koja se odnosi na poslovanje subjekata u poslovanju s hranom ili hranom za životinje koju je tijekom službenih kontrola saznala osoba koja obavlja službenu kontrolu, ili koja se odnosi na analizu rizika, ne smije biti otkrivena bez pisanog pristanka subjekta u poslovanju s hranom ili hranom za životinje, osim:

- kad je to neophodno za provedbu odredaba ovoga Zakona i kada to odobri čelnik nadležnog tijela,
- kad je to potrebno za vođenje postupka koji se vodi po podnesenoj kaznenoj prijavi ili zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka, nakon provedenog inspekcijskog nadzora.

Metode uzimanja uzoraka i analiza

Članak 72.

(1) Uzimanje uzoraka i metode analiza koje se koriste kod službenih kontrola moraju udovoljavati odredbama provedbenog propisa koji donosi čelnik nadležnog tijela.

(2) Propisom iz stavka 1. ovoga članka subjektu u poslovanju s hranom ili hranom za životinje, čiji su proizvodi predmet uzimanja uzoraka i analize, mora se zajamčiti pravo da zatraži dodatno stručno mišljenje, bez dovođenja u pitanje obveze nadležnog tijela da poduzme hitne mjere u slučaju iznenadne opasnosti.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, mora se omogućiti da subjekt u poslovanju s hranom ili hranom za životinje dobije dovoljan broj uzoraka za dodatno stručno mišljenje, osim ako je to nemoguće u slučaju lako kvarljivih proizvoda ili vrlo malih količina raspoloživih tvari.

(4) S uzorcima se mora postupati i mora ih se označavati na propisani način, tako da je osigurana njihova cjelovitost i podobnost za predviđene analize.

(5) Troškove uzorkovanja i provođenja analiza iz ovoga članka snosi nadležno tijelo, osim u slučaju iz stavka 2. ovoga članka i ukoliko je rezultat analize nepovoljan.

(6) Sredstva za troškove iz stavka 5. ovoga članka osiguravaju se u državnom proračunu.

Prijenos određenih zadaća u vezi sa službenim kontrolama

Članak 73.

(1) Nadležno tijelo može prenijeti određene zadaće u vezi sa službenim kontrolama na jedno ili više kontrolnih tijela, u skladu s odredbama provedbenih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona i drugih posebnih propisa, osim poslova iz članka 74. ovoga Zakona.

(2) Kontrolna tijela iz stavka 1. ovoga članka moraju biti akreditirana u skladu s hrvatskim normama.

(3) Nadležno tijelo koje prenosi određene zadaće na kontrolna tijela organizira prema potrebi revizije ili inspekcije kontrolnih tijela. Ako se na temelju revizija ili inspekcije utvrdi da takva tijela ne obavljaju povjerene zadaće u skladu s propisima, nadležno tijelo može staviti izvan snage ovlaštenje. Ovlaštenje se stavlja van snage bez odlaganja, ako kontrolno tijelo ne poduzme odgovarajuće i pravodobne mjere.

(4) Uvjete kojima moraju udovoljavati kontrolna tijela, popis poslova koji im se mogu povjeriti i postupak povjeravanja poslova provedbenim propisom propisuje čelnik nadležnog tijela.

Mjere u slučaju nesukladnosti

Članak 74.

(1) Kada nadležno tijelo ili osoba ovlaštena za službenu kontrolu utvrdi postupanje protivno odredbama propisa o hrani mora poduzeti mjere kako bi se osiguralo uklanjanje utvrđenih nedostataka. Pri odlučivanju koje će mjere poduzeti, nadležno tijelo ili osoba ovlaštena za službenu kontrolu uzima u obzir vrstu prekršaja i dosadašnje postupanje subjekta u poslovanju s hranom i hranom za životinje u provođenju propisa.

(2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka uključuju, prema potrebi:

(a) uvođenje sanitacijskih ili drugih postupaka, koji se smatraju potrebnima kako bi se osigurala zdravstvena ispravnost hrane ili hrane za životinje, ili provođenje propisa o hrani ili hrani za životinje, ili propisa o zdravlju i dobrobiti životinja,

(b) ograničavanje ili zabranu stavljanja na tržište, uvoza ili izvoza hrane, hrane za životinje ili životinja,

(c) monitoring i prema potrebi, naredbu da se hrana ili hrana za životinje povuče, opozove i/ili uništi,

(d) odobrenje da se hrana ili hrana za životinje koristi u druge svrhe od onih za koju je bila prvobitno namijenjena,

(e) privremenu zabranu rada ili zatvaranje cijelog ili dijela objekta u poslovanju s hranom ili hranom za životinje na odgovarajuće vremensko razdoblje,

(f) privremeno ili trajno stavljanje izvan snage odobrenja za rad objekta u poslovanju s hranom ili hranom za životinje,

(g) mjere određene posebnim propisima za pošiljke iz uvoza,

(h) ostale mjere koje nadležno tijelo smatra primjerenima.

(3) Prema potrebi, nadležno tijelo obavještava o svojoj odluci i nadležno tijelo zemlje podrijetla.

(4) Sve troškove nastale u vezi s provođenjem ovoga članka snosi odgovorni subjekt u poslovanju s hranom ili hranom za životinje.

Osobe ovlaštene za obavljanje službene kontrole

Članak 75.

(1) Nadležno tijelo mora osigurati da osobe ovlaštene za obavljanje službenih kontrola:

(a) budu educirane u području njihove nadležnosti za stručno obavljanje zadataka i provođenje službenih kontrola na dosljedan način,

- (b) budu sustavno dodatno educirane,
- (c) multidisciplinarno surađuju.

Višegodišnji nacionalni plan kontrole

Članak 76.

Nadležno tijelo izrađuje jedinstveni višegodišnji nacionalni plan kontrole.

Godišnji izvještaji

Članak 77.

O provođenju plana kontrole iz članka 76. ovoga Zakona nadležno tijelo izrađuje godišnje izvješće koje dostavlja Europskoj komisiji.

Financiranje službenih kontrola

Članak 78.

(1) U državnom proračunu osiguravaju se financijska sredstva za osiguranje potrebnog broja osoba koje obavljaju službene kontrole te svih troškova za njihovo provođenje.

(2) Za financiranje troškova službenih kontrola obračunavaju se i prikupljaju pristojbe i naknade.

(3) Kriterije za određivanje visine pristojbi, visine naknada te način njihovog obračunavanja i plaćanja propisuje čelnik nadležnog tijela provedbenim propisom.

Obveze subjekata u poslovanju s hranom pri obavljanju službenih kontrola

Članak 79.

Subjekt u poslovanju s hranom mora omogućiti nadležnom tijelu ili osobi ovlaštenoj za službenu kontrolu učinkovito obavljanje službenih kontrola, a posebno:

- pristup zgradama, prostorima, uređajima ili drugoj infrastrukturi, uzimanje dovoljnog broja uzoraka,
- svu dokumentaciju i evidencije koje se zahtijevaju na temelju odredaba propisa o hrani ili koju nadležno tijelo ili osoba ovlaštena za službenu kontrolu smatra potrebnom.

Međusobna suradnja nacionalnih nadležnih tijela

Članak 80.

Kad rezultati službenih kontrola hrane ili hrane za životinje, bilo na području Republike Hrvatske, bilo na području druge države, zahtijevaju poduzimanje mjera u više država, nadležno tijelo surađuje s nadležnim tijelima drugih država.

Službeni laboratoriji

Članak 81.

(1) Čelnik nadležnog tijela ovlašćuje službene laboratorije za obavljanje analiza uzoraka uzetih provođenjem službenih kontrola.

(2) Službeni laboratoriji moraju biti akreditirani u skladu s hrvatskim normama.

(3) Postupak i način ovlašćivanja te uvjete kojima moraju udovoljavati laboratoriji iz stavka 1. ovoga članka kao i obveze laboratorija propisuje čelnik nadležnog tijela provedbenim propisom.

(4) Popis laboratorija iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se u „Narodnim novinama“.

Referentni laboratoriji

Članak 82.

(1) Čelnik nadležnog tijela ovlašćuje referentne laboratorije za hranu, hranu za životinje i zdravlje životinja sukladno područjima određenim u provedbenom propisu iz stavka 4. ovoga članka.

(2) Referentni laboratoriji moraju ispunjavati uvjete iz članka 81. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) U slučaju kada u Republici Hrvatskoj za određeno područje ne postoji laboratorij koji ispunjava uvjete iz stavka 2. ovoga članka, čelnik nadležnog tijela može za referentni laboratorij odrediti laboratorij izvan Republike Hrvatske.

(4) Podučja za koje je potrebno ovlastiti referentne laboratorije, način ovlašćivanja i obveze referentnih laboratorija propisuje čelnik nadležnog tijela provedbenim propisom.

(5) Popis referentnih laboratorija iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se u „Narodnim novinama“.

Osobe ovlaštene za obavljanje službenih kontrola hrane i hrane za životinje

Članak 83.

(1) Službene kontrole hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje provode osobe ovlaštene za službenu kontrolu u skladu sa odredbama ovoga Zakona i posebnog propisa o veterinarstvu.

(2) Službene kontrole hrane neživotinjskog podrijetla provode osobe ovlaštene za službenu kontrolu u skladu sa odredbama ovoga Zakona i posebnog propisa.

(3) Na postupanje osoba ovlaštenih za službenu kontrolu primjenjuju se odredbe propisa iz stavka 1. i 2. ovoga članka i Zakona o općem upravnom postupku.

Službene kontrole hrane i hrane za životinje pri uvozu

Članak 84.

(1) Službene kontrole hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje pri uvozu, provode osobe ovlaštene za službenu kontrolu, u skladu sa odredbama ovoga Zakona i posebnog propisa o veterinarstvu.

(2) Službene kontrole hrane neživotinjskog podrijetla koja se uvozi, provode osobe ovlaštene za službenu kontrolu, u skladu sa odredbama ovoga Zakona i posebnog propisa.

(3) Hrana iz stavka 2. ovoga članka koja predstavlja poznatu ili prijeteću opasnost, a koja se uvozi, podliježe kontroli prije carinjenja na najbližoj carinskoj ispostavi u odnosu na ulaznu točku u Republiku Hrvatsku.

(4) Listu hrane iz stavka 3. ovoga članka, donosi čelnik nadležnog tijela. Lista se objavljuje u „Narodnim novinama“.

(5) Čelnik nadležnog tijela posebnim propisom uređuje način obavljanja pregleda te mjesta na kojima će se obavljati pregled.

(6) Hrana koja se uvozi, a koja se podvrgava laboratorijskoj analizi zdravstvene ispravnosti, ostaje pod carinskim nadzorom do okončanja analize i dobivanja rezultata.

Ovlast za donošenje provedbenih propisa

Članak 85.

Čelnik nadležnog tijela provedbenim propisom uređuje:

- opća pravila organizacije i provedbe službenih kontrola koje se provode radi provjeravanja poštivanja propisa o hrani i hrani za životinje, zdravlju i dobrobiti životinja,
- posebna pravila organizacije i provedbe službenih kontrola hrane životinjskog podrijetla.

Organizacija službene kontrole hrane i hrane za životinje

Članak 86.

(1) Službenu kontrolu zdravstvene ispravnosti i higijene hrane provodi:

(a) na razini primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti:

- hrane životinjskog podrijetla, veterinarska inspekcija,
- hrane biljnog podrijetla, poljoprivredna inspekcija,

(b) na razini proizvodnje i prerade:

- hrane životinjskog podrijetla, veterinarska inspekcija,
- hrane neživotinjskog podrijetla, sanitarna inspekcija,
- hrane koja sadrži sastojke životinjskog i neživotinjskog podrijetla, veterinarska ili sanitarna inspekcija sukladno provedbenom propisu koji donosi čelnik nadležnog tijela,

(c) na razini maloprodaje, sanitarna inspekcija, osim u objektima odobrenim od strane nadležnog tijela gdje službenu kontrolu provodi veterinarska inspekcija,

(d) pri uvozu:

- hrane životinjskog podrijetla, granična veterinarska inspekcija,
- hrane neživotinjskog podrijetla, granična sanitarna inspekcija,
- hrane koja sadrži sastojke životinjskog i neživotinjskog podrijetla, granična veterinarska ili granična sanitarna inspekcija sukladno provedbenom propisu koji donosi čelnik nadležnog tijela.

(2) Službenu kontrolu zdravstvene ispravnosti i higijene hrane za životinje provodi:

(a) na razini primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti:

- hrane za životinje životinjskog podrijetla, veterinarska inspekcija,
- hrane za životinje biljnog podrijetla, poljoprivredna inspekcija,

(b) na razini proizvodnje i prerade hrane za životinje bez obzira na podrijetlo, veterinarska inspekcija,

(c) na razini maloprodaje hrane za životinje bez obzira na podrijetlo, veterinarska inspekcija,

(d) pri uvozu hrane za životinje bez obzira na podrijetlo, granična veterinarska inspekcija, odnosno veterinarska inspekcija.

(3) Službenu kontrolu kakvoće hrane provodi:

(a) na razini primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti, proizvodnje i prerade hrane bez obzira na podrijetlo, nadležna inspekcija Sektora inspeksijskih poslova u poljoprivredi nadležnog tijela,

(b) na razini maloprodaje hrane bez obzira na podrijetlo, gospodarski inspektori,

(c) pri uvozu:

- hrane životinjskog podrijetla, granična veterinarska inspekcija,
- hrane neživotinjskog podrijetla, granična sanitarna inspekcija,
- hrane koja sadrži sastojke životinjskog i neživotinjskog podrijetla, granična veterinarska ili granična sanitarna inspekcija sukladno provedbenom propisu koji donosi čelnik nadležnog tijela.

(4) Službenu kontrolu kakvoće hrane za životinje provodi:

(a) na razini primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti, proizvodnje i prerade hrane za životinje bez obzira na podrijetlo, nadležna inspekcija Sektora inspeksijskih poslova u poljoprivredi nadležnog tijela,

(b) na razini maloprodaje hrane za životinje bez obzira na podrijetlo, gospodarski inspektori,

(c) pri uvozu hrane za životinje bez obzira na podrijetlo, granična veterinarska inspekcija odnosno veterinarska inspekcija.

(5) Službenu kontrolu hrane sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, oznakom izvornosti i oznakom tradicionalnog ugleda provodi na razini primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti, proizvodnje i prerade, inspekcija za kakvoću hrane, na razini maloprodaje, gospodarski inspektori, a pri uvozu inspekcije iz stavka 3. podstavka (c) ovoga članka.

(6) Službenu kontrolu nove hrane na razini proizvodnje, prerade i maloprodaje provodi sanitarna inspekcija, a pri uvozu granična sanitarna inspekcija.

(7) Službenu kontrolu GM hrane i GM hrane za životinje provodi:

(a) na razini primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti, nadležna inspekcija Sektora inspeksijskih poslova u poljoprivredi nadležnog tijela,

(b) na razini proizvodnje i prerade:

- GM hrane životinjskog podrijetla, veterinarska inspekcija, GM hrane neživotinjskog podrijetla sanitarna inspekcija, GM hrane koja sadrži sastojke životinjskog i neživotinjskog podrijetla, veterinarska ili sanitarna inspekcija sukladno provedbenom propisu koji donosi čelnik nadležnog tijela,

- GM hrane za životinje bez obzira na podrijetlo, veterinarska inspekcija,

(c) na razini maloprodaje:

- GM hrane bez obzira na podrijetlo, sanitarna inspekcija,

- GM hrane za životinje bez obzira na podrijetlo, veterinarska inspekcija,

(d) pri uvozu:

- GM hrane životinjskog podrijetla, granična veterinarska inspekcija,

- GM hrane neživotinjskog podrijetla, granična sanitarna inspekcija,

- GM hrane koja sadrži sastojke životinjskog i neživotinjskog podrijetla, granična veterinarska ili granična sanitarna inspekcija sukladno provedbenom propisu koji donosi čelnik nadležnog tijela,

- GM hrane za životinje bez obzira na podrijetlo, granična veterinarska inspekcija odnosno veterinarska inspekcija.

(8) Nadležne inspekcije dužne su službenu kontrolu provoditi sukladno odredbama glave VII. ovoga Zakona i posebnih propisa.

(9) Inspekcije koje nisu ustrojene u okviru nadležnog tijela dužne su u provođenju službenih kontrola surađivati s nadležnim tijelom, sudjelovati u izradi višegodišnjeg nacionalnog plana kontrole, sudjelovati u izradi godišnjeg izvještaja o službenim kontrolama te osigurati financiranje službenih kontrola u okviru svojih nadležnosti.

(10) Čelnik nadležnog tijela provedbenim propisom propisuje način i procedure suradnje između nadležnog tijela i inspekcija koje nisu ustrojene u okviru nadležnog tijela te rokove za izradu i dostavu planova i izvješća iz stavka 9. ovoga članka nadležnom tijelu.

GLAVA VIII.

NOVA HRANA, GENETSKI MODIFICIRANA HRANA I GENETSKI MODIFICIRANA HRANA ZA ŽIVOTINJE

Kategorije nove hrane

Članak 87.

(1) U novu hranu ubrajaju se sljedeće kategorije hrane:

a) hrana i sastojci hrane s novom ili namjerno promijenjenom primarnom molekularnom strukturom,

b) hrana i sastojci hrane koji se sastoje ili su izolirani iz mikroorganizama, gljiva ili algi,

c) hrana i sastojci hrane koji se sastoje ili su izolirani iz biljaka i sastojci hrane izolirani iz životinja, osim hrane i sastojaka hrane dobivenih tradicionalnim načinima razmnožavanja ili uzgoja za koje je otprije poznato da se sigurno mogu konzumirati,

d) hrana i sastojci hrane dobiveni tehnološkim proizvodnim postupkom koji se do sada nije koristio, a uzrokuje znatne promjene u sastavu ili strukturi hrane ili sastojaka hrane, što utječe na njihovu prehrambenu vrijednost, metabolizam čovjeka ili razinu neprihvatljivih tvari za prehranu ljudi.

(2) Nova hrana iz stavka 1. ovoga članka ne smije:

- predstavljati opasnost za potrošača,
- stvarati zabludu kod potrošača,
- se razlikovati toliko od hrane ili sastojaka hrane koju bi po svojoj namjeni trebala zamijeniti da bi njihova potrošnja bila za krajnjeg potrošača u prehranbenom smislu nepovoljna.

(3) Nova hrana ne uključuje prehrambene aditive koji su odobreni za uporabu u hrani te arome i ekstrakciona otapala koja se koriste u proizvodnji hrane sukladno posebnim propisima.

Genetski modificirana hrana

Članak 88.

(1) U GM hranu se ubraja:

- a) genetski modificirani organizmi (GMO) koji se koriste kao hrana,
- b) hrana koja sadrži ili se sastoji od GMO-a,
- c) hrana proizvedena od ili koja sadrži sastojke proizvedene od GMO-a.

(2) Hrana navedena u stavku 1. ovoga članka ne smije:

- imati štetan utjecaj na zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš,
- stvarati zabludu kod potrošača,
- se razlikovati toliko od hrane koju bi po svojoj namjeni trebala zamijeniti da bi njihova potrošnja bila za potrošača u prehranbenom smislu nepovoljna.

(3) Na GM hranu iz stavka 1. ovog članka primjenjuju se odredbe ovoga Zakona i posebnih propisa.

Genetski modificirana hrana za životinje

Članak 89.

(1) U GM hranu za životinje se ubraja:

- a) genetski modificirani organizmi (GMO) koji se koriste kao hrana za životinje,
- b) hrana za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a,
- c) hrana za životinje proizvedena od ili koja sadrži sastojke proizvedene od GMO-a.

(2) Hrana za životinje navedena u stavku 1. ovoga članka ne smije:

- imati štetan utjecaj na zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš,
- stvarati zabludu kod potrošača,
- štetiti ili stvarati zabludu kod potrošača umanjujući razlikovna obilježja proizvoda životinjskog podrijetla,
- se razlikovati toliko od hrane za životinje koju bi po svojoj namjeni trebala zamijeniti da bi njihova uobičajena potrošnja bila u prehranbenom smislu nepovoljna za životinje ili ljude.

(3) Na kategorije GM hrane za životinje iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se odredbe ovoga Zakona i posebnih propisa.

Stavljanje na tržište nove hrane, GM hrane i GM hrane za životinje

Članak 90.

(1) Za stavljanje nove hrane, GM hrane ili GM hrane za životinje prvi put na tržište Republike Hrvatske subjekt u poslovanju s hranom mora pribaviti dopuštenje sukladno odredbama ovoga Zakona i posebnih propisa.

(2) Dopuštenje za stavljanje nove hrane prvi puta na tržište izdaje ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost čelnika nadležnog tijela, na temelju prethodno pribavljenog znanstvenog mišljenja Agencije, u skladu s provedbenim propisom koji se odnosi na uvjete i postupke za stavljanje nove hrane prvi puta na tržište Republike Hrvatske te specifične zahtjeve vezano za označavanje nove hrane.

(3) Dopuštenje za stavljanje na tržište GM hrane i GM hrane za životinje izdaje ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost čelnika nadležnog tijela, na temelju prethodno pribavljenog znanstvenog mišljenja Agencije, u skladu s provedbenim propisom na temelju ovoga Zakona i posebnim propisom.

(4) Uvjete i postupak za izdavanje dopuštenja iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost čelnika nadležnog tijela.

Upisnik o izdanim dopuštjenjima za stavljanje na tržište nove hrane, GM hrane i GM hrane za životinje

Članak 91.

(1) Ministarstvo nadležno za zdravstvo vodi upisnik o izdanim dopuštjenjima za stavljanje na tržište nove hrane, GM hrane i GM hrane za životinje.

(2) Sadržaj, oblik i način vođenja upisnika iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost čelnika nadležnog tijela.

Upravljanje rizikom prilikom stavljanja na tržište nove hrane, GM hrane i GM hrane za životinje

Članak 92.

(1) Ako postoje znanstvene nedoumice glede štetnog djelovanja nove hrane, GM hrane ili GM hrane za životinje na zdravlje, ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost čelnika nadležnog tijela može narediti privremene mjere zabrane stavljanja na tržište iste u skladu s načelom predostrožnosti iz članka 7. ovoga Zakona.

(2) Ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost čelnika nadležnog tijela može narediti i druge odgovarajuće mjere te uvjete i način provođenja tih mjera.

(3) Ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost čelnika nadležnog tijela može narediti trajnu mjeru zabrane stavljanja na tržište nove hrane, GM hrane ili GM hrane za životinje, ako se na temelju znanstvene procjene rizika utvrdi njezina štetnost za zdravlje ljudi i zdravlje životinja.

Sljedivost i označavanje GM hrane i GM hrane za životinje i označavanje nove hrane

Članak 93.

(1) U prvoj fazi stavljanja na tržište hrane ili hrane za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a, uključujući i količine u rasutom stanju, subjekt u poslovanju s takvom hranom ili hranom za životinje mora osigurati da su predane u pisanom obliku subjektu koji prima tu hranu ili hranu za životinje sljedeće informacije:

- da hrana ili hrana za životinje sadrži ili se sastoji od GMO-a,
- o jedinstvenoj identifikacijskoj oznaci sukladno provedbenom propisu.

(2) Zahtjevi vezano za stavljanje na tržište hrane ili hrane za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a, uključujući i količine u rasutom stanju, za slučaj iz stavka 1. kao i za sve ostale faze provedbenim propisom propisuje ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost čelnika nadležnog tijela.

(3) GM hrana, GM hrana za životinje i nova hrana koja se stavlja na tržište mora pored općih zahtjeva za označavanje iz članka 17. ovoga Zakona, na deklaraciji sadržavati i dodatne posebne podatke, da bi potrošači bili obaviješteni o svim obilježjima ili svojstvima takve hrane ili hrane za životinje.

(4) Zahtjeve koji se odnose na sljedivost, posebno označavanje GM hrane i GM hrane za životinje te zahtjeve za posebno označavanje nove hrane provedbenim propisima propisuje ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost čelnika nadležnog tijela.

GLAVA IX.
KAKVOĆA HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE

POGLAVLJE 1.

KAKVOĆA HRANE

Temeljni zahtjevi kakvoće hrane

Članak 94.

(1) Subjektima u poslovanju s hranom dopušteno je proizvoditi i stavljati na tržište hranu propisane kakvoće kao i hranu za koju nisu propisani zahtjevi kakvoće, ako ona odgovara propisanim zahtjevima zdravstvene ispravnosti i označavanja hrane.

(2) Čelnik nadležnog tijela donosi provedbene propise kojima se propisuju zahtjevi kakvoće hrane koji se odnose na:

- klasifikaciju, kategorizaciju i nazivlje hrane,
- fizikalna, kemijska, fizikalno-kemijska i senzorska svojstva te sastav hrane,
- fizikalno-kemijska i senzorska svojstva sirovina te vrstu i količinu sirovina, dodataka i drugih tvari koje se upotrebljavaju u proizvodnji i preradi hrane,
- metode uzimanja uzoraka i analitičke metode radi kontrole kakvoće hrane,
- ovlašćivanje grupa odabranih i osposobljenih ocjenjivača senzorskih svojstava hrane (paneli) za određenu hranu,
- tehnološke postupke koji se primjenjuju u proizvodnji i preradi hrane,
- minimalne tehničke uvjete kojima moraju udovoljavati objekti za proizvodnju određene hrane,
- pakiranje i ambalažiranje hrane,
- dodatne zahtjeve označavanja hrane.

(3) Za određenu hranu, osim zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka, čelnik nadležnog tijela provedbenim propisom propisuje postupak koji je potrebno provesti prije stavljanja te hrane na tržište.

(4) Subjektima u poslovanju s hranom nije dopušteno stavljati na tržište hranu ako ona ne udovoljava provedbenim propisima iz stavka 2. ovoga članka, kao i hranu za koju je propisan postupak iz stavka 3. ovoga članka ako isti nije proveden.

Članak 95.

(1) Objekti u kojima se određena hrana proizvodi, prerađuje i/ili pakira moraju, radi uređenja tržišta, biti odobreni i upisani u upisnike objekata koje vodi nadležno tijelo.

(2) Pored uvjeta iz stavka 1. ovoga članka proizvođači određene hrane moraju biti upisani i u upisnike proizvođača koje vodi nadležno tijelo.

(3) Uvjete za odobravanje objekata iz stavka 1. ovoga članka, uvjete i način upisa i brisanja, te oblik i sadržaj upisnika iz stavka 1. i 2. ovoga članka te troškove odobravanja i upisa, provedbenim propisima propisuje čelnik nadležnog tijela.

POGLAVLJE 2.

KAKVOĆA HRANE ZA ŽIVOTINJE

Članak 96.

(1) Subjektima u poslovanju s hranom za životinje dopušteno je proizvoditi i stavljati na tržište hranu za životinje propisane kakvoće u pakiranom i rasutom stanju ako ona odgovara propisanim zahtjevima zdravstvene ispravnosti i označavanja hrane za životinje.

(2) Dopuštena je hranidba životinja isključivo s hranom za životinje koja udovoljava propisanim zahtjevima kakvoće.

(3) Pod kakvoćom hrane za životinje podrazumijevaju se njezina fizikalno-kemijska i hranidbena svojstva.

(4) Čelnik nadležnog tijela donosi provedbene propise kojima se propisuju zahtjevi kakvoće hrane za životinje koji se odnose na:

- kategorizaciju, fizikalno – kemijska i hranidbena svojstva,
- fizikalno – kemijska i hranidbena svojstva sirovina, te vrstu i količinu sirovina,
- tehnološke postupke koji se primjenjuju u proizvodnji i preradi.

GLAVA X. OZNAKE TRADICIONALNOG UGLEDA HRANE, IZVORNOSTI I ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA HRANE

POGLAVLJE 1.

OZNAKA TRADICIONALNOG UGLEDA HRANE

Posebna svojstva

Članak 97.

(1) Hrani može biti dodijeljena oznaka tradicionalnog ugleda ako su joj priznata posebna svojstva.

(2) Smatra se da hrana ima posebna svojstva ako je proizvedena korištenjem tradicionalnih sirovina ili ima tradicionalni sastav ili je proizvedena i/ili prerađena na tradicionalni način, a odlikuje se posebnim svojstvima u odnosu na drugu sličnu hranu ili hranu iste kategorije.

(3) Tradicionalnost iz stavka 2. ovoga članka označava dokazano trgovanje kroz vremensko razdoblje koje pokazuje prenošenje s generacije na generaciju od najmanje dvadeset i pet godina.

(4) Hrani ne može biti dodijeljena oznaka tradicionalnog ugleda ako njezina posebna svojstva proizlaze iz njezina zemljopisnog područja.

Zahtjevi koji se odnose na naziv hrane

Članak 98.

(1) Da bi se naziv hrane mogao registrirati kao oznaka tradicionalnog ugleda on mora:

- biti sam po sebi poseban, ili
- izražavati posebna svojstva hrane.

(2) Naziv hrane iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka mora biti tradicionalan ili mora biti utvrđen običajem.

(3) Naziv hrane iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka ne može se registrirati u slučajevima kada:

- se odnosi samo na tvrdnje općenite prirode koje se upotrebljavaju za sličnu hranu ili kada je propisan posebnim propisima,
- dovodi u zabludu potrošača u odnosu na prepoznatljiva svojstva hrane ili ne udovoljava specifikaciji hrane ili očekivanjima potrošača u odnosu na svojstva hrane.

(4) Naziv biljne sorte ili životinjske pasmine može biti dio naziva hrane iz stavka 1. ovoga članka uz uvjet da ne dovodi u zabludu u odnosu na prirodu hrane.

Postupak za dodjelu oznake

Članak 99.

(1) Postupak za priznavanje posebnih svojstava hrane, registraciju naziva i dodjelu oznake tradicionalnog ugleda provodi nadležno tijelo.

(2) Postupak iz stavka 1. ovoga članka pokreće se zahtjevom za priznavanje posebnih svojstava hrane, registraciju naziva i dodjelu oznake tradicionalnog ugleda.

(3) Čelnik nadležnog tijela provedbenim propisom propisuje način i uvjete za pokretanje i provođenje postupka za priznavanje posebnih svojstava hrane, registraciju naziva hrane i dodjelu oznake tradicionalnog ugleda, visinu troškova postupka te objavu dokumenata u „Narodnim novinama“.

Osobe ovlaštene za podnošenje zahtjeva

Članak 100.

(1) Zahtjev iz članka 99. stavka 2. ovoga Zakona ima pravo podnijeti grupa proizvođača i/ili prerađivača samo za onu hranu koju proizvodi ili prerađuje.

(2) Pod pojmom grupa iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva se svaki oblik udruživanja proizvođača i/ili prerađivača određene hrane bez obzira na pravni status i sastav koji ta grupa ima. Grupi se mogu pridružiti i druge zainteresirane strane.

Sadržaj zahtjeva

Članak 101.

(1) Zahtjev iz članka 99. stavka 2. ovoga Zakona mora sadržavati:

- naziv i adresu podnositelja zahtjeva, uključujući podatke o svakom pojedinom proizvođaču odnosno prerađivaču hrane za koju se zahtjev podnosi i koji je član grupe, s dokazima o ispunjavanju uvjeta propisanih propisima o hrani,
- specifikaciju hrane za koju se zahtjev podnosi,
- dokumentaciju koja dokazuje da hrana ima posebna i tradicionalna svojstva,
- naziv i adresu certifikacijskog tijela koje provodi postupak utvrđivanja sukladnosti.

(2) Dodatne podatke koje mora sadržavati zahtjev te sadržaj specifikacije hrane iz stavka 1. ovoga članka propisuje provedbenim propisom čelnik nadležnog tijela.

Registar i Upisnik

Članak 102.

(1) Naziv hrane registriran kao oznaka tradicionalnog ugleda upisuje se danom pravomoćnosti rješenja o registraciji naziva hrane u Registar hrane koja nosi oznaku tradicionalnog ugleda, a podnositelj zahtjeva odnosno članovi grupe navedeni u zahtjevu koji zadovoljavaju sve uvjete propisane propisima o hrani, danom pravomoćnosti rješenja o pravu uporabe registriranog naziva upisuju se u Upisnik korisnika registriranog naziva hrane koja nosi oznaku tradicionalnog ugleda.

(2) Registar i Upisnik iz stavka 1. ovoga članka vodi nadležno tijelo.

(3) Registar iz stavka 1. ovoga članka ima dvije liste naziva hrane koja nosi oznaku tradicionalnog ugleda, ovisno o tome je li uporaba naziva hrane rezervirana ili ne. Naziv hrane može biti rezerviran od strane podnositelja zahtjeva isključivo za hranu koja se proizvodi i/ili prerađuje u skladu s uvjetima specifikacije.

(4) Sadržaj, oblik i način vođenja Registra i Upisnika iz stavka 1. ovoga članka i brisanje iz istih te uvjete za rezervaciju naziva iz stavka 3. ovoga članka provedbenim propisom propisuje čelnik nadležnog tijela.

(5) Popis registriranih naziva hrane objavljuje se u „Narodnim novinama“.

Proglašenje rješenja o registraciji naziva hrane ništavim

Članak 103.

(1) Rješenje o registraciji naziva hrane, iz članka 102. stavka 1. ovoga Zakona, proglasit će se ništavim ako se utvrdi da nije osigurana sukladnost s uvjetima navedenim u specifikaciji.

(2) Postupak proglašavanja rješenja ništavim iz stavka 1. ovoga članka može pokrenuti nadležno tijelo po službenoj dužnosti i svaka fizička ili pravna osoba koja ima pravni interes uz predočenje razloga za takav zahtjev.

(3) Način i uvjete za pokretanje postupka za proglašavanje rješenja ništavim iz stavka 1. ovoga članka provedbenim propisom propisuje čelnik nadležnog tijela.

(4) Rješenje kojim se rješenje o registraciji iz stavka 1. ovoga članka proglašava ništavim objavljuje se u „Narodnim novinama“.

Pravo uporabe registriranih naziva

Članak 104.

(1) Proizvođač odnosno prerađivač koji namjerava proizvoditi ili prerađivati hranu kojoj su priznata posebna svojstva, registriran naziv i dodijeljena oznaka tradicionalnog ugleda, mora podnijeti zahtjev za pravo uporabe registriranog naziva hrane nadležnom tijelu.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka odnosi se i na proizvođača odnosno prerađivača koji je u trenutku podnošenja zahtjeva iz članka 99. stavka 2. ovoga Zakona bio član grupe ali nije ostvario pravo izravnog upisa u Upisnik korisnika registriranog naziva hrane koja nosi oznaku tradicionalni ugled.

(3) Na temelju podnesenog zahtjeva čelnik nadležnog tijela donosi rješenje o pravu uporabe registriranog naziva hrane s oznakom tradicionalnog ugleda.

(4) Danom pravomoćnosti rješenja iz stavka 3. ovoga članka podnositelj zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka upisuje se u Upisnik iz članka 102. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Podatke koje sadrži zahtjev te uvjete i način ostvarivanja prava iz stavka 1. ovoga članka propisuje provedbenim propisom čelnik nadležnog tijela.

Označavanje hrane

Članak 105.

(1) Hrana koja nosi oznaku tradicionalnog ugleda mora na deklaraciji imati vidljivi navod „TRADICIONALNI UGLED“ i nositi znak tradicionalnog ugleda.

(2) Oblik, veličinu i sadržaj znaka tradicionalnog ugleda provedbenim propisom propisuje čelnik nadležnog tijela.

Izmjena i dopuna specifikacije

Članak 106.

(1) Postupak za izmjenu i dopunu specifikacije hrane koja nosi oznaku tradicionalnog ugleda pokreće se podnošenjem zahtjeva nadležnom tijelu.

(2) Postupak iz stavka 1. ovoga članka može pokrenuti grupa proizvođača i/ili prerađivača hrane iz članka 100. ovoga Zakona.

(3) U zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka moraju se opisati zatražene izmjene i dopune specifikacije te navesti razlozi odnosno dokazati opravdani gospodarski interes za isto.

(4) Uvjete i način provođenja postupka iz stavka 1. ovoga članka određuje provedbenim propisom čelnik nadležnog tijela.

Opseg zaštite**Članak 107.**

Registriran naziv hrane koja nosi oznaku tradicionalnog ugleda zaštićen je od svake:

- zlouporabe ili prakse koja bi mogla dovesti u zabludu javnost i potrošače, uključujući između ostaloga i praksu koja upućuje da neka druga hrana ima svojstva kao hrana koja nosi oznaku tradicionalnog ugleda,
- uporabe ili imitacije naziva hrane registriranog i rezerviranog od strane podnositelja zahtjeva.

POGLAVLJE 2.**OZNAKA IZVORNOSTI I OZNAKA ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA HRANE****Oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla****Članak 108.**

(1) Oznaka izvornosti naziv je regije, određenog mjesta ili, u iznimnim slučajevima, zemlje koji se rabi za označavanje hrane:

- koja potječe iz te regije, odnosno iz tog mjesta ili iz te zemlje,
- čija kakvoća ili karakteristike, u bitnom ili isključivo, nastaju pod utjecajem posebnih prirodnih i ljudskih čimbenika određene zemljopisne sredine, i
- čija se proizvodnja, prerada i priprema u cijelosti odvija u tom zemljopisnom području.

(2) Oznaka zemljopisnog podrijetla naziv je regije, određenog mjesta ili, u iznimnim slučajevima, zemlje koji se rabi za označavanje hrane:

- koja potječe iz te regije, odnosno iz tog mjesta ili iz te zemlje, te
- koja ima specifičnu kakvoću, ugled ili drugo obilježje koje se pripisuje njezinom zemljopisnom podrijetlu, i
- čija se proizvodnja i/ili prerada i/ili priprema odvija u tom zemljopisnom području.

(3) Tradicionalni zemljopisni ili nezemljopisni nazivi koji se rabe za označavanje hrane koja potječe iz neke regije ili iz nekoga određenog mjesta mogu se registrirati kao oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla, ako ta hrana udovoljava uvjetima navedenim u stavku 1. i 2. ovoga članka.

(4) Iznimno od odredbi stavka 1. ovoga članka, neki zemljopisni nazivi bit će registrirani kao oznake izvornosti, kada sirovine za hranu potječu iz područja koje je šire ili različito od područja prerade, pod uvjetom da:

- je područje proizvodnje sirovina definirano,
- postoje posebni uvjeti za proizvodnju sirovina, i
- postoji sustav kontrole koji osigurava udovoljavanje zahtjeva navedenih u drugom podstavku ovoga stavka.

(5) Čelnik nadležnog tijela propisuje sirovine iz stavka 4. ovoga članka.

Generički nazivi, proturječja s nazivima biljnih sorti i životinjskih pasmina, homonimi i žigovi**Članak 109.**

(1) Kao oznaka izvornosti ili kao oznaka zemljopisnog podrijetla ne može se registrirati:

- naziv koji ne udovoljava uvjetima propisanim ovim Zakonom,
- naziv kojega bi registracija, zbog reputacije, poznatosti i duljine upotrebe žiga, mogla dovesti potrošače u zabludu o pravom identitetu hrane,
- naziv koji je u proturječju s nazivom biljne sorte ili životinjske pasmine i koji zbog toga može dovesti javnost i potrošače u zabludu o pravom podrijetlu hrane,

- naziv koji je, iako se odnosi na određeno mjesto ili na određenu regiju u kojoj je hrana izvorno proizvedena ili stavljena na tržište, postao uobičajen naziv za tu hranu (generički naziv).

(2) Pri utvrđivanju je li neki naziv postao generički u smislu odredbi stavka 1. podstavka 4. ovoga članka, uzimaju se u obzir svi čimbenici, a osobito postojeća situacija u zemljopisnom području iz kojeg taj naziv potječe i u područjima potrošnje proizvoda.

(3) Naziv koji je u cijelosti ili djelomično homonim s nazivom koji je već registriran u skladu s ovim Zakonom, registrirat će se uz odgovarajuće poštivanje lokalne i tradicionalne uporabe te stvarnog rizika od dovođenja javnosti i potrošača u zabludu. Iznimno:

- neće se registrirati naziv koji je homonim i koji pogrešno upućuje javnost i potrošača da hrana dolazi iz nekog drugog područja, čak iako je takav naziv točan u odnosu na stvarno područje, regiju ili mjesto podrijetla te hrane,

- kada se upotrebljavaju registrirani nazivi koji su homonimi, mora se voditi računa da u praksi postoji dostatna razlika između homonima koji se registrira kasnije i naziva koji je već upisan u registar, pazeći pri tome da se prema proizvođačima postupi na nepristran i pravedan način i da se javnost i potrošači ne dovedu u zabludu.

(4) Registrirani nazivi ne mogu postati, za vrijeme trajanja zaštite, generički nazivi.

Postupak za registraciju naziva hrane

Članak 110.

(1) Postupak za registraciju naziva hrane kao oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla provodi nadležno tijelo.

(2) Postupak iz stavka 1. ovoga članka pokreće se podnošenjem zahtjeva za registraciju naziva hrane kao oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla.

(3) Čelnik nadležnog tijela provedbenim propisom propisuje način i uvjete za pokretanje i provođenje postupka iz stavka 1. ovoga članka, troškove postupka te objavu dokumenata u „Narodnim novinama“.

Osobe ovlaštene za podnošenje zahtjeva

Članak 111.

(1) Zahtjev iz članka 110. stavka 2. ovoga Zakona ima pravo podnijeti grupa proizvođača i/ili prerađivača samo za onu hranu koju proizvodi ili prerađuje.

(2) Pod pojmom grupa iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva se svako udruživanje proizvođača i/ili prerađivača određene hrane bez obzira na pravni status i sastav koji ta grupa ima. Grupi se mogu pridružiti i druge zainteresirane strane.

(3) Uvjeti pod kojima se fizička ili pravna osoba može smatrati grupom iz stavka 2. ovoga članka provedbenim propisom propisuje čelnik nadležnog tijela.

Sadržaj zahtjeva

Članak 112.

(1) Zahtjev iz članka 110. stavka 2. ovoga Zakona mora sadržavati:

- naziv i adresu podnositelja zahtjeva, uključujući podatke i o svakom pojedinom proizvođaču odnosno prerađivaču hrane za koju se zahtjev podnosi i koji je član grupe koja podnosi zahtjev, s dokazima o ispunjavanju uvjeta propisanih propisima o hrani,

- specifikaciju hrane za koju se podnosi zahtjev,

- jedinstveni dokument koji sadrži glavne točke specifikacije.

(2) Dodatne podatke koje sadrži zahtjev, sadržaj specifikacije hrane i jedinstvenog dokumenta iz stavka 1. ovoga članka propisuje provedbenim propisom čelnik nadležnog tijela.

Registri i upisnici

Članak 113.

(1) Naziv hrane registriran kao oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla upisuje se, danom pravomoćnosti rješenja o registraciji u Registar oznaka izvornosti odnosno u Registar oznaka zemljopisnog podrijetla, a podnositelj zahtjeva odnosno članovi grupe navedeni u zahtjevu koji zadovoljavaju sve uvjete propisane propisima o hrani, danom pravomoćnosti rješenja o pravu uporabe registriranog naziva upisuju se u Upisnik korisnika registriranih oznaka izvornosti ili u Upisnik korisnika registriranih oznaka zemljopisnog podrijetla koje vodi nadležno tijelo.

(2) Sadržaj, oblik i način vođenja registara i upisnika iz stavka 1. ovoga članka i brisanje iz istih provedbenim propisom propisuje čelnik nadležnog tijela.

(3) Popis naziva hrane registriranih kao oznaka izvornosti odnosno naziva hrane registriranih kao oznaka zemljopisnog podrijetla objavljuje se u „Narodnim novinama“.

Proglašenje rješenja o registraciji naziva hrane ništavim

Članak 114.

(1) Rješenje o registraciji naziva hrane registriranog kao oznaka izvornosti odnosno oznaka zemljopisnog podrijetla proglasit će se ništavim ako se utvrdi da nije osigurana sukladnost s uvjetima navedenim u specifikaciji hrane.

(2) Postupak proglašavanja rješenja ništavim iz stavka 1. ovoga članka može pokrenuti nadležno tijelo po službenoj dužnosti i svaka fizička ili pravna osoba koja ima pravni interes uz predočenje razloga za takav zahtjev.

(3) Način i uvjete za pokretanje postupka za proglašavanje rješenja ništavim iz stavka 1. ovoga članka provedbenim propisom propisuje čelnik nadležnog tijela.

(4) Rješenje kojim se rješenje o registraciji iz stavka 1. ovoga članka proglašava ništavim objavljuje se u „Narodnim novinama“.

Pravo uporabe registriranog naziva

Članak 115.

(1) Ostvarivanje prava uporabe naziva hrane registriranog kao oznaka izvornosti odnosno oznaka zemljopisnog podrijetla pokreće se podnošenjem zahtjeva nadležnom tijelu.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka može podnijeti svaki proizvođač i/ili prerađivač hrane koji udovoljava uvjetima navedenim u specifikaciji te hrane.

(3) Na temelju podnesenog zahtjeva čelnik nadležnog tijela donosi rješenje o pravu uporabe naziva hrane registriranog kao oznaka izvornosti odnosno naziva hrane registriranog kao oznaka zemljopisnog podrijetla.

(4) Danom pravomoćnosti rješenja iz stavka 3. ovoga članka podnositelj zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka upisuje se u upisnike iz članka 113. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Podatke koje sadrži zahtjev te uvjete i način ostvarivanja prava iz stavka 1. ovoga članka propisuje provedbenim propisom čelnik nadležnog tijela.

Označavanje hrane

Članak 116.

(1) Hrana čiji je naziv registriran kao oznaka izvornosti odnosno oznaka zemljopisnog podrijetla mora na deklaraciji pored registriranog naziva imati vidljivi navod „ZAŠTIĆENA OZNAKA IZVORNOSTI“ odnosno „ZAŠTIĆENA OZNAKA ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA“ i nositi znak.

(2) Oblik, veličinu i sadržaj znaka iz stavka 1. ovoga članka provedbenim propisom propisuje čelnik nadležnog tijela.

Izmjena i dopuna specifikacije

Članak 117.

(1) Grupa koja udovoljava uvjetima iz članka 111. ovoga Zakona i koja ima opravdani interes može pokrenuti postupak za izmjenu i dopunu specifikacije, posebno da bi se:

- uvažila dostignuća na području znanosti i tehnologije, ili
- izmijenilo zemljopisno područje navedeno u specifikaciji hrane.

(2) Postupak iz stavka 1. ovoga članka pokreće se podnošenjem zahtjeva za izmjenu i dopunu specifikacije. Zahtjev mora sadržavati podatke o podnositelju zahtjeva te tražene izmjene i dopune s obrazloženjem.

(3) Uvjete i način postupka iz stavka 2. ovoga članka kao i postupanje u slučaju da zahtjev ima utjecaja na jedinstveni dokument, propisuje provedbenim propisom čelnik nadležnog tijela.

Opseg zaštite

Članak 118.

(1) Nazivi hrane registrirani kao oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla zaštićeni su od:

- bilo kakve izravne ili neizravne komercijalne uporabe registriranog naziva za hranu koja nije obuhvaćena registracijom, ukoliko je ta hrana usporediva s hranom registriranom pod tim nazivom, ili ukoliko se upotrebom tog naziva iskorištava ugled zaštićenog naziva,
- bilo kakve zlouporabe, oponašanja ili podsjećanja, čak i ako je označeno pravo podrijetla hrane, uključujući uporabu zaštićenog naziva u prijevodu, ili ako mu je dodan izraz poput "stil", "tip", "metoda", "kako se proizvodi u", "imitacija" ili slično,
- bilo kakve druge lažne oznake ili oznake koja dovodi u zabludu glede izvora, podrijetla, prirode ili bitnih osobina hrane na unutarnjoj ili vanjskoj ambalaži, na promidžbenim materijalima ili dokumentima koji se odnose na tu hranu, te od pakiranja hrane u ambalažu koja stvara pogrešnu predodžbu o njezinom podrijetlu,
- bilo kakve druge prakse koja može potrošača dovesti u zabludu glede pravog podrijetla hrane.

(2) Kada registrirani naziv hrane sadrži u sebi naziv koji se smatra generičkim, uporaba tog generičkog naziva za odgovarajuću hranu neće se smatrati suprotnom podstavcima 1. i 2. stavka 1. ovoga članka.

Odnos prema žigovima

Članak 119.

(1) Kada su nazivi hrane registrirani kao oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla u skladu s ovim Zakonom, zahtjev za registraciju žiga koji odgovara jednoj od situacija navedenih u članku 118. ovoga Zakona i koji se odnosi na istu vrstu hrane odbija se, ako je zahtjev za registraciju žiga predan nakon datuma podnošenja zahtjeva za registraciju naziva hrane.

(2) Žig čija uporaba odgovara jednoj od situacija navedenih u članku 118. ovoga Zakona, koji je registriran u dobroj vjeri u skladu s posebnim propisom prije datuma podnošenja zahtjeva za registraciju naziva hrane kao oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla, može se nastaviti koristiti pod uvjetom da ne postoji nikakva osnova za njegovo proglašavanje ništavim ili za njegov opoziv.

POGLAVLJE 3

OSTALE ODREDBE**Međunarodna registracija**

Članak 120.

(1) Međunarodna registracija naziva hrane registriranih kao oznake tradicionalnog ugleda, oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla provodi se na temelju međunarodnog ugovora o uzajamnoj zaštiti naziva hrane registriranih kao oznake tradicionalnog ugleda, oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla koji obvezuje Republiku Hrvatsku.

(2) Naziv koji nije registriran, ili koji se više ne rabi u zemlji podrijetla, ne može se registrirati kao oznaka tradicionalnog ugleda, oznaka izvornosti ili kao oznaka zemljopisnog podrijetla u Republici Hrvatskoj.

Građansko pravna zaštita

Članak 121.

Na građanskopravnu zaštitu naziva hrane registriranih kao oznake tradicionalnog ugleda oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla primjenjuju se odredbe posebnog propisa kojim se uređuju oznake zemljopisnog podrijetla i oznake izvornosti proizvoda i usluga.

Utvrđivanje sukladnosti sa specifikacijom hrane

Članak 122.

(1) Utvrđivanje sukladnosti hrane sa specifikacijom provodi se prije podnošenja zahtjeva iz članka 99. stavka 2. i članka 110. stavka 2. ovoga Zakona kao i za vrijeme trajanja registracije naziva hrane.

(2) Utvrđivanje sukladnosti iz stavka 1. ovoga članka provode pravne osobe (u daljnjem tekstu: certifikacijska tijela) koje ovlašćuje čelnik nadležnog tijela.

(3) Certifikacijska tijela iz stavka 2. ovoga članka moraju biti akreditirana u skladu s uvjetima odgovarajuće hrvatske norme.

(4) Troškove utvrđivanja sukladnosti određuju certifikacijska tijela uz suglasnost nadležnog tijela, a snose ih podnositelji zahtjeva ili korisnici oznaka.

(5) Čelnik nadležnog tijela provedbenim propisima utvrđuje uvjete kojima moraju udovoljavati certifikacijska tijela, rok za udovoljavanje uvjeta iz stavka 3. ovoga članka, postupak utvrđivanja sukladnosti te obveze certifikacijskih tijela u postupku iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Popis ovlaštenih certifikacijskih tijela objavljuje se u „Narodnim novinama“.

(7) Nadzor nad radom certifikacijskih tijela provodi nadležno tijelo.

Zaštita oznaka jakih alkoholnih i aromatiziranih pića

Članak 123.

(1) Odredbe ovoga Zakona o oznakama tradicionalnog ugleda, izvornosti i zemljopisnog podrijetla ne odnose se na jaka alkoholna i aromatizirana pića.

(2) Zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla ili tradicionalnog ugleda jakih alkoholnih i aromatiziranih pića provedbenim propisom propisuje čelnik nadležnog tijela.

(3) Jaka alkoholna i aromatizirana pića sa zaštićenom oznakom sukladno propisu iz stavka 2. ovoga članka stavljaju se na Listu jakih alkoholnih i aromatiziranih pića koja se objavljuje u „Narodnim novinama“.

GLAVA XI.
KAZNENE ODREDBE

Članak 124.

(1) Novčanom kaznom od 100.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

– stavlja na tržište novu hranu, GM hranu ili GM hranu za životinje protivno članku 90. stavku 1. ovoga Zakona,

– ne osigura sljedivost i označavanje GM hrane ili GM hrane za životinje i označavanja nove hrane sukladno članku 93. ovoga Zakona,

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 125.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

– uvozi hranu protivno članku 11. ovoga Zakona,

– stavlja na tržište hranu protivno članku 14. stavku 1. ovoga Zakona,

– postupa protivno odredbama propisa iz članka 15. ovoga Zakona,

– stavlja na tržište hranu za životinje protivno članku 16. stavku 1. ovoga Zakona,

– označava, reklamira i prezentira hranu i hranu za životinje protivno članku 17. stavku 1. i 2. ovoga Zakona,

– reklamira alkoholna pića protivno članku 18. ovoga Zakona,

– ne osigura sljedivost hrane i hrane za životinje sukladno članku 20. ovoga Zakona,

– ne postupi sukladno članku 21. ovoga Zakona,

– ne postupi sukladno članku 22. ovoga Zakona,

– ne postupi sukladno članku 50. stavku 1., 4., 5. i 6. ovoga Zakona,

– ne uspostavi i ne provodi redovite kontrole higijenskih uvjeta proizvodnje sukladno članku 51. ovoga Zakona,

– ne postupi sukladno članku 52. ovoga Zakona,

– obavlja djelatnost suprotno članku 54. ovoga Zakona,

– postupa protivno odredbama propisa iz članka 56. ovoga Zakona,

– ne postupi sukladno članku 58. ovoga Zakona,

– postupa protivno članku 59. ovoga Zakona,

– postupa protivno članku 60. ovoga Zakona,

– ne postupi sukladno članku 61. ovoga Zakona,

– obavlja djelatnost suprotno članku 63. ovoga Zakona,

– postupa protivno odredbama propisa iz članka 65. ovoga Zakona,

– ne omogući učinkovito obavljanje službenih kontrolu sukladno članku 79. ovoga Zakona,

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 126.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 70.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- stavlja na tržište hranu protivno članku 94. stavku 1. i 4. ovoga Zakona,
- obavlja djelatnost u objektu protivno članku 95. ovoga Zakona,
- postupa protivno članku 96. stavku 1. i 2. ovoga Zakona,
- rabi registrirani naziv hrane koja nosi oznaku tradicionalni ugled protivno članku 102. stavku 1. ovoga Zakona,
- rabi registrirani naziv hrane koja nosi oznaku tradicionalni ugled za koji je doneseno rješenje iz članka 103. stavka 1. ovoga Zakona,
- rabi registrirani naziv hrane koja nosi oznaku tradicionalni ugled protivno članku 104. stavku 4. ovoga Zakona,
- označava hranu protivno članku 105. stavku 1. ovoga Zakona,
- rabi naziv hrane koji nosi oznaku tradicionalni ugled protivno članku 107. ovoga Zakona,
- rabi naziv hrane koji je registriran kao oznaka izvornosti odnosno oznaka zemljopisnog podrijetla protivno članku 113. stavku 1. ovoga Zakona,
- rabi naziv hrane koji je registriran kao oznaka izvornosti odnosno oznaka zemljopisnog podrijetla za koji je doneseno rješenje iz članka 114. stavka 1. ovoga Zakona,
- rabi naziv hrane koji je registriran kao oznaka izvornosti odnosno oznaka zemljopisnog podrijetla protivno članku 115. stavku 4. ovoga Zakona,
- označava hranu protivno članku 116. stavku 1. ovoga Zakona,
- rabi registrirani naziv hrane protivno članku 118. stavku 1. ovoga Zakona,
- rabi žig protivno odredbi članka 119. stavka 1. ovoga Zakona,
- rabi oznaku zemljopisnog podrijetla ili tradicionalnog ugleda jakih alkoholnih i aromatiziranih pića protivno propisu iz članka 123. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

GLAVA XII.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 127.

(1) Propise za donošenje kojih su ovlašteni na temelju ovoga Zakona, čelnik nadležnog tijela i ministar nadležan za zdravstvo donijet će se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Radi usklađenja s propisima Europske unije čelnik nadležnog tijela odnosno ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost čelnika nadležnog tijela mogu, osim propisa predviđenih pojedinim člancima ovoga Zakona, donijeti i druge provedbene propise, potrebne za provedbu ovoga Zakona.

Članak 128.

Do donošenja propisa iz članka 127. ovoga Zakona ostaju na snazi propisi doneseni ili preuzeti temeljem Zakona o hrani („Narodne novine“ 117/03, 130/03, 48/04 i 85/06), Zakona o veterinarstvu („Narodne novine“ 70/97, 105/01 i 172/03), Zakona o stočarstvu („Narodne novine“ br. 70/97, 36/98, 151/03 i 132/06), Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti („Narodne novine“ 158/03).

Članak 129.

(1) Vlada Republike Hrvatske imenovat će članove Upravnog vijeća Agencije u roku od trideset dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Vlada Republike Hrvatske imenovat će ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije u roku od trideset dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 130.

(1) Agencija je dužna uskladiti svoje poslovanje i opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od devedeset dana od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Upravno vijeće Agencije imenovat će članove Savjetodavnog vijeća u roku od devedeset dana od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 131.

Dopuštenja za stavljanje na tržište nove hrane, GM hrane i GM hrane za životinje iz članka 90. ovoga Zakona neće se izdavati do donošenja provedbenih propisa iz članka 90. stavka 4. ovoga Zakona.

Članak 132.

Nazivi hrane registrirani kao oznaka izvornosti odnosno oznaka zemljopisnog podrijetla do stupanja na snagu ovoga Zakona, vrijede i priznaju se do donošenja rješenja iz članka 113. stavka 1. ovoga Zakona, a najkasnije do 31. prosinca 2008. godine.

Članak 133.

(1) Protiv rješenja donijetih na temelju ovoga Zakona nije dopuštena žalba nego se može pokrenuti upravni spor.

(2) Žalba podnesena protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 134.

(1) Subjekti u poslovanju s hranom i subjekti u poslovanju s hranom za životinje dužni su uskladiti se s odredbama članka 51. stavka 1., članka 52. stavka 1., članka 60. stavka 1., članka 61. stavka 1. i članka 95. stavka 1. i 2. ovoga Zakona najkasnije do 1. siječnja 2009. godine, ako nije drugačije propisano posebnim propisom.

(2) Službeni laboratoriji i referentni laboratoriji moraju udovoljiti zahtjevima propisanim člankom 81. stavkom 2. ovoga Zakona najkasnije do 1. siječnja 2009. godine.

Članak 135.

Do osnivanja inspekcije za kakvoću hrane iz članka 86. stavka 5. ovoga Zakona u nadležnom tijelu, poslove službene kontrole hrane sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, oznakom izvornosti i oznakom tradicionalnog ugleda provodit će na razini proizvodnje, prerade i maloprodaje gospodarski inspektori prema odredbama Zakona o hrani („Narodne novine“ br. 117/03, 130/03, 48/04 i 85/06).

Članak 136.

(1) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o hrani („Narodne novine“ br. 117/03, 130/03, 48/04 i 85/06).

(2) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe Zakona o genetski modificiranim organizmima (Narodne novine, broj 70/2005), odredbe Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine, broj 90/2003) i odredbe Zakona o sanitarnoj inspekciji (Narodne novine, broj 27/99) koje su u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 137.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim:

- odredbe članka 57. stavka 5. i članka 77. ovoga Zakona koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

OBRAZLOŽENJE

GLAVA I. PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Uz članak 1.

Propisuje se cilj i područje primjene Zakona o hrani.

Uz članak 2.

Definira se hrana u smislu ovoga Zakona. Istim člankom precizirano je što pojam hrane uključuje i što pojam hrane ne uključuje.

Uz članak 3.

Definiraju se pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona i njihovo značenje.

GLAVA II. OPĆE ODREDBE PROPISA O HRANI

Uz članak 4.

Definira se područje primjene ove glave Zakona o hrani koje se odnosi na sve faze proizvodnje, prerade i distribucije hrane i hrane za životinje.

Uz članak 5.

Propisuju se opći ciljevi propisa o hrani. Istim člankom propisuje se što se mora uzeti u obzir prilikom izrade i primjene propisa o hrani.

Uz članak 6.

Propisuje se analiza rizika koja mora biti temelj propisa o hrani radi postizanja općeg cilja visoke razine zaštite zdravlja i života ljudi. Isto tako propisuje se temelj za procjenu rizika i upravljanje rizikom.

Uz članak 7.

Odredbama ovoga članka propisuje se načelo predostrožnosti koje se primjenjuje u slučajevima kada postoje znanstvene nedoumice, a predstavlja temelj za poduzimanje privremenih mjera upravljanja rizikom.

Uz članak 8.

Propisuje se zaštita interesa potrošača, te sprečavanje prijevvara vezanih uz hranu, patvorenje hrane te bilo koji drugi postupci koji bi potrošače mogli dovesti u zabludu.

Uz članak 9.

Propisuje se zahtjev za javnom raspravom prilikom pripreme, ocjene i promjene propisa o hrani.

Uz članak 10.

Propisuju se zahtjevi koji se odnose na obavještanje javnosti u slučaju kada postoji opravdana sumnja da hrana ili hrana za životinje može predstavljati rizik za zdravlje ljudi ili životinja.

Uz članak 11.

Propisuju su obveze prilikom uvoza hrane i hrane za životinje u Republiku Hrvatsku radi stavljanja na tržište.

Uz članak 12.

Propisuju su obveze prilikom izvoza hrane i hrane za životinje iz Republiku Hrvatsku radi stavljanja na tržište u drugoj zemlji.

Uz članak 13.

Odredbama ovoga članka propisuju se zahtjevi vezano za međunarodne standarde koje Republika Hrvatska mora promicati.

Uz članak 14.

Ovim člankom propisuju se zahtjevi vezani za zdravstvenu ispravnost hrane i zahtjevi koje je potrebno uzeti u obzir prilikom odlučivanja je li neka hrana zdravstveno neispravna. Također ovim člankom propisuje se i postupanje s preostalim dijelom proizvodne šarže, serije ili pošiljke u slučaju kada je za pojedinu hranu utvrđeno da je zdravstveno neispravna.

Uz članak 15.

Definirana je nadležnost u pogledu donošenja provedbenih propisa, te se istim člankom daje temelj za njihovo donošenje.

Uz članak 16.

Propisuju se zahtjevi vezani za zdravstvenu ispravnost hrane za životinje. Također ovim člankom propisuje se i postupanje s preostalim dijelom proizvodne šarže, serije ili pošiljke u slučaju kada je za pojedinu hranu za životinje utvrđeno da je zdravstveno neispravna.

Uz članak 17.

Odredbama ovoga članka propisuje se označavanje, reklamiranje i prezentiranje hrane i hrane za životinje. Istim člankom daje se temelj za donošenje provedbenih propisa kojima se propisuje označavanje, reklamiranje i prezentiranje hrane, navođenje hranjivih vrijednosti te prehrambene i zdravstvene tvrdnje koje se navode na deklaraciji hrane te također označavanje, reklamiranje i prezentiranje hrane za životinje.

Uz članak 18.

Odredbama ovoga članka zabranjuje se reklamiranje alkoholnih pića izuzev piva, vina i voćnih vina što će provedbenim propisom biti dodatno propisano.

Uz članak 19.

Definirane su odgovornosti subjekata u poslovanju s hranom i hranom za životinje koje se odnose na osiguranje da hrana i hrana za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije, u okviru njihovog poslovanja udovoljava propisima o hrani.

Također, istim člankom propisana je odgovornost nadležnog tijela i ministarstva nadležnog za zdravstvo u pogledu provedbe propisa o hrani te nadzoru i potvrđivanju da su isti ispunjeni od strane subjekata u poslovanju s hranom i hranom za životinje.

Uz članak 20.

Odredbama ovoga članka propisuje se zahtjev u pogledu uspostave sljedivosti u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije hrane, hrane za životinje, životinja koje proizvode hranu kao i bilo koje druge tvari koja je namijenjena ugradnji ili se može očekivati da će biti ugrađena u hranu ili hranu za životinje. Također daje se temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se detaljnije propisati zahtjevi za osiguranje sljedivosti.

Uz članak 21.

Propisuju se odgovornosti odnosno obveze subjekta u poslovanju s hranom vezano za hranu za koju smatra ili opravdano sumnja da ne udovoljava zahtjevima zdravstvene ispravnosti.

Uz članak 22.

Propisuju se odgovornosti odnosno obveze subjekta u poslovanju s hranom za životinje za koju smatra ili opravdano sumnja da ne udovoljava zahtjevima zdravstvene ispravnosti.

Uz članak 23.

Propisuje se da odredbe Glave II. ovoga Zakona ne dovode u pitanje odredbe posebnih propisa o odgovornosti za štetu nastalu neispravnim proizvodom.

GLAVA III. HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

Uz članak 24.

Odredbama ovog članka definira se pravni status Hrvatske agencije za hranu.

Uz članak 25.

Odredbama ovog članka detaljno se definira djelatnost Agencije koju obavlja, odnosno aktivnosti u svim područjima koja imaju izravan ili neizravan utjecaj na zdravstvenu ispravnost hrane i hrane za životinje.

Uz članak 26.

Odredbama ovog članka detaljno se propisuju zadaće Agencije u smislu davanja mišljenja koja se odnose na procjenu rizika, davanje znanstvenih mišljenja u svim pitanjima iz svoje djelatnosti, a u cilju promicanja jedinstvene metodologije procjene rizika, te u tome smislu pružanja znanstvene i tehničke potpore nadležnim tijelima.

Uz članak 27.

Propisuju se tijela Agencije kroz čije djelovanje Agencija ostvaruje svoje zadaće i sve djelatnosti iz propisanog joj djelokruga.

Uz članak 28.

Detaljno se propisuje sastav, način imenovanja i mandat Upravnog vijeća Agencije.

Uz članak 29.

Propisuju se zadaće i način rada Upravnog vijeća kao tijela odgovornog za zakonito izvršavanje svih aktivnosti iz djelatnosti Agencije propisane Zakonom o hrani i općim aktima Agencije, način sazivanja sjednica, te sudjelovanja na istim.

Uz članak 30.

Propisuje se način imenovanja ravnatelja i zamjenika ravnatelja, mandat, te osnovne zadaće i aktivnosti koji su ravnatelju Zakonom, Statutom i drugim općim aktima Agencije stavljene u nadležnost.

Uz članak 31.

Propisuje se sastav, imenovanje i zadaće članova Savjetodavnog vijeća Agencije i zadaća ravnatelja kao njihovog predsjedavatelja. Daje se temelj za definiranje detaljnih zadaća i načina rada Savjetodavnog vijeća Statutom i općim aktima Agencije.

Uz članak 32.

Propisuje se sastav, imenovanje, mandat i zadaće članova Znanstvenog vijeća i znanstvenih odbora. Članak daje temelj za detaljno utvrđivanje zadaća i načina rada Znanstvenog vijeća i znanstvenih odbora u Statutu i drugim općima aktima Agencije.

Uz članak 33.

Propisuje postupak podnošenja zahtjeva za davanje znanstvenog mišljenja (zahtjev, rok, razlog za davanje i odbijanje). Člankom se daje temelj za detaljnije propisivanje uvjeta i načina za davanje znanstvenog mišljenja općim aktima Agencije.

Uz članak 34.

Propisuje situacije u svezi nastanka neslaganja znanstvenih mišljenja te postupanje u slučaju istoga.

Uz članak 35.

Propisuje se obveza davanja nadležnom tijelu znanstvene i tehničke potpore utemeljene na znanstvenim radovima koji već mogu biti u primjeni i ne zahtijevaju vrednovanje znanstvenih tijela.

Uz članak 36.

Propisuje naručivanje izrade znanstvenih studija uz obvezu izbjegavanja dupliciranja istraživačkih programa i obvezu obavješćavanja nadležnog tijela, ministarstva nadležnog za zdravstvo i institucija s kojima surađuje.

Uz članak 37.

Detaljno propisuje način ostvarivanja jedne od glavnih zadaća Agencije, prikupljanje podataka potrebnih za analizu i procjenu rizika, te način davanja izvješća o istima.

Uz članak 38.

Uređuje postupak praćenja, prikupljanja i uspoređivanja, upotrebe i dostavljanja informacija vezano uz identifikaciju rizika u nastajanju.

Uz članak 39.

Propisuje se zadaća Agencije u smislu primanja svih obavijesti putem sustava brzog uzbunjivanja, te analiziranje istih i obavješćavanje nadležnoga tijela o tome.

Uz članak 40.

Propisuje obvezu Agencije u pogledu uspostave i koordinacije mreže sa svim tijelima i institucijama s kojima je njena suradnja propisana ovim Zakonom. Ovim člankom daje se temelj za donošenje provedbenog propisa koji će detaljnije urediti tu suradnju.

Uz članak 41.

Definira primjenu načela neovisnosti u odnosu na članove svih tijela Agencije u okviru njihovog djelovanja, te ostvarivanje istoga.

Uz članak 42.

Propisuje dužnost i obvezu Agencije na primjenu i provođenje načela transparentnosti u obavljanju svojih zadaća. Ovim člankom daje se temelj za detaljno definiranje pravila za provođenje načela transparentnosti u općim aktima Agencije.

Uz članak 43.

Propisuje obvezu Agencije da, unatoč svojoj obvezi objavljivanja mnogih informacija, ne objavljuje informacije koje imaju status i karakter povjerljivih informacija. Također, ovim člankom daje se temelj za donošenje općeg propisa kojim će se razraditi postupanje u pogledu provedbe pravila o povjerljivosti.

Uz članak 44.

Propisuje obvezu Agencije da obavještava javnost o rezultatima dobivenim nakon izvršenih procjena rizika utemeljenim na znanstvenim i tehničkim metodama, te evaluaciji stručnjaka.

Uz članak 45.

Propisuje zadaću Agencije da osigurava pristup dokumentima kojima raspolaže.

Uz članak 46.

Propisuje zadaću Agencije da uspostavi kontakte s predstavnicima potrošača, proizvođača, prerađivača i svim drugim zainteresiranim stranama.

GLAVA IV. SUSTAV BRZOG UZBUNJIVANJA, UPRAVLJANJE KRIZOM I HITNI SLUČAJEVI

Uz članak 47.

Odredbama ovoga članka uspostavlja se sustav brzog uzbunjivanja kao mreža za izvještavanje o riziku za zdravlje ljudi nastalom od hrane ili hrane za životinje te je definirana nadležnost za navedeni sustav. Također, ovim člankom daje se temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se propisati način uspostave i organizacija sustava brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje.

Uz članak 48.

Ovim člankom propisuju su hitne mjere za hranu i hranu za životinje koje nadležno tijelo može poduzeti kada ustvrdi da je hrana ili hrana za životinje ozbiljan rizik za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš, te da taj rizik ne može na zadovoljavajući način biti uklonjen.

Uz članak 49.

Propisuju se zahtjevi vezani za upravljanje krizom te se propisuje obveza nadležnog tijela da u suradnji sa Agencijom izradi krizne planove na području zdravstvene ispravnosti hrane i hrane za životinje.

GLAVA V. HIGIJENA HRANE

Uz članak 50.

Propisuju se obveze subjekata u poslovanju s hranom u odnosu na zahtjeve higijene hrane propisane u glavi V. Zakona te izuzeća od ovih obveza.

Uz članak 51.

Propisana je obveza subjekata u poslovanju s hranom, osim na razini primarne proizvodnje, o uspostavi i provođenju redovite kontrole higijenskih uvjeta proizvodnje u svakom objektu pod njegovom kontrolom, provedbom preventivnog postupka samokontrole, razvijenog u skladu s načelima sustava HACCP. Također, ovaj članak daje temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se detaljno urediti područje uspostave i provođenja HACCP-a.

Uz članak 52.

Propisane su obveze subjekata u poslovanju s hranom vezane uz registraciju i odobravanje objekata.

Uz članak 53.

Propisan je postupak upisa objekata u Upisnik registriranih objekata i brisanja iz Upisnika. Također, ovaj članak daje temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se detaljno urediti oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika registriranih objekata te postupak registracije objekata.

Uz članak 54.

Propisan je postupak upisa objekata u Upisnik odobrenih objekata i brisanja iz Upisnika. Također, ovaj članak daje temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se detaljno urediti oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika odobrenih objekata te postupak odobravanja objekata.

Uz članak 55.

Definira se korištenje vodiča za dobru higijensku praksu i primjenu načela HACCP-a.

Uz članak 56.

Ovaj članak daje temelj za donošenje provedbenih propisa kojima će se detaljno urediti područje higijene hrane.

Uz članak 57.

Ovaj članak daje temelj za mogućnost odstupanja od propisa iz članka 56. kako bi se malim subjektima u poslovanju s hranom olakšala provedba propisa, odnosno omogućio nastavak primjene tradicionalnih metoda u svakoj fazi proizvodnje, prerade ili distribucije hrane, ili omogućio rad subjektima u poslovanju s hranom koji se nalaze u regijama u kojima postoje posebna zemljopisna ograničenja. Propisana je obveza nadležnog tijela da o mjerama iz ovoga članka obavještava Europsku komisiju i države članice Europske unije

GLAVA VI. HIGIJENA HRANE ZA ŽIVOTINJE

Uz članak 58.

Propisuju se obveze subjekata u poslovanju s hranom za životinje u odnosu na zahtjeve higijene hrane za životinje propisane u glavi VI. Zakona te daje mogućnost za izuzeća od ovih obveza koja će se propisati provedbenim propisom.

Uz članak 59.

Propisuju su obveze subjekata u poslovanju s hranom za životinje da na razini primarne proizvodnje i u svim fazama nakon primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti moraju udovoljavati provedbenim propisima iz članka 65. Zakona.

Uz članak 60.

Propisana je obveza subjekata u poslovanju s hranom za životinje, osim na razini primarne proizvodnje, o uspostavi i provođenju redovite samokontrole u skladu s načelima sustava HACCP. Također, ovaj članak daje temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se detaljno urediti područje uspostave i provođenja HACCP-a.

Uz članak 61.

Propisane su obveze subjekata u poslovanju s hranom za životinje vezane uz registraciju i odobravanje objekata.

Uz članak 62.

Propisan je postupak upisa objekata u poslovanju s hranom za životinje u Upisnik registriranih objekata i brisanja iz Upisnika. Također, ovaj članak daje temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se detaljno urediti oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika registriranih objekata te postupak registracije objekata.

Uz članak 63.

Propisan je postupak upisa objekata u poslovanju s hranom za životinje u Upisnik odobrenih objekata i brisanja iz Upisnika. Također, ovaj članak daje temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se detaljno urediti oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika odobrenih objekata te postupak odobravanja objekata.

Uz članak 64.

Definira se korištenje vodiča za dobru higijensku praksu i primjenu načela HACCP-a.

Uz članak 65.

Ovaj članak daje temelj za donošenje provedbenih propisa kojima će se detaljno urediti područje higijene hrane za životinje.

GLAVA VII. SLUŽBENE KONTROLE

Uz članak 66.

Propisuju se opće obveze nadležnog tijela po pitanju službenih kontrola, učestalost provođenja službenih kontrola, svi čimbenici koje je potrebno uzeti u obzir kod određivanja učestalosti, kao i opseg kojega službene kontrole obuhvaćaju.

Uz članak 67.

Propisane su obveze nadležnog tijela u svezi obavljanja službenih kontrola i prenošenja ovlaštenja za obavljanje službenih kontrola na drugo tijelo.

Uz članak 68.

Ovaj članak daje temelj za izradu uputa za provođenje službenih kontrola.

Uz članak 69.

Propisane su kontrolne aktivnosti, metode i tehnike koje se primjenjuju kod provođenja službenih kontrola.

Uz članak 70.

Propisana su opća načela službene kontrole hrane životinjskog podrijetla.

Uz članak 71.

Propisano je da se poslovi službenih kontrola moraju obavljati s visokom razinom transparentnosti te ujedno i obveza osobe koja obavlja službenu kontrolu vezano za povjerljivost informacija koje se odnose na poslovanje subjekta nad kojim se vrši kontrola.

Uz članak 72.

Ovaj članak daje temelj za detaljnije postupanje kod uzimanja uzoraka i provođenja analiza koje se koriste kod službenih kontrola. Propisano je osiguranje sredstava u državnom proračunu za troškove uzorkovanja i provođenja analiza.

Uz članak 73.

Propisan je prijenos određenih zadaća u vezi sa službenim kontrolama na jedno ili više kontrolnih tijela, kao i revizija ili inspekcija kontrolnih tijela.

Uz članak 74.

Propisane su mjere u slučaju nesukladnosti, odnosno mjere za osiguranje uklanjanja utvrđenih nedostataka, koje se ne mogu prenositi na kontrolna tijela. Propisano je također da sve troškove nastale u vezi s provođenjem navedenih mjera snosi odgovorni subjekt u poslovanju s hranom ili hranom za životinje.

Uz članak 75.

Propisane su obveze nadležnog tijela u odnosu na osobe ovlaštene za obavljanje službene kontrole.

Uz članak 76.

Propisana je obveza nadležnog tijela u svezi izrade višegodišnjeg nacionalnog plana kontrole.

Uz članak 77.

Propisana je obveza izrade godišnjih izvještaja i dostavljanaj istih Europskoj komisiji.

Uz članak 78.

Propisano je financiranje službenih kontrola. Ovaj članak daje temelj za određivanje visine pristojbi, visinu naknada te način njihovog obračunavanja i plaćanja.

Uz članak 79.

Ovim člankom propisane su obveze subjekata u poslovanju s hranom pri obavljanju službenih kontrola.

Uz članak 80.

Ovaj članak predstavlja temelj za suradnju nadležnog tijela sa nadležnim tijelima drugih zemalja u slučaju kada rezultati službenih kontrola hrane ili hrane za životinje zahtijevaju poduzimanje mjera u više država.

Uz članak 81.

Propisano je ovlašćivanje službenih laboratorija i objavljivanje njihovih popisa u Narodnim novinama. Ovaj članak daje temelj za propisivanje postupka i načina ovlašćivanja te uvjeta kojima moraju udovoljavati službeni laboratoriji.

Uz članak 82.

Propisano je ovlašćivanje i određivanje referentnih laboratorija i objavljivanje njihovih popisa u Narodnim novinama. Ovaj članak daje temelj za propisivanje postupka i načina ovlašćivanja te obveza referentnih laboratorija.

Uz članak 83.

Propisuju se osobe ovlaštene za obavljanje službenih kontrola hrane i hrane za životinje, kao i odredbe propisa koje se primjenjuju na njihovo postupanje.

Uz članak 84.

Propisuju se osobe koje provode službene kontrole hrane i hrane za životinje pri uvozu kao odredbe propisa koje se primjenjuju na njihovo postupanje. Ovaj članak daje temelj za propisivanje načina obavljanja pregleda te mjesta na kojima će se obavljati pregled hrane neživotinjskog podrijetla, kao i za donošenje i objavljivanje u Narodnim novinama liste uvozne hrane neživotinjskog podrijetla koja predstavlja poznatu ili prijeteću opasnost.

Uz članak 85.

Ovaj članak daje temelj za donošenje provedbenih propisa kojima će se detaljno urediti opća i posebna pravila organizacije i provedbe službenih kontrola hrane i hrane za životinje.

Uz Članak 86.

Propisuju se nadležnosti pojedinih inspekcija koje obavljaju službenu kontrolu kroz cijeli lanac prehrane, od primarne proizvodnje pa do maloprodaje hrane i hrane za životinje. Propisuju se obveze inspekcija koje nisu ustrojene u okviru nadležnog tijela vezane za provedbu službene kontrole i suradnju s nadležnim tijelom.

GLAVA VIII. NOVA HRANA, GENETSKI MODIFICIRANA HRANA I GENETSKI MODIFICIRANA HRANA ZA ŽIVOTINJE

Uz članak 87.

U ovom članku navedeno je sve što se ubraja u novu hranu odnosno kategorije hrane koju ubrajamo u novu hranu. Navedeno je što nova hrana ne smije biti. Također navedeno je da nova hrana ne uključuje prehrambene aditive koji su odobreni za uporabu u hrani te arome i ekstartkciona otapala koji se rabe u proizvodnji hrane sukladno provedbenim propisima.

Uz članak 88.

U ovom članku navedeno je sve što se ubraja u GM hranu. Navedeno je što GM hrana ne smije biti. Na GM hranu primjenjuju se odredbe ovoga Zakona i posebnih propisa.

Uz članak 89.

U ovom članku navedeno je sve što se ubraja u GM hranu za životinje. Navedeno je što GM hrana za životinje ne smije biti. Na GM hranu za životinje primjenjuju se odredbe ovoga Zakona i posebnih propisa.

Uz članak 90.

Propisuje se način stavljanja na tržište Republike Hrvatske nove hrane, GM hrane ili GM hrane za životinje. Definirane su nadležnosti u pogledu postupka stavljanja na tržište te se daje temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se detaljno propisati uvjeti i postupak za izdavanja dopuštenja za stavljanje na tržište nove hrane, GM hrane i GM hrane za životinje.

Uz članak 91.

U ovom članku propisuje se vođenje upisnika o izdanim dopuštenjima za stavljanje na tržište nove hrane, GM hrane i GM hrane za životinje te definirana je nadležnost za isto. Daje se temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se propisati sadržaj, oblik i način vođenja tog upisnika.

Uz članak 92.

Propisuju se mjere u upravljanju rizikom prilikom stavljanja na tržište nove hrane, GM hrane i GM hrane za životinje te slučajevi u kojim čelnik nadležnog tijela može naredbom odrediti ogovarajuće mjere koje se odnose na novu hranu, GM hranu ili GM hranu za životinje.

Uz članak 93.

Propisuju se obveze subjekta u poslovanju vezano za sljedivost i označavanje nove hrane, GM hrane i GM hrane za životinje. Propisano je koje sve informacije je potrebno osigurati. Navodi se da deklaracija koja se odnosi na GM hranu i hranu za životinje mora pored općih zahtjeva za označavanje sadržavati i posebne podatke u svrhu potpunog obavještanja potrošača. Propisuje se nadležnost za donošenje provedbenih propisa koji se odnose na sljedivost i posebno označavanje GM hrane i GM hrane za životinje.

GLAVA IX. KAKVOĆA HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE

Uz članak 94.

Odredbama ovoga članka daje se temelj za donošenje provedbenih propisa kojima se propisuju temeljni zahtjevi kakvoće hrane. Također se daje temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se propisati postupak koji je potrebno provesti za određenu hranu, a prije njezinog stavljanja na tržište. Istim odredbama članka zabranjuje se subjektu u poslovanju s hranom stavljanja na tržište hrane koja ne udovoljava propisanim zahtjevima kakvoće i ako se ne provede propisani postupak.

Uz članak 95.

Ovim člankom, a u svezi uređenja tržišta propisuje se za pojedinu hranu odobrenje i upis objekata u upisnik, te upis proizvođača određene hrane u upisnik i nadležnost za vođenje upisnika. Također daje se temelj za donošenje provedbenih propisa kojima će se detaljno propisati postupak, uvjeti i troškovi odobravanja objekata i njihovog upisivanja u upisnike, upisivanja proizvođača u upisnike te njihovo brisanje iz upisnika.

Uz članak 96

Propisuje se kakvoća hrane za životinje, definira se što se podrazumijeva pod kakvoćom hrane za životinje. Daje se temelj za donošenje provedbenog propisa koji se odnosi na kakvoću hrane za životinje.

GLAVA X. OZNAKE TRADICIONALNOG UGLEDA HRANE, IZVORNOSTI I ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA HRANE

Uz članak 97.

Detaljno se propisuje oznaka tradicionalni ugled, definiraju se posebna svojstva koja mora imati hrana kojoj se dodjeljuje oznaka tradicionalni ugled i definirana je tradicija.

Uz članak 98.

Propisuju se zahtjevi koji se odnose na naziv hrane koji se može registrirati, a koji se odnosi na hranu kojoj se priznaju posebna svojstva i dodjeljuje oznaka tradicionalnog ugleda.

Uz članak 99.

Propisuje se postupak priznavanja posebnih svojstava hrane, registracija naziva i dodjela oznake tradicionalni ugled. Istim člankom definirana je nadležnost za provođenje tog postupka. Također, ovaj članak daje temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se detaljno urediti područje oznaka tradicionalni ugled i temelj za propisivanje troškova u navedenom postupku.

Uz članak 100.

Odredbama ovoga članka definira se podnositelj zahtjeva.

Uz članak 101.

Propisuje se sadržaj zahtjeva za priznavanje posebnih svojstava hrane, registraciju naziva i dodjelu oznake tradicionalnog ugleda. Istim člankom daje se temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se detaljno utvrditi sadržaj zahtjeva i specifikacije.

Uz članak 102.

Propisuje se način vođenja Registra hrane koja nosi oznaku tradicionalnog ugleda i Upisnika korisnika istih. Ovaj članak daje temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se detaljno definirati sadržaj, oblik i način vođenja Registra i Upisnika. Također daje se temelj za objavu registriranih naziva u „Narodnim novinama“.

Uz članak 103.

Propisuje se postupak proglašavanja rješenja o registraciji naziva hrane ništavim te se daje temelj za objavu rješenja kojim se rješenje o registraciji proglašava ništavim u „Narodnim novinama“.

Uz članak 104.

Definira se pravo uporabe registriranog naziva hrane koja nosi oznaku tradicionalnog ugleda. Istim člankom daje se temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se detaljno definirati sadržaj zahtjeva, te uvjeti i način ostvarenja prava uporabe registriranog naziva hrane koja nosi oznaku tradicionalnog ugleda.

Uz članak 105.

Odredbe ovoga članka definiraju način deklariranja hrane koja nosi oznaku tradicionalni ugled te se daje temelj za propisivanje znaka.

Uz članak 106.

Propisuje se postupak za izmjenu i dopunu specifikacije. Istim člankom daje se temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se detaljno propisati uvjeti i način provođenja postupka za izmjenu i dopunu specifikacije.

Uz članak 107.

Definira se opseg zaštite registriranih naziva hrane koja nosi oznaku tradicionalnog ugleda.

Uz članak 108.

Detaljno se definira oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla hrane te nazivi koji se mogu registrirati kao jedna od navedenih oznaka. Istim člankom definiraju se posebni slučajevi vezani za sirovine.

Uz članak 109.

Definiraju se slučajevi kada nazivi hrane ne mogu biti registrirani kao oznake izvornosti ili kao oznake zemljopisnog podrijetla, te odnos prema generičkim nazivima i homonimima.

Uz članak 110.

Ovim člankom propisuje se postupak za registraciju naziva koji se registrira kao oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla. Istim člankom definirana je nadležnost za provođenje tog postupka. Također, ovaj članak daje temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se detaljno urediti postupak za registraciju oznaka i propisati troškovi u navedenom postupku.

Uz članak 111.

Ovaj članak definira podnositelja zahtjeva za registraciju naziva kao oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla te daje temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se odrediti uvjeti pod kojima se fizička i pravna osoba može smatrati grupom.

Uz članak 112.

Propisuje se sadržaj zahtjeva za registraciju naziva i daje se temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se detaljno utvrditi sadržaj zahtjeva, specifikacije i jedinstvenog dokumenta.

Uz članak 113.

Ovaj članak uređuje vođenje Registra oznaka izvornosti, Registra oznaka zemljopisnog podrijetla te Upisnika korisnika registriranih oznaka izvornosti i Upisnika korisnika registriranih oznaka zemljopisnog podrijetla. Daje se temelj za objavu registriranih naziva u „Narodnim novinama“.

Uz članak 114.

Propisuje se postupak proglašavanja rješenja o registraciji naziva hrane koji je registriran kao oznaka izvornosti odnosno oznaka zemljopisnog podrijetla ništavim. Istim člankom daje se temelj za objavu u „Narodnim novinama“ rješenja kojim se rješenje o registraciji naziva hrane proglašava ništavim.

Uz članak 115.

Propisuje se način ostvarivanja prava uporabe naziva hrane registriranih kao oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla. Detaljni uvjeti i način ostvarivanja prava uporabe kao i sadržaj zahtjeva propisuju se provedbenim propisom.

Uz članak 116.

Odredbama ovoga članka propisuje se način deklariranja hrane kojoj je registriran naziv kao oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla te se daje temelj za propisivanje znaka.

Uz članak 117.

Ovim se člankom uređuje pravo pokretanja postupka izmjena i dopuna specifikacije. Istim člankom definira se sadržaj zahtjeva kod pokretanja navedenog postupka i daje se temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se detaljno definirati uvjeti i način postupka izmjene i dopune specifikacije.

Uz članak 118.

Uređuje se opseg zaštite naziva hrane registriranih kao oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla.

Uz članak 119.

Uređuje se odnos između žigova i naziva hrane registriranih kao oznake izvornosti odnosno oznake zemljopisnog podrijetla.

Uz članak 120.

Odredbama ovoga članka propisuje se međunarodna registracija naziva hrane registriranih kao oznake izvornosti odnosno oznake zemljopisnog podrijetla.

Uz članak 121.

Propisuje se građanskopravna zaštita u pogledu registriranih naziva hrane kao oznake izvornosti odnosno oznake zemljopisnog podrijetla

Uz članak 122.

Odredbe ovoga članka uređuju postupak utvrđivanja sukladnosti sa specifikacijom koji se provodi prije registracije i za vrijeme dok ista traje. Odredbe ovoga članka primjenjuju se na oznake tradicionalni ugled te na oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla.

Istim člankom propisana je nadležnost u pogledu provođenja navedenog postupka i uvjeti kojima moraju udovoljavati nadležna tijela te određivanje troškova za navedeni postupak.

Daje se temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će se definirati uvjeti kojima moraju udovoljavati nadležna tijela, rok za udovoljavanje propisanim uvjetima te obveze istih.

Uz članak 123.

Odredbe ovoga članka uređuju zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla ili tradicionalnog ugleda jakih alkoholnih i aromatiziranih pića i izradu Liste jakih alkoholnih i aromatiziranih pića. Istim člankom daje se temelj za donošenje provedbenog propisa kojim će biti uređeno navedeno područje. Odredbe članka vezano za Liste oznaka jakih alkoholnih i aromatiziranih

pića predstavljaju obvezu Republike Hrvatske definiranu Zakonom o potvrđivanju dodatnog protokola kojim se usklađuju trgovinski aspekti sporazuma o stabilizaciji i potvrđivanju između RH s jedne strane i Europskih zajednica i zemalja članica s druge strane, sukladno ishodu pregovora između stranaka o uzajamnim preferencijalnim koncesijama za određena vina, uzajamnom priznavanju, zaštiti i kontroli imena vina i uzajamnom priznavanju, zaštiti i kontroli oznaka alkoholnih pića i aromatiziranih pića („Narodne novine“ broj 14/02), odnosno njegovim dodatkom III, Sporazumom između Republike Hrvatske i Europske zajednice o uzajamnom priznavanju, zaštiti i kontroli oznaka alkoholnih pića i aromatiziranih pića.

Uz članke 124. – 126.

Propisuju se kaznene odredbe ovoga Zakona.

Uz članke 127. – 137.

Propisuju se prijelazne i završne odredbe.